

আন্বেষণ

ত্রয়োদশ বছৰ ■ তৃতীয় সংখ্যা ■ এপ্রিল, ২০২৬

1826 YANDABOO TREATY

ডাৰভৰ জলচুক্তি

ঐতিহাসিক ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ দুশ বছৰ

ইৰান-ইজৰাইল সংঘাত

হবমুজ প্রণালী

The Library of Congress, Washington DC

বৰহিল পাহাৰ

শৰ পহু

অন্বেষণ

ত্রয়োদশ বছৰ, তৃতীয় সংখ্যা, এপ্রিল ২০২৬ চন

অন্বেষণ, অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ দ্বাৰা প্রকাশিত

সাধাৰণ জ্ঞান-ভিত্তিক এখন মাহেকীয়া আলোচনী

ANWESHAN, a general knowledge based monthly magazine

published by Assam Jatiya Bidyalay Educational and Socio-Economic Trust

Email : assamjatiyabidyalay@gmail.com

Website : assamjatiyabidyalay.com

সূচীপত্ৰ

২	ইৰান-ইজৰাইল সংঘাত, উপসাগৰীয় চক্ৰবেহু আৰু ভাৰত	২৭	তোমালোকৰ ভাল হওক
	■ ধৃতিমান ডেকা		■ মৈত্ৰেয় আহোম
৫	দেশ-বিদেশৰ খবৰ	২৮	বোধোদয়
	■ কুশল গোস্বামী		■ আহিৰণ অন্তৰীপ হালৈ
৭	খবৰ লেছেৰি বোটলা	৩০	আকাশ
	■ কুশল গোস্বামী		■ বৰষা শৰ্মা
৮	অত্যধিক খাৰুৱা তেল আৰু কয়লা উদঘাটনে পৃথিৱীখন ফোঁপোলা কৰিছে নেকি ?	৩০	শৈশৱ
	■ সুজিৎ নেওগ		■ প্ৰিয়াধী শৰ্মা
১০	হৰমুজ প্ৰণালী আৰু সাম্প্ৰতিক বিশ্ব ৰাজনীতি	৩০	এজাক বৰষুণৰ স'তে আলাপ
	■ অসীম কৃষ্ণ বৰুৱা		■ সাগৰিকা কলিতা
১২	ভাৰতৰ জলচুক্তি	৩১	চুডকু
	■ তৃষ্ণ গোস্বামী	৩২	Did You Know
১৪	চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা		■ Jyotirekha Kalita
			■ Pallavi Dutta
২০	সুনীল গাভাস্কাৰ—ভাৰতীয় ক্ৰিকেটৰ মহাতাৰকা	৩৩	Stories from World Classics
	■ ভাস্কৰজ্যোতি হালৈ		■ Papari Kalita
২১	মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ	৩৪	কালজয়ী কবিতাৰ সঁফুৰা
	■ ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন	৩৫	বৰাইল পাহাৰ
২২	ৰামধেনু : বাৰিষাৰ আকাশৰ মোহন গৌৰৱ		■ সোণালী গগৈ
	■ নবজ্যোতি তালুকদাৰ	৩৬	ভাৰতৰ দৰিদ্ৰতামুক্ত ৰাজ্য কেবলম
২৪	কুইজ		■ জিতেন গোস্বামী
	■ দীপাংকৰ কোঁশিক	৩৭	দৌৰবিদসকলে ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত দৌৰে কিয় ?
২৫	ডিজিটেল যুগত অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰাসংগিকতা আৰু আমাৰ দায়িত্ব		■ দিগন্ত তালুকদাৰ
	■ ৰক্তিম তহবিলদাৰ	৩৮	ঐতিহাসিক ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ দুশ বছৰ
			■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

মুখ্য সম্পাদক : ডা° নাৰায়ণ শৰ্মা (অবৈতনিক)

সম্পাদক : পংকজ দত্ত

সহযোগী সম্পাদক : ড° লিপিমণি দত্ত, কুশল গোস্বামী

সহকাৰী সম্পাদক : ডিম্পাল তালুকদাৰ

ব্যৱস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী (অবৈতনিক)

বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস

আলোকচিত্ৰ : জাহ্নবী বৰুৱা (উৎস : ইণ্টাৰনেট)

ছবি : ইণ্টাৰনেট

ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ

আৰ্হি পাঠ : কুলধৰ কলিতা

মূল্য : ত্ৰিছ টকা

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত,
অজাবি ন্যাসৰ ছপাশাল, অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰিন্স চৌধুৰীৰ দ্বাৰা মুদ্ৰিত।

ইৰান-ইজৰাইল সংঘাত, উপসাগৰীয় চক্ৰবেহু আৰু ভাৰত

■ ধৃতিমান ডেকা

২০২৬ চনৰ ২৮ ফেব্ৰুৱাৰীত আমেৰিকা আৰু ইজৰাইলে যুটীয়াভাৱে ইৰানৰ ওপৰত সামৰিক আক্ৰমণ আৰম্ভ কৰিছিল। ইৰানৰ পাৰমাণৱিক কাৰ্য্যসূচী আৰু সামৰিক আন্তঃগাঁথনিক ধ্বংস কৰাই আছিল এই আক্ৰমণৰ মূল উদ্দেশ্য। ইৰানৰ ইউৰেনিয়াম গাঢ়ীকৰণৰ (enrichment) গতি বৃদ্ধি, ২০১৫ চনৰ পাৰমাণৱিক চুক্তিৰ পতন, ২০২৩ চনৰ ৭ অক্টোবৰৰ হামাছৰ আক্ৰমণ আৰু ইজৰাইল তথা ইৰান সমৰ্থিত গোটবোৰৰ মাজত বাঢ়ি অহা উত্তেজনা, বছৰ বছৰ ধৰি চলি থকা সংঘাতৰ পৰিণতি হৈছে এই যুদ্ধ। ভৌগোলিকভাৱে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ এই দুয়োখন দেশৰ পৰাই নিলগত অৱস্থিত যদিও মধ্যপ্ৰাচ্যৰ বিভিন্ন দেশত সামৰিক ঘাটী প্ৰতিষ্ঠা কৰি আমেৰিকাই ইজৰাইলক প্ৰত্যক্ষ আৰু সক্ৰিয়ভাৱে সহযোগ কৰি আছে।

মূলতঃ ইৰানৰ ৰাজধানী তেহৰাণৰ সামৰিক ঘাটী, পাৰমাণৱিক কেন্দ্ৰ আৰু তৈল ভাণ্ডাৰসমূহ এই আক্ৰমণৰ প্ৰাৰম্ভিক লক্ষ্য হিচাপে বাছি লোৱা হৈছে। ১৮ মাৰ্চত ইজৰাইলে ইৰানৰ 'ছাউথ পাৰ্ছ' (South Pars) গেছ ক্ষেত্ৰত মোক্ষম আঘাত হানে; যি ইৰান আৰু কাটাৰৰ মালিকানাধীন, লগতে বিশ্বৰ সৰ্ববৃহৎ গেছ ভাণ্ডাৰ। ইৰানেও প্ৰতিশোধ ল'বলৈ চৌদি আৰব, ইউ এ ই, কাটাৰ আৰু কুৱেইটৰ ইন্ধন আন্তঃগাঁথনিৰ ওপৰত মিছাইল নিষ্ক্ষেপ কৰিলে। ইয়াৰ ফলত কাটাৰৰ 'ৰাছ লাফান' (Ras

Laffan) নামৰ পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ তৰলীকৃত প্ৰাকৃতিক গেছৰ (LNG-Liquefied Natural Gas) ৰপ্তানি কেন্দ্ৰটোৰ ব্যাপক ক্ষতি হ'ল। তদুপৰি আক্ৰমণৰ প্ৰত্যুত্তৰত ইৰানে এতিয়া হৰমুজ প্ৰণালী কাৰ্য্যতঃ বন্ধ কৰি দিছে। খাৰুৱা তেলৰ দাম এতিয়া প্ৰতি বেৰেলত ১১০ ডলাৰ অতিক্ৰম কৰিছে।

যদিও এই যুদ্ধত ভাৰতৰ কোনো পোনপটীয়া ভূমিকা নাই, তথাপি ইয়াৰ পৰিণামে ইতিমধ্যে আমাৰ অৰ্থনীতি, বৈদেশিক নীতি আৰু লাখ লাখ নাগৰিকৰ জীৱন জোকাৰি গৈছে। বিগত ৫০ বছৰত এয়া পঞ্চমবাৰৰ বাবে এখন উপসাগৰীয় যুদ্ধৰ ফলত ভাৰত এনে পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হৈছে। ১৯৭৩ চনত ইজিপ্ত আৰু ছিৰিয়াই ১৯৬৭ চনৰ যুদ্ধত হেৰুওৱা মাটি ঘূৰাই পাবলৈ ইজৰাইলক আক্ৰমণ কৰিছিল। আমেৰিকাই ইজৰাইলক সহায় কৰাৰ প্ৰতিশোধ ল'বলৈ আৰব দেশবোৰে তেলৰ ওপৰত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰিছিল, যাৰ ফলত তেলৰ দাম ৩ ডলাৰৰ পৰা ১২ ডলাৰলৈ বৃদ্ধি হৈছিল আৰু ভাৰতৰ তেলৰ আমদানিৰ খৰচ চাৰিগুণ বাঢ়িছিল। ১৯৭৯ চনৰ ইৰান বিপ্লৱ আৰু ইৰান-ইৰাক যুদ্ধৰ সময়ত তেলৰ দাম ৩৯ ডলাৰ অতিক্ৰম কৰিছিল আৰু ভাৰতৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন ৫.২ শতাংশলৈ সংকুচিত হৈছিল। ১৯৯০ চনত ইৰাকে কুৱেইট আক্ৰমণ কৰোঁতে ভাৰত চৰকাৰে ১,৭০,০০০ প্ৰবাসী ভাৰতীয়ক উদ্ধাৰ কৰিছিল। ফলস্বৰূপে এই বৃহৎসংখ্যক লোকৰ বৈদেশিক উপাৰ্জন বন্ধ হোৱাৰ লগতে ভাৰতৰ বৈদেশিক মুদ্ৰাৰ ভাণ্ডাৰো প্ৰায় শেষ হৈ আহিছিল। উপায়হীন হৈ চৰকাৰে ৬৭ টন সোণ বিদেশী বেংকত বন্ধকত থৈ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰা নিধিৰ (আইএমএফ) পৰা ঋণ লৈ আইএমএফৰ অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰবোৰ মানি ল'বলগীয়া হৈছিল। আজি আমি যিটো অৰ্থনৈতিক উদাৰীকৰণৰ কথা কৈ গৌৰৱ কৰোঁ, সেয়া আচলতে এখন উপসাগৰীয় যুদ্ধৰ পৰা সৃষ্টি হোৱা সংকটৰ পৰিণতিহে আছিল।

বিশেষ নিবন্ধ

নিৰ্ভৰশীলতাৰ পৰিণাম

ভাৰতে পশ্চিম এছিয়ালৈ ৬৫.৫ বিলিয়ন ডলাৰৰ সামগ্ৰী বণ্টনিৰ বিপৰীতে ১৫৪.৬ বিলিয়ন ডলাৰৰ সামগ্ৰী আমদানি কৰে, যাৰ বেছিভাগেই হ'ল তেল, গেছ আৰু সাৰ। খাৰুৱা তেলৰ দাম ১০ ডলাৰ বৃদ্ধি হ'লেই আমাৰ আমদানি ব্যয় ১৩-১৫ বিলিয়ন ডলাৰ পৰ্য্যন্ত বাঢ়ি যায়। চলিত বৰ্ষৰ কেন্দ্ৰীয় বাজেটত খাৰুৱা তেলৰ দাম ৬২ ডলাৰ ধাৰ্য্য কৰা হৈছিল যদিও বৰ্তমান দেশে ১১০ ডলাৰ মূল্যত ইয়াক ক্ৰয় কৰিবলগীয়া হৈছে।

আমাৰ আধাখিনি খাৰুৱা তেল হৰমুজ প্ৰণালীৰে আহে, ভৌগোলিকভাৱে ইয়াৰ আটাইতকৈ ঠেক অংশত ই মাত্ৰ ৩৩ কিলোমিটাৰমানহে বহল। পৃথিৱীৰ প্ৰতি ৫ ভাগৰ ১ ভাগ তেল হৰমুজৰ মাজেৰেই পাৰ হয়। ইবানে এই পথটো বন্ধ কৰাৰ ফলত ভাৰতৰ সৈতে সম্পৰ্ক থকা বহুসংখ্যক টেংকাৰ আৱদ্ধ হৈ পৰিছে। আমাৰ জৰুৰীকালীন তেলৰ ভাণ্ডাৰে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মানৰো (৯০ দিন) তলত কেৱল ৭৪ দিনৰ বাবেহে নাটনি পূৰাব পাৰে। তাতেকৈয়ো শংকাৰ বিষয় এয়ে যে ভাৰতত প্ৰাকৃতিক গেছৰ বাবে কোনো জৰুৰীকালীন ভাণ্ডাৰ নাই।

উল্লেখযোগ্য যে ইবানত আক্ৰমণ হোৱাৰ আগতেই ভাৰতীয় অৰ্থনীতি যথেষ্ট চাপত আছিল। বিদেশী বিনিয়োগকাৰীয়ে ১৮.৯ বিলিয়ন ডলাৰ প্ৰত্যাহাৰ কৰাৰ পাছত আমাৰ মূলধনৰ প্ৰবাহ ঋণাত্মক হৈ পৰিছিল। ইয়াৰ আঁৰত আছিল কেইবাটাও কাৰণ—প্ৰথমটো হ'ল ডলাৰৰ তুলনাত টকাৰ মূল্য ক্ৰমান্বয়ে কমি অহা; আনটো হ'ল কোম্পানীবোৰৰ প্ৰকৃত লাভৰ তুলনাত শ্বেয়াৰৰ বৰ্ধিত মূল্য। লগতে, আমেৰিকাত ট্ৰাম্প চৰকাৰে যি শুষ্কৰ ভাবুকি দিছিল, তাৰ ফলত আমাৰ বণ্টনি খণ্ডৰ ভৱিষ্যৎ অনিশ্চিত হৈ পৰিছিল। ঠিক সেই সময়তে আমেৰিকাৰ বণ্ডবোৰত সুতৰ হাৰ বাঢ়ি যোৱাত বিনিয়োগকাৰীসকলে আমেৰিকাৰ বজাৰখনকে বেছি নিৰাপদ বুলি ভাবিবলৈ ধৰিলে। ইফালে চীনে ঘোষণা কৰা অৰ্থনৈতিক পেকেজবোৰৰ বাবে বহুখিনি বিদেশী বিনিয়োগ চীনৰ সস্তীয়া শ্বেয়াৰৰ ফালে ঢাল খাইছিল। আচলতে ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত বিদেশী বিনিয়োগকাৰীৰ আস্থা ইতিমধ্যে কমি আহিছিল আৰু তেনে এক মুহূৰ্ততে এই যুদ্ধখনে পৰিস্থিতি অধিক শোচনীয় কৰি তুলিলে।

হৰমুজৰ মাজেৰে যাতায়াত

ভাৰতৰ বাবে এই জলপথটোৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। কেৱল তেলেই নহয়, বিশ্বৰ তৰলীকৃত প্ৰাকৃতিক গেছৰ যোগানৰো এক বৃহৎ অংশ ইয়াৰ মাজেৰেই পাৰ হয়। আটাইতকৈ ডাঙৰ সমস্যাটো হ'ল যে ইয়াৰ কোনো বিকল্প পথ নাই। যেতিয়ালৈকে এই পথটো মুকলি থাকে, তেতিয়া ই সকলোৰে চকুৰ আঁতৰত থাকে। কিন্তু ইয়াত অলপ বাধাৰ সৃষ্টি হ'লেই ই ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বাবে আটাইতকৈ বিপজ্জনক অংশ হৈ পৰে। ২০২৬ চনৰ মাৰ্চৰ মাজভাগত আমাৰ বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰীৰ সৈতে হোৱা আলোচনাৰ পাছত ইবানে ভাৰতৰ চাৰিখন জাহাজক হৰমুজৰ মাজেৰে যাবলৈ দিয়ে আৰু ইবানৰ ৰাষ্ট্ৰদূতে ইয়াক বন্ধুত্বৰ ইংগিত বুলি ঘোষণা কৰে। দৰাচলতে এয়া এক অনুগ্ৰহহে আছিল। ইয়াৰ বিনিময়ত ইবানে বিচাৰিছিল ভাৰতে ব্ৰিকছৰ (BRICS) তৰফৰ পৰা ইজৰাইল-আমেৰিকাৰ আক্ৰমণক গৰিহণা দিয়ক। ইয়াৰ পৰা দেখা যায় যে আমাৰ ইন্ধন যোগান এতিয়া এক কূটনৈতিক আলোচনাৰ বিষয় হৈ পৰিছে।

পথাৰৰ পৰা কাৰখানালৈ : ৰাছ লাফান সংকট

ভাৰত এই যুদ্ধৰ সময়ত খাদ্য সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট সবল স্থিতিত আছিল। ২০২৬ চনৰ ১ ফেব্ৰুৱাৰী পৰ্য্যন্ত চৰকাৰৰ ওচৰত পৰ্য্যাপ্ত খাদ্যশস্য আৰু সাৰৰ ভাণ্ডাৰ মজুত আছিল। সেই একে সময়তে খাদ্য সামগ্ৰীৰ দামো যোৱা বছৰৰ তুলনাত কম আছিল। গতিকে প্ৰথমাৱস্থাত আমাৰ খাদ্য সুৰক্ষা সুস্থিৰ যেন অনুভৱ হৈছিল যদিও ১৮ মাৰ্চত ইবানত অৱস্থিত ছুউথ পাৰ্ছৰ আক্ৰমণে সমগ্ৰ দৃশ্যপটেই সলনি কৰে।

ইবানে প্ৰতিশোধ ল'বলৈ কাটাৰৰ 'ৰাছ লাফান' গেছ কেন্দ্ৰত মিছাইল নিক্ষেপ কৰিলে। কাটাৰ এনাৰ্জীয়ে নিশ্চিত কৰিছে যে ইয়াৰ ফলত তেওঁলোকৰ দুটা উৎপাদন ক্ষেত্ৰৰ বিস্তৰ ক্ষতিসাধন হৈছে। লগতে কাটাৰৰ গেছ বণ্টনি ক্ষমতাও ১৭ শতাংশ হ্রাস পাইছে আৰু ইয়াৰ মেৰামতি কৰিবলৈ পাঁচ বছৰ পৰ্য্যন্ত সময়ৰ প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে। ভাৰতৰ বাবে এয়া এক পোনপটীয়া মোক্ষম আঘাত, কিয়নো কাটাৰ ভাৰতৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ তৰলীকৃত প্ৰাকৃতিক গেছৰ যোগানকাৰী। আমাৰ আমদানিৰ প্ৰায় ৪৭ শতাংশ কেৱল কাটাৰৰ পৰাই আহে।

বিশেষ নিবন্ধ

ভাৰতৰ সৰ্বমুঠ গেছৰ ৭০ শতাংশতকৈও অধিক চাহিদা পূৰণ কৰিবলৈ পশ্চিম এছিয়াৰ বাদে গতাস্তৰ নাই।

ইউৰিয়াৰ দৰে সাৰ উৎপাদনৰ বাবে এই এলএনজি আটাইতকৈ প্ৰয়োজনীয় কেঁচামাল। ইয়াৰ উপৰি আন সাৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় উপাদানসমূহৰ ৮০ শতাংশও এই অঞ্চলটোৰ পৰাই আহে। ৰাছ লাফানৰ ক্ষতি আৰু হৰমুজ প্ৰণালী বন্ধ হোৱা বাবে আমাৰ সাৰ উৎপাদন এতিয়া গভীৰ সংকটত পৰিছে। চৰকাৰে ইতিমধ্যে গেছৰ যোগান নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে আৰু অষ্ট্ৰেলিয়া বা ৰাছিয়াৰ পৰা অধিক দামত গেছ ক্ৰয় কৰাৰ চেষ্টা কৰিছে। যদি এই সমস্যা গোটেই গ্ৰীষ্মকাল ধৰি বৰ্তি থাকে, তেন্তে আমাৰ দেশৰ সাৰ উৎপাদনত মোক্ষম আঘাত পৰিব।

হিলিয়াম, ছেমিকণ্ডাক্টৰ আৰু কৃত্ৰিম বুদ্ধিমতা (AI)

কাটাৰত পৃথিৱীৰ এক-তৃতীয়াংশ হিলিয়াম উৎপাদন হয়। ছেমিকণ্ডাক্টৰ (semiconductor) তথা চিপ (chip) নিৰ্মাণ উদ্যোগত হিলিয়াম অতি প্ৰয়োজনীয় আৰু ইয়াৰ কোনো বিকল্প নাই। ৰাছ লাফান বন্ধ হোৱা বাবে হিলিয়াম উৎপাদনো বন্ধ হৈ গৈছে আৰু ইয়াৰ দাম এতিয়া দুগুণে বাঢ়িছে। এই কেন্দ্ৰত গেছ সংসাধন (processing) কৰোঁতেহে হিলিয়াম পোৱা যায়। সমগ্ৰ বিশ্বৰ কৃত্ৰিম বুদ্ধিমতাৰ উদ্যোগটো এই চিপবোৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। গতিকে পাৰস্য উপসাগৰৰ এই যুদ্ধই এতিয়া চিপৰ কাৰখানাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ছাৰ্ভাৰ ফাৰ্মলৈকে (server farm) গোটেই বিশ্বৰ প্ৰযুক্তিগত বিকাশৰ গতিও মন্থৰ কৰি পেলাইছে।

কৌশলগত পশ্চাদপসৰণ আৰু নীৰৱতাৰ যুক্তি

ভাৰতে বিগত এটা দশকত কৰা কিছুমান কৌশলগত বিনিয়োগ ধৰি ৰখা হ'লে আজি আমাৰ স্থিতি শক্তিশালী হ'লহেঁতেন। ২০১৬ চনত ইৰানস্থিত চাবাহাৰ বন্দৰৰ বাবে দুয়োখন দেশৰ মাজত চুক্তি হৈছিল যাতে আমি বাণিজ্যিক যাতায়াতৰ বাবে পাকিস্তানক এৰাই চলিব পাৰোঁ। ২০২৪ চনৰ পৰা তাত কাম-কাজো আৰম্ভ হৈছিল। কিন্তু ২০২৫ চনত আমেৰিকাৰ শুল্কৰ ভাবুকিত ভাৰত চৰকাৰ এই প্ৰকল্পটোৰ পৰা আঁতৰি আহে। আমাৰ 'ইণ্ডিয়া-মিডল ইষ্ট-ইউৰোপ কৰিড'ৰ'ও এতিয়া কাৰ্য্যতঃ স্থগিত, কাৰণ ই যুদ্ধক্ষেত্ৰৰ মাজেৰেই পাৰ হৈছে। ভাৰতে এতিয়া ইউৰোপ বা মধ্য এছিয়ালৈ যোৱাৰ নিজা পথ হেৰুৱাই পেলাইছে।

ভাৰত চৰকাৰে এই পৰ্য্যন্ত যুদ্ধ সম্পৰ্কে কোনো ধৰণৰ আনুষ্ঠানিক মতামত প্ৰকাশ নকৰাক লৈ তীব্ৰ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি হৈছে। লোকসভাৰ সাংসদ ড° শশী থাকৰে চৰকাৰৰ এই সিদ্ধান্তৰ সপক্ষে যুক্তি দি কৈছে যে ভাৰতৰ এই নীৰৱতা হ'ল এক দায়িত্বশীল কূটনীতি। কিয়নো আমাৰ ২০০ বিলিয়ন ডলাৰৰ বাণিজ্য, শক্তিসুৰক্ষা আৰু ভৱিষ্যৎ নিৰাপত্তা এই অঞ্চলটোৰ আৰ্থ-ৰাজনৈতিক সুস্থিৰতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ আছে। তেওঁৰ মতে আজি আমেৰিকাৰ সৈতে সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰিবলৈকেও এয়া প্ৰয়োজনীয়। আমেৰিকাৰ লগত থকা প্ৰতিৰক্ষা আৰু প্ৰযুক্তিৰ সম্পৰ্ক নষ্ট হ'লে আমাৰ বিস্তৰ ক্ষতি হ'ব পাৰে। এই যুক্তিটো প্ৰাসংগিক হ'লেও সমস্যাটো হৈছে যে নিজক স্বাৱলম্বী নকৰাকৈ কেৱল নীৰৱ হৈ থকাৰ অৰ্থ হ'ল আমি সদায় আনৰ অনুগ্ৰহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি জীয়াই থাকিব লাগিব। শক্তিশালী পদক্ষেপ নল'লে এই নীৰৱতা আমাৰ চিৰস্থায়ী বাধ্যবাধকতাত পৰিণত হৈ পৰিব পাৰে।

ভৱিষ্যতৰ সম্ভাৱ্য কাৰ্য্যপন্থা

ভাৰতে বিগত ৫টা দশকত চাৰিবাৰ একেটা চক্ৰম্বৰ মাজেৰে পাৰ হৈছে আৰু একেবোৰ নিৰ্ভৰশীলতাৰ মাজলৈকে আকৌ ঘূৰি আহিছে। এতিয়া আমি শক্তিৰ সাৰ্বভৌমত্ব আটাইতকৈ বেছি গুৰুত্ব দিব লাগিব। নবীকৰণযোগ্য শক্তি, বেটাৰী ষ্ট'ৰেজ আদি ক্ষেত্ৰত অধিক মনোনিবেশ কৰাৰ উপৰি হৰমুজৰ বাহিৰে আন যোগান পথ বিচাৰিব লাগিব। আমি এতিয়াও ৰাছিয়াৰ তেল কিনিবলৈ আমেৰিকাৰ ৩০ দিনীয়া অনুমতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হোৱাটোৱে আমাৰ দুৰ্বলতা সূচায়। আনৰ মাহেকীয়া অনুমতিৰ ওপৰত আমাৰ শক্তি সুৰক্ষা টিকি থাকিব নোৱাৰে। আমাৰ ৮.৯ নিযুত শ্ৰমিকৰ বাবেও এক স্থায়ী সুৰক্ষা ব্যৱস্থা লাগে। ২০২৬ চনৰ ব্ৰিকছৰ (BRICS) অধ্যক্ষ হিচাপে ভাৰতে যুদ্ধবিৰতি আৰু সাগৰীয় পথৰ সুৰক্ষাৰ বাবে সক্ৰিয় ভূমিকা ল'ব পাৰে। ২০২৬ চনটো আকৌ এটা সাময়িক ব্যৱস্থাৰ বছৰ হ'ব নে ভাৰতে এক সুপৰিকল্পিত তথা দীৰ্ঘম্যাদী নীতি গ্ৰহণ কৰিব, সেয়া নিৰ্ভৰ কৰিব বৰ্তমানৰ এই সংঘাত চলি থকাৰ মাজতে ভাৰতে বাছনি কৰা বিকল্প সিদ্ধান্তসমূহৰ ওপৰতহে। ❖

দেশ-বিদেশৰ খবৰ

টি-২০ ক্ৰিকেট বিশ্বকাপৰ চেম্পিয়ন ভাৰত

যোৱা ৮ মাৰ্চ তাৰিখে দশম সংখ্যক টি-২০ ক্ৰিকেট (পুৰুষ) বিশ্বকাপ প্ৰতিযোগিতাত ভাৰতে চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰে। আহমেদাবাদত অনুষ্ঠিত চূড়ান্ত খেলত ভাৰতে নিউজিলেণ্ডক ৯৬ বানত পৰাজিত কৰি একেৰাহে দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে চেম্পিয়নৰ সন্মান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। টচত হাৰি প্ৰথমে বেটিং কৰি ভাৰতে পাঁচ উইকেটৰ বিনিময়ত ২৫৫ বান কৰে। ইয়াৰ বিপৰীতে নিউজিলেণ্ডে ১৯ অভাৱত ১৫৯ বান কৰি পৰাজয় স্বীকাৰ কৰে। ৭ ফেব্ৰুৱাৰীত আৰম্ভ হোৱা তথা ভাৰত আৰু শ্ৰীলংকাই যৌথভাৱে অনুষ্ঠিত কৰা এই বৰ্ষৰ বিশ্বকাপ প্ৰতিযোগিতাত মুঠ ২০টা দলে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। চূড়ান্ত খেলত ৪ অভাৱত ১৫ বান খৰচ কৰি ৪টা উইকেট দখল কৰা যশপ্ৰীত বুমৰাহে 'মেন অৱ দ্য মেচ'ৰ পুৰস্কাৰ লাভ কৰে। তদুপৰি ভাৰতৰ সঞ্জু চেমচনে প্ৰতিযোগিতাৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈৰ সন্মান লাভ কৰে। তৃতীয়বাৰৰ বাবে চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰা ভাৰতীয় দলটোৱে সুদৃশ্য ট্ৰফীৰ লগতে প্ৰায় ২৮ কোটি টকা লাভ কৰে।

৯৮ সংখ্যক অস্কাৰ বঁটা প্ৰদান

পল থমাছ এণ্ডাৰছন

জেছি বাকলে

যোৱা ১৫ মাৰ্চ তাৰিখে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ লছ এঞ্জেলছৰ ডলবি থিয়েটাৰত ৯৮ সংখ্যক অস্কাৰ অকাডেমি পুৰস্কাৰ প্ৰদান কৰা হয়। এই বৰ্ষত পল থমাছ এণ্ডাৰছনৰ (Paul Thomas Anderson) ৰাজনৈতিক শ্ৰীলাৰ 'ৱান বেটল আফটাৰ এনাদাৰে' (One Battle After Another) শ্ৰেষ্ঠ চলচ্চিত্ৰৰ পুৰস্কাৰ লাভ কৰে।

এই চলচ্চিত্ৰখনে শ্ৰেষ্ঠ পৰিচালকৰ সন্মানৰ লগতে মুঠ ছটা পুৰস্কাৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। 'ছিনাৰ্ছ' (Sinners) চলচ্চিত্ৰখনত কৰা দুৰ্দান্ত অভিনয়ৰ বাবে মাইকেল বি জৰ্ডানে (Michael B. Jordan) শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতাৰ খিতাপ লাভ কৰে। ৰায়ান কুগলাৰৰ (Ryan Coogler) ভৌতিক চলচ্চিত্ৰ 'ছিনাৰ্ছে' চাৰিটা শিতানত শ্ৰেষ্ঠত্বৰ পুৰস্কাৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। 'হেমনেট' (Hamnet) চলচ্চিত্ৰখনত কৰা অনবদ্য অভিনয়ৰ বাবে জেছি বাকলেই (Jessie Buckley) শ্ৰেষ্ঠ অভিনেত্ৰীৰ সন্মান লাভ কৰে।

অসমৰ দুগৰাকী সাহিত্যিকলৈ সাহিত্য

অকাডেমি বঁটা

সহায়সুলি ব্ৰন্দা দেবব্ৰত দাস

যোৱা ১৬ মাৰ্চ তাৰিখে সাহিত্য অকাডেমি কৰ্তৃপক্ষই ২৪টা ভাষাত ২০২৫ বৰ্ষৰ সাহিত্য অকাডেমি বঁটা প্ৰাপকৰ

নাম আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰে। ঘোষিত তালিকা অনুসৰি অসমৰ পৰা অসমীয়া ভাষাত যশস্বী সাহিত্যিক দেবব্ৰত দাসে আৰু বড়ো ভাষাত সহায়সুলি ব্ৰন্দাই সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰে। যশস্বী নিবন্ধকাৰ, গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক দেবব্ৰত দাসে তেওঁৰ শেহতীয়া উপন্যাস 'কড়ি খেলাৰ সাধু'ৰ বাবে এই বঁটা লাভ কৰিছে। ১৯৫০ চনত গুৱাহাটীত জন্মগ্ৰহণ কৰা দাসে ৰচনা কৰা কেইখনমান জনপ্ৰিয় গ্ৰন্থ হৈছে—অৰ্পিতাৰ এৰাতি, হয়তোবা ভেশছন আৰু অন্যান্য গল্প, নিৰ্মালিৰ সপোন, দেবব্ৰত দাসৰ নিৰ্বাচিত গল্প, ৰাজহাঁহৰ গান, মধ্যান্তৰ, পুতলা নাচৰ সাধু, পূজাৰ অসুখ ইত্যাদি।

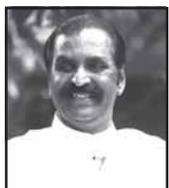
১৯৮০ চনত জন্মগ্ৰহণ কৰা সহায়সুলি ব্ৰন্দাৰ ঘৰ কোকৰাঝাৰ জিলাৰ দোতমাত। তেওঁ বড়ো ভাষাত প্ৰকাশিত 'দৌংনে লামা মৌনছে গাথৌন' (দুটি পথ এটি ঘাট) নামৰ উপন্যাসখনৰ বাবে অকাডেমি বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। বিশেষভাৱে সক্ষম বিশিষ্ট লেখিকাগৰাকীৰ কেইখনমান উল্লেখযোগ্য গ্ৰন্থ হৈছে—মৌদৈনি বেছনা বহা, থৰথিংথাম জীউনি থৈছাম, ছৌদৌবনি দেংখৌ, অৰণ গফানি বৃহত, জীউনি বেছন ছন্দাননানৈ ইত্যাদি।

পাঁচখন ৰাজ্যৰ বিধানসভা নিৰ্বাচনৰ সূচী ঘোষণা

যোৱা ১৬ মাৰ্চ তাৰিখে ভাৰতৰ মুখ্য নিৰ্বাচন আয়ুক্ত জ্ঞানেশ কুমাৰে অসমকে ধৰি দেশৰ মুঠ ৪খন ৰাজ্য আৰু এখন কেন্দ্ৰীয়শাসিত অঞ্চলৰ বিধানসভা নিৰ্বাচনৰ সূচী ঘোষণা কৰে। আয়োগৰ ঘোষণা অনুসৰি ১২৬ জনীয়া অসম বিধানসভাৰ নিৰ্বাচন অহা ৯ এপ্ৰিল তাৰিখে এটা পৰ্য্যায়ত অনুষ্ঠিত হ'ব। এই বৰ্ষত অসমত মুঠ ভোটৰ সংখ্যা ২.৫০ কোটি আৰু মুঠ ভোট কেন্দ্ৰ হৈছে ৩১,৪৮৬টা। সকলো ৰাজ্যৰ ভোট গণনা আৰু ফলাফল ঘোষণা ৪ মে' তাৰিখে সম্পন্ন কৰা হ'ব। দিন ঘোষণাৰ লগে লগে ইতিমধ্যে সকলো ৰাজ্যতে নিৰ্বাচনী আচৰণ বিধি বলবৎ কৰা হৈছে। সমষ্টি পুনৰ নিৰ্ধাৰণ আৰু ভোটৰ তালিকাৰ বিশেষ সংশোধনীৰ পাছত অসমত প্ৰথমটো বিধানসভা নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত হ'ব। নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া আন ৰাজ্য তথা কেন্দ্ৰীয়শাসিত অঞ্চলসমূহ হ'ল—কেৰলম, পুডুচেৰী, তামিলনাডু আৰু পশ্চিমবংগ।

তামিল কবি, ঔপন্যাসিক আৰু ভৈৰামুথু

জ্ঞানপীঠ বঁটা

প্ৰখ্যাত তামিল কবি, ঔপন্যাসিক তথা গীতিকাৰ আৰু ভৈৰামুথুক (R. Vairamuthu) ভাৰতীয় সাহিত্যৰ সৰ্বোচ্চ সন্মান 'জ্ঞানপীঠ' বঁটাৰে সন্মানিত কৰা হৈছে। তেওঁ হ'ল এই সৰ্বোচ্চ বঁটা লাভ কৰা দেশৰ ৬০ সংখ্যক তথা তামিল ভাষাৰ প্ৰথমগৰাকী কবি। ১৯৫৩ চনত জন্মলাভ কৰা ভৈৰামুথুৱে ১৯৭২ চনত 'ভৈগাৰাই মেগানগাল' নামৰ কবিতা সংকলনেৰে সাহিত্যিক জীৱন আৰম্ভ কৰিছিল। বৰ্তমানলৈ তেওঁৰ প্ৰকাশিত গ্ৰন্থৰ সংখ্যা ৪০খন। তামিল সমাজৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক ৰূপান্তৰৰ সূক্ষ্ম নিৰীক্ষক ভৈৰামুথু এগৰাকী গীতিকাৰ হিচাপেও জনপ্ৰিয়। তামিল চলচ্চিত্ৰৰ বাবে ৭,৫০০টাৰো অধিক গীত ৰচনা কৰা ভৈৰামুথুৱে গীতৰ বাবে সাতবাৰকৈ ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটা লাভ কৰিছে। ২০০৩ চনত তেওঁ 'কাল্লিকট হাথিকাছম' নামৰ উপন্যাসখনৰ বাবে সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰিছিল। পদ্মভূষণ সন্মানেৰে বিভূষিত সাহিত্যিকগৰাকীৰ সম্পূৰ্ণ নাম হৈছে কবিপেৰাৰাছু ভৈৰামুথু।

অসমৰ মায়ংক চক্ৰৱৰ্তীলৈ

গ্ৰেণ্ড মাস্টাৰৰ স্বীকৃতি

যোৱা ১৪ মাৰ্চ তাৰিখে অসমৰ দবা খেলুৱৈ মায়ংক চক্ৰৱৰ্তীয়ে গ্ৰেণ্ড মাস্টাৰৰ স্বীকৃতি লাভ কৰি ইতিহাস সৃষ্টি কৰে। ১৭ বছৰীয়া মায়ংক হৈছে অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ এই আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতি লাভ কৰা প্ৰথমগৰাকী দবা খেলুৱৈ। যোৱা ৯-১৪ মাৰ্চত ছুইডেনৰ ষ্টকহ'লমত অনুষ্ঠিত প্ৰতিযোগিতাত গ্ৰেণ্ড মাস্টাৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মান লাভ কৰাৰ লগতে লাইভ ৰেটিঙত ২৫০০ পইণ্ট অতিক্ৰম কৰি এই বিৰল কৃতিত্বৰ অধিকাৰী হয়। গুৱাহাটীৰ ছাউথ পইণ্ট স্কুলৰ একাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ মায়ংক হৈছে ভাৰতৰ ৯৪ সংখ্যক গ্ৰেণ্ডমাস্টাৰ। গ্ৰেণ্ডমাস্টাৰ প্ৰতিযোগিতাখনত মায়ংকে মুঠ ৯ ৰাউণ্ডৰ অন্তত ৭ পইণ্ট হস্তগত কৰি চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়।

নেপাল সংসদৰ নিৰ্বাচন সম্পন্ন : যুৱ নেতা

বলেদ্র শ্বাহ নতুন প্ৰধানমন্ত্ৰী

যোৱা ৫ মাৰ্চ তাৰিখে অনুষ্ঠিত নেপাল সংসদৰ ২৭৫ জনীয়া হাউছ অৱ ৰিপ্ৰেজেনটেটিভৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনৰ ফলাফল ৯ মাৰ্চত ঘোষণা কৰা হয়। যোৱা ছেপ্টেম্বৰ মাহত জেন-জিৰ সৰ্বাত্মক বিদ্রোহৰ বাবে প্ৰধানমন্ত্ৰী কে পি শৰ্মা অলিৰ চৰকাৰে পদত্যাগ কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। ঘোষিত ফলাফল অনুসৰি যুৱ নেতা বলেদ্র শ্বাহ নেতৃত্বাধীন ৰাষ্ট্ৰীয় স্বতন্ত্ৰ পাৰ্টিয়ে ১৮২খন আসন দখল কৰিবলৈ সক্ষম হয়। নেপালী কংগ্ৰেছ দলে ৩৮খন, কমিউনিষ্ট দলে ২৫খন আৰু অন্যান্যই ৩০খন আসন লাভ কৰে। প্ৰধানমন্ত্ৰী পদৰ প্ৰাৰ্থী বলেদ্র শ্বাহে ৰূপা সমষ্টিত প্ৰাক্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী কে পি শৰ্মা অলিক বৃহৎ ব্যৱধানত পৰাস্ত কৰে। জেন-জিৰ বিদ্রোহৰ ফলস্বৰূপে নেপাল উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ প্ৰাক্তন মুখ্য ন্যায়াধীশ সুশীলা কাৰ্কীয়ে দেশখনৰ অন্তৰ্ৰতীকালীন চৰকাৰৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। কাঠমাণ্ডু মহানগৰৰ প্ৰাক্তন মেয়ৰ ৩৫ বছৰীয়া বলেদ্র শ্বাহে ২৭ মাৰ্চত দেশখনৰ নতুন প্ৰধানমন্ত্ৰী হিচাপে শপত গ্ৰহণ কৰে। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ ফেব্ৰুৱাৰী ২০২৬ ৰ পৰা ২০ মাৰ্চ ২০২৬লৈ)

২২ ফেব্ৰুৱাৰী : ভাৰতৰ ১১৭টা ভাষা বিলুপ্তিৰ গৰাহত পৰা এথনোলগ (Ethnologue) নামৰ প্ৰতিষ্ঠানটোৱে প্ৰকাশ কৰে।

২৩ ফেব্ৰুৱাৰী : মণিপুৰী চলচ্চিত্ৰ 'বুঙে' ইংলণ্ডত অনুষ্ঠিত বাফটা (BAFTA) মহোৎসৱত শ্ৰেষ্ঠ চলচ্চিত্ৰৰ (শিশু আৰু পৰিয়াল) পুৰস্কাৰ লাভ কৰে।

২৪ ফেব্ৰুৱাৰী : কেৰালাক কেৰলম হিচাপে নামকৰণ কৰা প্ৰস্তাৱত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অনুমোদন জনায়।

২৫ ফেব্ৰুৱাৰী : প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে ইজৰাইলৰ সংসদত ভাষণ প্ৰদান কৰে আৰু কেইবাখনো বুজাবুজিৰ চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰে।

২৭ ফেব্ৰুৱাৰী : কানাডাৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী মাৰ্ক কানীয়ে চাৰিদিনীয়া ভাৰত ভ্ৰমণ আৰম্ভ কৰে আৰু ৫০ বিলিয়ন মাৰ্কিন ডলাৰৰ বাণিজ্যিক চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰে।

২৮ ফেব্ৰুৱাৰী : গুজৰাটৰ সানন্দ চহৰত ২২,৫১৬ কোটি টকা ব্যয়সাপেক্ষে দেশৰ আন এক ছেমিকণ্ডাক্টৰ প্ৰকল্প প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে উদ্বোধন কৰে।

● প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৰঞ্জী ট্ৰফী ক্ৰিকেট প্ৰতিযোগিতাত চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰি জম্মু-কাশ্মীৰ দলে ইতিহাস ৰচনা কৰে।

১ মাৰ্চ : আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ আৰু ইজৰাইলৰ যৌথ আক্ৰমণত ইৰানৰ সৰ্বোচ্চ নেতা ৮৬ বছৰীয়া আয়াতুল্লা খামেনেই নিহত হয়।

৫ মাৰ্চ : বজালীৰ যুৱ বিজ্ঞানী যুগল তালুকদাৰ আমেৰিকান ফিজিকেল ছ'চাইটিৰ (American Physical Society) গ্ৰেজুৱেট ষ্টুডেণ্ট এফেয়াৰ্ছৰ অধ্যক্ষ নিৰ্বাচিত হয়।

৬ মাৰ্চ : দেশৰ প্ৰথম ৰাজ্য হিচাপে কৰ্ণাটকত ১৬ বছৰ অনুৰ্ধ্বৰ বাবে সামাজিক মাধ্যম নিষিদ্ধ কৰা হ'ব বুলি মুখ্যমন্ত্ৰী ছিদ্দাৰামায়াই ঘোষণা কৰে।

৭ মাৰ্চ : ভাৰতৰ সুন্দৰ পিছাই বছৰি ২১৫ কোটি টকা দৰমহাৰে গুগলৰ মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া হিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰে।

৯ মাৰ্চ : ভাৰত বিশ্বৰ দ্বিতীয় সৰ্বাধিক অস্ত্ৰ আমদানিকাৰী আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ বিশ্বৰ সৰ্বাধিক অস্ত্ৰ ৰপ্তানিকাৰী দেশ হিচাপে স্বীকৃত হয়।

১০ মাৰ্চ : ভাৰতৰ ভলীবল দলৰ প্ৰাক্তন কেপ্টেইন অভিজিৎ ভট্টাচাৰ্য্যক আন্তৰ্জাতিক অলিম্পিক কমিটিয়ে ২০২৫ বৰ্ষৰ 'গ্ল'বেল উইনাৰ অৱ জেণ্ডাৰ ইকুয়েলিটি' (Global Winer of Gender Equality) বঁটাৰে সন্মানিত কৰে।

● সোণাপুৰত অত্যাধুনিক বিজ্ঞান নগৰী উদ্বোধন কৰে মুখ্যমন্ত্ৰী ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মাই।

১১ মাৰ্চ : ভাৰতত বিলিয়নেয়াৰৰ সংখ্যা ৩০৮ জনলৈ (বিশ্বৰ তৃতীয় স্থান) বৃদ্ধি হোৱা বুলি চৰকাৰে ঘোষণা কৰে।

১২ মাৰ্চ : বিশিষ্ট ক্ৰীড়াবিদ, সংগঠক প্ৰেমধৰ শৰ্মাৰ ৮৬ বছৰ বয়সত দেহাৱসান ঘটে।

১৩ মাৰ্চ : ধঁপাত সেৱনৰ ফলত দেশত বছৰি ১৩ লাখ লোকৰ মৃত্যু হয় বুলি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে লোকসভাত ঘোষণা কৰে।

১৪ মাৰ্চ : মানস ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানত নতুনকৈ আৱিষ্কাৰ হোৱা উদ্ভিদৰ প্ৰজাতি এটাৰ নাম শিল্পী জুবিন গাৰ্গৰ নামেৰে 'ওছবেকিয়া জুবিনগাৰ্গীয়ানা' (*Osbeckia zubeengargiana*) ৰখা হয়।

১৫ মাৰ্চ : শুভমন গীলে বিচিচিআইৰ পৰা বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ ক্ৰিকেটাৰৰ বঁটা গ্ৰহণ কৰে।

১৬ মাৰ্চ : অসমৰ ক্ৰিকেটাৰ দ্বীপজ্যোতি শইকীয়াক বিচিচিআয়ে এমএ চিদাম্বৰম ট্ৰফী প্ৰদান কৰে।

১৭ মাৰ্চ : ছিংগাপুৰ সাঁতোৰ চেম্পিয়নশ্বিপত অসমৰ আস্থা চৌধুৰীয়ে (২০০ মিটাৰ) স্বৰ্ণপদক অৰ্জন কৰে।

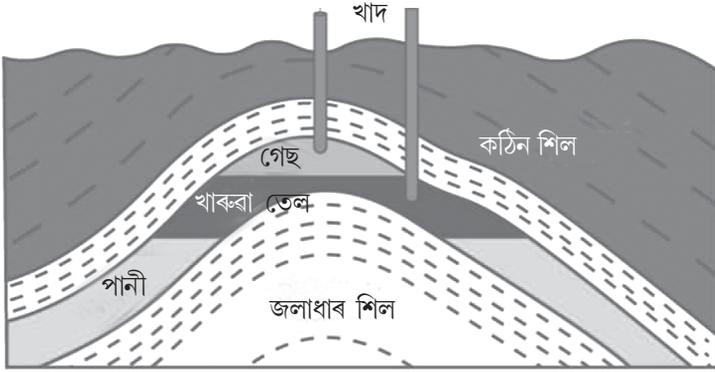
১৮ মাৰ্চ : ৯৯.৯৩ শতাংশ ভোট লাভ কৰি কিম জং উন পুনৰ উত্তৰ কোৰিয়াৰ সৰ্বোচ্চ নেতাৰূপে নিৰ্বাচিত হয়।

১৯ মাৰ্চ : ২০২৬ বৰ্ষৰ বিশ্ব সুখ সূচকাংকত (happiness index) ভাৰতে ১১৬ সংখ্যক স্থান আৰু ফিনলেণ্ডে শীৰ্ষস্থান লাভ কৰে। ❖

■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

অত্যধিক খাৰুৱা তেল আৰু কয়লা উদঘাটনে পৃথিৱীখন ফোঁপোলা কৰিছে নেকি ?

■ সুজিৎ নেওগ

হৈ পৰিব আৰু পৃথিৱীৰ খোলাটো ফোঁপোলা হৈ পৰিব। কিন্তু বাস্তৱত এই ধাৰণা ভুল। মাটিৰ তলৰ বৃহৎ মুকলি গহ্বৰত তেল নাথাকে। কঠিন শিলৰ ভিতৰত অতি ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ ঠাইত খাৰুৱা তেল জমা হৈ থাকে। এই ভূতাত্ত্বিক গঠনৰ বাবেই পেট্ৰ'লিয়াম নিষ্কাশন কৰিলেও পৃথিৱীৰ খোলাটো ফোঁপোলা হৈ নাযায়।

লাখ লাখ বছৰৰ আগতে ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী (যাক প্লাংকটন বুলিও জনা যায়) সাগৰ-মহাসাগৰত বাস কৰিছিল। মৃত্যুৰ পাছত এই প্ৰাণীবোৰৰ অৱশিষ্টবোৰ তলিত জমা হৈ বালি আৰু বোকাৰ তৰপৰ লগত লাহে লাহে পোত গৈছিল। সময়ৰ লগে লগে এই তৰপবোৰ প্ৰথমে বালিশিললৈ ৰূপান্তৰিত হৈ পৰে। তৰপৰ ওপৰত আৰু অধিক তৰপ জমা হোৱাৰ লগে লগে ওপৰৰ স্তৰৰ পৰা পোৱা উচ্চ চাপ আৰু পৃথিৱীৰ ভিতৰত বৰ্ধিত উষ্ণতাই পোত খাই থকা অৱশিষ্টবোৰৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰিবলৈ ধৰে। অক্সিজেনৰ অনুপস্থিতিত এই অৱশিষ্টবোৰ লাহে লাহে সলনি হৈ পেট্ৰ'লিয়াম (তৰল), প্ৰাকৃতিক গেছ (গেছীয়) আৰু কয়লা (কঠিন ৰূপ, কিছুমান অৱস্থাত) আদি জীৱাশ্ম ইন্ধনলৈ সলনি হয়। এই প্ৰক্ৰিয়াত লাখ লাখ বছৰ সময় লাগিছিল। পেট্ৰ'লিয়াম আৰু প্ৰাকৃতিক গেছ পানীতকৈ লঘু, গতিকে শিলৰ সৰু সৰু ছিদ্ৰ আৰু ফাটৰ মাজেৰে ওপৰলৈ গতি কৰে। অৱশেষত কেপ ৰক (cape rock) নামৰ কঠিন, ছিদ্ৰবিহীন শিলৰ তলত আবদ্ধ হৈ তেলৰ আধাৰ গঠন কৰে।

বহুতে ভাবে যে মাটিৰ তলৰ বৃহৎ হুদ বা পুখুৰীত খাৰুৱা তেল জমা হৈ থাকে। যদি সেইটো সঁচা হয়, তেন্তে তেলখিনি উলিয়াই আনিলে সেই ঠাইখিনি খালী

খাৰুৱা তেল প্ৰধানকৈ বালিশিল (sandstone) আৰু চূণশিলৰ (limestone) মাজত জমা হৈ থাকে। এই শিলবোৰ ছিদ্ৰযুক্ত, অৰ্থাৎ ইয়াত বালি বা খনিজ পদাৰ্থৰ দানাবোৰৰ মাজত অগণন আণুবীক্ষণিক ফুটা আৰু ফাট থাকে। এই ফাটবোৰৰ মাজে মাজেই পানীৰ ওপৰত খাৰুৱা তেল, তাৰ ওপৰত প্ৰাকৃতিক গেছ ওপঙি থাকে। এই কথা বুজিবলৈ পানীৰে তিয়াই থোৱা স্পঞ্জৰ টুকুৰা এটাৰ কল্পনা কৰিব পাৰি। স্পঞ্জৰ টুকুৰাটো দেখাত কঠিন, কিন্তু ইয়াত তৰল পদাৰ্থেৰে ভৰা লাখ লাখ সৰু সৰু ছিদ্ৰ থাকে। পানীখিনি চেপি উলিয়াই দিলে স্পঞ্জটো ফুটা হৈ নাযায়, ইয়াৰ আকৃতি আগৰ দৰেই হৈ থাকে। ভূগৰ্ভত থকা তেলৰ আধাৰবোৰেও একে ধৰণে কাম কৰে। গতিকে, যেতিয়া তেল নিষ্কাশন কৰা হয়, তেতিয়া কেৱল সৰু সৰু ছিদ্ৰৰ ভিতৰত তৰল পদাৰ্থবোৰেহে আঁতৰাই অনা হয়। শিলৰ গঠনটো একে ধৰণে থাকে আৰু মাটিৰ তলত কোনো ডাঙৰ ফুটা সৃষ্টি নহয়।

তেল আধাৰবোৰত তেল আৰু গেছৰ লগতে পানীও থাকে। খাৰুৱা তেল পাম্প কৰি উলিয়ালে চাৰিওফালৰ শিলৰ পানী সোমাই আহি খালী ছিদ্ৰৰ ঠাইবোৰ দখল কৰে। বহু তেল ক্ষেত্ৰত কোম্পানীসমূহে চাপ বজাই ৰাখিবলৈ আৰু তেল আহৰণৰ পাছত

বিজ্ঞান-বাৰ্তা

ঠাইখিনি পূৰণ কৰিবৰ বাবে ইচ্ছাকৃতভাৱে পানী বা গেছ মাটিৰ তলত পাম্প কৰি সুমুৱাই দিয়ে। ইয়াৰ ফলত শিলবোৰ ভাঙি যোৱাৰ পৰা ৰক্ষা পৰে খালী ঠাই পূৰণ হয়।

তদুপৰি ওপৰত থকা শিলৰ ওজনৰ বাবে পৃথিৱীৰ খোলাটোৰ ওপৰত প্ৰচণ্ড চাপ পৰে। মাত্ৰ কেইকিলোমিটাৰমান গভীৰতাতে এই চাপ বায়ুমণ্ডলৰ চাপতকৈ হাজাৰ গুণ বেছি হ'ব পাৰে। কেতিয়াবা এই খোলাটোত সৰু সৰু খালী ঠাই গঠন হয়। তেতিয়া তাৰ ওচৰ-পাঁজৰৰ শিলবোৰে অলপ ইফালে-সিফালে গতি কৰি এই খালী ঠাই পূৰণ কৰে। এই কাৰ্য্যই ফুটা গঠন হোৱাতো বাধা দিয়ে। অৱশ্যে, পৃথিৱীৰ খোলাৰ বিশাল আয়তনৰ তুলনাত তেলৰ নিষ্কাশন অতি কম। খোলাৰ আকাৰ আৰু ভৰৰ তুলনাত মানুহে উলিয়াই অনা খাৰুৱা তেল আৰু প্ৰাকৃতিক গেছৰ পৰিমাণ নগণ্য। সেয়েহে ই পৃথিৱীৰ গঠনত বিশেষ পৰিবৰ্তন সাধিব নোৱাৰে।

আধুনিক খাৰুৱা তেল নিষ্কাশনৰ অভিযান্ত্ৰিকৰণৰ নক্সা এনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে যাতে ভূগৰ্ভত ভাঙোন নঘটে। অভিযন্তাসকলে মাটিৰ তলৰ চাপ সযতনে নিৰীক্ষণ কৰে আৰু নিষ্কাশনৰ হাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত এই চাপ সুস্থ হৈ থকাটো নিশ্চিত কৰা হয়, ফলত শিলৰ স্তৰবোৰ সুস্থিৰ হৈ থাকে।

একেদৰে কয়লা প্ৰথমতে ছিম (seam) নামৰ পাতল স্তৰৰ ৰূপত জমা হৈ থাকে। এই ছিমবোৰ সাধাৰণতে কেইছেণ্টিমিটাৰৰ পৰা কেইমিটাৰমানহে ডাঠ আৰু সীমিত অঞ্চলত বিয়পি থাকে। কয়লা খনন কৰিলে শিলৰ সৰু সৰু, স্থানিক অংশহে আঁতৰোৱা হয়। কয়লা আঁতৰোৱাৰ পাছত ওপৰত থকা শিলবোৰ নিজে নিজে ভাঙি ভাঙি যোৱাৰ প্ৰৱণতা থাকে। ই প্ৰাকৃতিকভাৱে সংঘটিত হয়। খনিৰ ছাদখন ভাঙি সোমাই যোৱাৰ লগে লগে ভঙা শিলে শূন্য ঠাইবোৰ পূৰ কৰে আৰু ওপৰৰ অংশত লাহে লাহে মাটিয়ে থিতাপি লয়। এইদৰে খালী ঠাইবোৰ বেছিদিন খালী হৈ নাথাকে। আধুনিক খননত অভিযন্তাসকলে প্ৰায়ে বেকফিলিং (backfilling) কৌশল ব্যৱহাৰ কৰে। খালী সুৰংগবোৰ বালি, মাটি, ছাই, পেলনীয়া শিল, আনকি পানীৰে ভৰ্তি কৰোৱা হয়। ইয়ে

চাৰিওফালৰ শিলবোৰক হেঁচা দি ভাঙি যোৱাৰ পৰা ৰক্ষা কৰে আৰু স্থায়ী গছৰ গঠন হোৱাত বাধা দিয়ে।

কিছুমানে চিন্তা কৰে যে তেল নিৰ্গমনস্থলীৰ মাটি তললৈ বহি যাব পাৰে। দুই-এঠাইত মাটি বহি যোৱাৰ দৰে সৰু সৰু ঘটনা সংঘটিত হৈছে যদিও ই অতি কম আৰু স্থানীয়। ১৯০০ চনৰ আৰম্ভণিৰ পৰা মাজভাগলৈকে কেলিফ'ৰ্নিয়াৰ লং উপকূলৰ ওচৰৰ উইলমিংটন (Wilmington) তৈলক্ষেত্ৰৰ পৰা বৃহৎ পৰিমাণৰ তেল নিষ্কাশন কৰা হৈছিল। ১৯৫০ চনৰ ভিতৰত বিজ্ঞানীসকলে তাত এটা বৃহৎ গাঁত সৃষ্টি হোৱা দেখিবলৈ পালে। তেল উৎপাদন কেন্দ্ৰৰ ওচৰত প্ৰায় ৯ মিটাৰমান (প্ৰায় ২৯ ফুট) তললৈ মাটি বহি গৈছিল। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল উইলমিংটন ক্ষেত্ৰখন তুলনামূলকভাৱে কোমল পলসত অৱস্থিত আছিল, যি কঠিন শিলতকৈ সহজে সংকুচিত হৈ পৰে। বাৰে বাৰে তেল নিষ্কাশনৰ ফলত আধাৰৰ স্তৰবোৰৰ যথেষ্ট সংকোচন ঘটিছিল আৰু ভূমিৰ পৃষ্ঠভাগ তললৈ নামি আহিছিল। অধিক বহি নাযাবলৈ অভিযন্তাসকলে ১৯৫০ চনৰ পাছৰ পৰা খালী ঠাই পূৰাবলৈ পানী ভৰাবলৈ আৰম্ভ কৰে যাতে মাটিৰ তলৰ চাপ বজাই ৰখাত সহায় হয়। ইয়াৰ ফলত পৃষ্ঠভাগ পুনৰ স্থিৰ হৈছিল। একেদৰে ১৯২০ চনত আমেৰিকাৰ টেক্সাছৰ গুজ ক্ৰিক (Goose Creek) তৈলক্ষেত্ৰতো মাটি বহি যোৱা দেখা গৈছিল। নৱৰেৰ উপকূলৰ পৰা প্ৰায় ৩২০ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত ইকোটিস্ক (Ekotisk) তৈলক্ষেত্ৰত ১৯৭০ চনৰ পৰা তেল উৎপাদন আৰম্ভ হয়। ১৯৮০ চনৰ মাজভাগলৈকে সাগৰৰ তলত বৃহৎ পৰিমাণৰ মাটি বহি যোৱা ধৰা পৰিছিল।

মাটিভাগ বহি যোৱাৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে পৃথিৱীখন ফুটা হৈ পৰে। ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল পৃষ্ঠৰ তলৰ শিলবোৰ তৰল পদাৰ্থৰ চাপ কমি যোৱাৰ লগে লগে সংকুচিত হয়। বহি যোৱাটো সাধাৰণতে সৰু পৰিসৰত আৰু ক্ৰমান্বয়ে হয়। গতিকে ক'ব পাৰি খাৰুৱা তেল আৰু কয়লাৰ নিষ্কাশনে পৃথিৱীখনৰ খোলাটো ফোঁপোলা কৰিব নোৱাৰে। ❖

(ইণ্টাৰনেটৰ পৰা সংগৃহীত)

হৰমুজ প্ৰণালী আৰু সাম্প্ৰতিক বিশ্ব ৰাজনীতি

■ অসীম কৃষ্ণ বৰঙা

মধ্যপ্ৰাচ্যৰ দেশসমূহলৈ ৰাসায়ানিক সাৰ, খাদ্য সামগ্ৰী, ঔষধ, প্ৰযুক্তিগত উৎপাদিত সামগ্ৰী সৰবৰাহৰ ক্ষেত্ৰত হৰমুজ প্ৰণালীৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। অৰ্থাৎ হৰমুজ প্ৰণালীৰ যাত্ৰাপথৰ সৈতে অনেক দেশৰ অৰ্থনৈতিক লেনদেন, বজাৰ ব্যৱস্থা, উৎপাদন ব্যৱস্থাৰ গভীৰ সম্পৰ্ক আছে।

ইন্ধন যুদ্ধ

প্ৰতি মাহে প্ৰায় তিনি হাজাৰতকৈ অধিক জাহাজ চলাচল হোৱা হৰমুজ প্ৰণালীৰ সৈতে বৰ্তমান যুদ্ধখনৰ সম্পৰ্ক কি? ইৰান আৰু ইজৰাইল-আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ মাজত যুদ্ধই ক্ৰমে জটিল ৰূপ লৈছে। এই যুদ্ধখনক বৰ্তমান ইন্ধন যুদ্ধ (fuel war) আখ্যা দিয়া হৈছে। ইজৰাইল আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ যুটীয়া আক্ৰমণত ইৰানৰ সৰ্বোচ্চ নেতা আয়াতুল্লা আলি খামেনেই আৰু অনেক উচ্চস্তৰীয় নেতা-মন্ত্ৰীৰ মৃত্যু হোৱাৰ পাছত বহুতে ভবাৰ দৰে ইৰান নিৰস্ত হৈ পৰা নাই। বৰঞ্চ ইৰানে হৰমুজ প্ৰণালীৰ জলপথেদি জাহাজ চলাচল বন্ধ কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰিছে। লগতে কাটাৰ, চৌদি আৰব আদি দেশৰ তৈল ভাণ্ডাৰ আৰু কাৰখানাবোৰক ইতিমধ্যে আক্ৰমণৰ লক্ষ্য কৰি লৈ ক্ষতিসাধন কৰিছে। তাৰ ফলত যুদ্ধখন ক্ৰমান্বয়ে আন আন ৰাষ্ট্ৰৰ মাজলৈ বিয়পি পৰিবলৈ ধৰিছে।

হৰমুজ প্ৰণালীক কেন্দ্ৰ কৰি ইৰানৰ নিষেধাজ্ঞাৰ বিপৰীতে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই ইৰানৰ খনিজ তেল উৎপাদনৰ কেন্দ্ৰসমূহক আক্ৰমণ কৰিছে। এনে পৰিস্থিতিত আজিৰ তাৰিখত পেট্ৰল, ডিজেল, প্ৰাকৃতিক গেছ আৰু এইবোৰৰ পৰা উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত পৰ্যাপ্ত যোগান (supply) কমি গৈছে আৰু এনেবোৰ

চলিত বছৰ ২০২৬ৰ মাৰ্চ মাহৰ প্ৰথম ভাগৰ পৰা ইৰান বনাম ইজৰাইল-আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ মাজত এখন ভয়ানক যুদ্ধ অব্যাহত আছে। এই সময়ছোৱাতেই বিশ্ব ৰাজনীতিত বিভিন্ন উত্থান-পতনৰ ঘটনাৱলীৰ লগতে এটা কথা বিশেষভাৱে চৰ্চিত হৈছে। সেয়া হ'ল হৰমুজ প্ৰণালী (Strait of Hormuz)। হৰমুজ প্ৰণালীৰ কথাটো হঠাতে ইমান চৰ্চালৈ অহাৰ কাৰণ কি? হৰমুজ প্ৰণালী ক'ত অৱস্থিত?

হৰমুজ প্ৰণালী আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব

হৰমুজ প্ৰণালী এফালে ইৰান আৰু আনফালে দক্ষিণ ওমান, ইউএইৰ (United Arab Emirates) মাজত অৱস্থিত প্ৰায় ৫০ কিলোমিটাৰ সাগৰীয় পথ। এই পথে আৰব ৰাষ্ট্ৰ আৰু উপসাগৰীয় (Gulf) অঞ্চলক সংযুক্ত কৰে। এই হৰমুজ প্ৰণালীৰ মাজেদিয়েই প্ৰতিদিনে প্ৰায় ২০ মিলিয়ন বেৰেল (১ বেৰেল = ১৫৮.৯৯ লিটাৰ) খাৰুৱা তেল আৰু খাৰুৱা তেলৰ পৰা উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সৰবৰাহ হয়। ইৰান, ইৰাক, কুৱেইট, কাটাৰ, চৌদি আৰব, সংযুক্ত আৰব ৰাষ্ট্ৰৰ বাবে খাৰুৱা তেলভিত্তিক উৎপাদিত সামগ্ৰী সৰবৰাহৰ বাবে হৰমুজ প্ৰণালীয়েই আটাইতকৈ সুচল আৰু কম খৰচী সামুদ্ৰিক পথ। তাৰ লগতে

সাম্প্ৰতিকী

সামগ্ৰীৰ মূল্য তাত্ক্ষণিকভাৱে বৃদ্ধি হৈছে। সামগ্ৰিকভাৱে বজাৰত সামগ্ৰীৰ মূল্য বৃদ্ধি হৈছে। তাৰ ফলত বিভিন্ন দেশৰ অৰ্থনীতিলৈ বিপদ নামি আহিছে।

হৰমুজ প্ৰণালীৰে জাহাজ চলাচল কৰা সমগ্ৰ গতিপথ ইৰান আৰু ওমান দেশৰ অন্তৰ্গত। হৰমুজ প্ৰণালীত শত্ৰুপক্ষৰ জাহাজ ধ্বংস কৰাৰ বাবে ইৰানে বিভিন্ন ধৰণৰ যুদ্ধ-কৌশল অৱলম্বন কৰিছে। তাৰ সমান্তৰালভাৱে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰই হৰমুজ প্ৰণালীৰে চলাচল মুক্ত কৰিবৰ বাবে ইৰানৰ যুদ্ধ জাহাজ আক্ৰমণ কৰি ধ্বংস কৰিছে। আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ড'নাল্ড ট্ৰাম্পে ইংলণ্ড, চীন আদি দেশকো হৰমুজ প্ৰণালীত ইৰানৰ নিষেধাজ্ঞা ব্যৰ্থ কৰিবৰ বাবে আহ্বান জনাইছে। অৱশ্যে আনবোৰে দেশে এতিয়ালৈকে পোনপটীয়াভাৱে ড'নাল্ড ট্ৰাম্পৰ আহ্বানৰ প্ৰতি সাঁহাৰি জনোৱা নাই।

পুনৰ উল্লেখ কৰা হৈছে যে হৰমুজ প্ৰণালীৰে বিশ্বৰ বিশ শতাংশ খাৰুৱা তৈলজাত সামগ্ৰীৰ সৰবৰাহ হয়। চীন, জাপান, ভাৰত, উত্তৰ কোৰিয়া আদি দেশে ২০২৫ বৰ্ষৰ সময়ছোৱাত প্ৰায় ৭৯% খাৰুৱা তেল, প্ৰাকৃতিক গেছ আমদানি কৰিছে। এই হৰমুজ প্ৰণালী একপ্ৰকাৰ চলি থকা যুদ্ধখনৰ সামৰিক কৌশলগত কেন্দ্ৰ হৈ পৰিছে। হৰমুজ প্ৰণালীৰে জাহাজ চলাচল-নিষেধাজ্ঞা জাৰি কৰি ইৰানে ইজৰাইল-আমেৰিকাকে ধৰি এই দুয়োখন দেশৰ ওপৰত প্ৰত্যক্ষ হেঁচা প্ৰয়োগ কৰিছে। তাৰ লগতে ইৰানৰ বিৰোধিতা কৰা চৌদি আৰব, কাটাৰ আদি দেশকো আক্ৰমণৰ লক্ষ্য কৰি লৈছে।

হৰমুজ প্ৰণালীৰ সংকট আৰু ভাৰত

ভাৰতৰ ওপৰতো হৰমুজ প্ৰণালীক কেন্দ্ৰ কৰি সংঘটিত ঘটনাৱলীয়ে বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলাইছে। কাৰণ ভাৰতে আমদানি কৰা ৫০%তকৈ অধিক প্ৰাকৃতিক গেছ আৰু ৪০%তকৈও অধিক খাৰুৱা তেল এই হৰমুজ প্ৰণালীৰ মাজেৰে সৰবৰাহ হয়। এই অচলারস্থাই ভাৰতৰ শক্তিখণ্ডক (energy sector) একপ্ৰকাৰ বিপদাপন্ন কৰি তুলিছে। শেহতীয়াকৈ ভাৰতে হৰমুজ প্ৰণালীক কেন্দ্ৰ কৰি সৃষ্টি হোৱা সংকটৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ ইৰান চৰকাৰৰ সৈতে কূটনৈতিক সম্পৰ্ক অব্যাহত ৰাখিছে। তাৰ লগতে খাৰুৱা তেল, প্ৰাকৃতিক গেছ আমদানি কৰাৰ

ক্ষেত্ৰত বিকল্প সাগৰীয় পথৰো সন্ধান কৰিছে। তেনে বিকল্প সাগৰীয় পথ হিচাপে 'পূব-পশ্চিম পাইপলাইন' (লোহিত সাগৰৰ য়ানবু বন্দৰলৈ) আৰু আৰব ৰাষ্ট্ৰৰ হেব্চান ফুজিয়াৰাহ পাইপ লাইনৰ কথা কোৱা হৈছে। সেইদৰে হৰমুজ প্ৰণালীৰ ওপৰত থকা নিৰ্ভৰশীলতা পৰিহাৰ কৰিবলৈ ভাৰতে ৰাছিয়া আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ পৰাও তেল সৰবৰাহৰ বাবে যাৱতীয় কূটনৈতিক সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিছে।

ভাৰতে বৰ্তমান সময়ত হৰমুজ প্ৰণালীত চলি থকা উত্তপ্ত পৰিস্থিতিৰ মাজতে ইৰানৰ সৈতে এক বুজাবুজি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। ফলস্বৰূপে ভাৰতীয় নৌ-সেনা আৰু বৈদেশিক মন্ত্ৰ্যালয়ে ভাৰতলৈ আহিবলগীয়া তৈলবাহী জাহাজসমূহক এক 'সুৰক্ষিত কৰিড'ৰ'ৰ জৰিয়তে চলাচল কৰাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। ভাৰতীয় নৌ-সেনাই এই অভিযানৰ নাম দিছে 'অপাৰেছন সংকল্প'।

তেলৰ মূল্যবৃদ্ধিৰ প্ৰভাৱ

খাৰুৱা তেলৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মূল্যৰ হ্রাস-বৃদ্ধিয়ে ৰাষ্ট্ৰ এখনৰ কেন্দ্ৰীয় বাজেট নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। খাৰুৱা তেলৰ প্ৰতি বেবেলত ১ ডলাৰ দাম বৃদ্ধি পালে ভাৰতৰ আমদানি ব্যয় প্ৰায় ১০,০০০ কোটি টকা বৃদ্ধি পায়। এই ব্যয় বৃদ্ধিয়ে ৰাষ্ট্ৰ এখনৰ বাণিজ্যিক ঘাট (trade deficit) বৃদ্ধি কৰে। দেশখনৰ মুদ্ৰাৰ মূল্য আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰত কমি যায়, যিটো ভাৰতৰ ক্ষেত্ৰত হৈছে। ই দেশৰ অৰ্থনৈতিক উন্নতি বাধাগ্ৰস্ত কৰে। পেট্ৰল আৰু ডিজেলৰ দাম বৃদ্ধি পালে পৰিবহণ ব্যয় বৃদ্ধি হয়। পৰিবহণ ব্যয় বৃদ্ধি পালে বজাৰৰ শাক-পাচলিৰ পৰা গেলামাল, খাদ্য সামগ্ৰী সকলোৰে মূল্য অনিয়ন্ত্ৰিতভাৱে বৃদ্ধি পায়। অৰ্থনীতিৰ ভাষাত ইয়াক কেছকেডিং এফেক্ট (cascading affect) বোলা হয়।

হৰমুজ প্ৰণালীত সৃষ্টি হোৱা সংকটে বুজাই দিবলৈ সক্ষম হৈছে যে খাৰুৱা তেল কেৱল যান-বাহন চলোৱা ইন্ধন মাত্ৰ নহয়। সাম্প্ৰতিক বিশ্বৰ বাবে ই এতিয়া 'ভূ-ৰাজনৈতিক অস্ত্ৰ আৰু ৰণকৌশল' (geo-political strategy and weapon)। সেয়েহে যিবোৰ ৰাষ্ট্ৰৰ নিয়ন্ত্ৰণত হৰমুজ প্ৰণালী, চুয়েজ খালৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ সমুদ্ৰপথ আছে, তেওঁলোকেই বিশ্ব ৰাজনীতি আৰু

সাম্প্ৰতিকী

অৰ্থনৈতিক গতি-বিধি নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে। এই সংকটে এটা কথা বিশেষভাৱে প্ৰতিপন্ন কৰিছে যে এটা বা দুটা ভৌগোলিক অঞ্চল, সমুদ্ৰ পথৰ ওপৰত কোনো দেশৰ অৰ্থনীতি নিৰ্ভৰশীল হোৱা কথাটো অতিশয় বিপদজনক। ভাৰত, চীন, জাপান আদি দেশবোৰৰ হৰমুজ প্ৰণালীৰ ওপৰতো অত্যধিক নিৰ্ভৰশীলতাই সাম্প্ৰতিক সময়ত তাকেই প্ৰমাণ কৰিছে।

সংকট কালত নতুন পথৰ সন্ধান

হৰমুজ প্ৰণালীৰ সংকটে অৱশ্যে আন এক দিশত নতুন পথৰো সন্ধান দিছে। অৰ্থাৎ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰত যেতিয়া খাৰুৱা তেলৰ অভাৱনীয় নাটনি আৰু মূল্যবৃদ্ধি হয়, তেতিয়া দেশৰ ঘৰুৱা শক্তি উৎপাদন ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি চৰকাৰ অধিক সচেতন আৰু সক্ৰিয় হৈ পৰিবলৈ বাধ্য হয়। সেয়েহে আমাৰ ৰাজ্য অসম, উত্তৰ-পূব ভাৰতকে ধৰি বিভিন্ন ৰাজ্যত থকা খাৰুৱা তেল আৰু প্ৰাকৃতিক গেছ উৎপাদনৰ কেন্দ্ৰসমূহৰ উন্নতি আৰু উৎপাদন বৃদ্ধিকৰণৰ

এক সুযোগ সৃষ্টি হৈছে। সৌৰ শক্তি, বায়ু শক্তি, সেউজ হাইড্ৰ'জেনৰ উৎপাদন আৰু ব্যৱহাৰ এতিয়া ৰাষ্ট্ৰীয় সুৰক্ষা আৰু নবীকৰণযোগ্য শক্তিৰ বাবে নতুন পথ আৰু বিকল্পৰ সন্ধান কৰাৰ সুযোগ আহি পৰিছে। অৰ্থাৎ এই ক্ষেত্ৰসমূহৰ উন্নতিয়ে হৰমুজ প্ৰণালীয়ে সৃষ্টি কৰাৰ দৰে সংকটৰ সময়ত দেশৰ অৰ্থনীতি সুস্থিৰ কৰি ৰাখিব পাৰিব।

সাম্প্ৰতিক বিশ্ব ৰাজনীতিত এখন দেশৰ ক্ষমতা আৰু প্ৰভাৱ মূলতঃ শক্তিখণ্ডৰ (energy sector) স্বাৱলম্বিতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। খাৰুৱা তেল এক জীৱাশ্ম-ইন্ধন (fossil fuel)। জীৱাশ্ম ইন্ধনৰ ক্ষেত্ৰত অত্যধিক নিৰ্ভৰশীল হোৱা দেশসমূহেই হৰমুজ প্ৰণালীক কেন্দ্ৰ কৰি হোৱা সংকটৰ ফলত বিপদত পৰিছে। গতিকে এই সংকটে বিশ্বৰ লগতে ভাৰতৰ দৰে উন্নয়নশীল ৰাষ্ট্ৰকো অনাগত দিনত শক্তি ক্ষেত্ৰৰ উৎপাদনশীলতাৰ দিশত নতুন প্ৰত্যাহ্বান গ্ৰহণ কৰিবলৈ উদ্বুদ্ধ কৰা উচিত। অৰ্থাৎ সেউজ আৰু নবীকৰণযোগ্য শক্তিয়েই হৈছে বিকল্প পথ। ❖

নিবন্ধ

ভাৰতৰ জলচুক্তি

■ তৃষণ গোস্বামী

জলচুক্তি হ'ল এনেকুৱা চুক্তি যাৰ দ্বাৰা দুই বা ততোধিক দেশৰ সীমা অতিক্ৰম কৰা নদীৰ পানীৰ ভাগ-বাটোৱাৰা কৰা হয়। জলচুক্তিৰ জৰিয়তে কোনো এখন নদীৰ ওপৰত দুখন দেশৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰি নদীখনৰ পানীৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত আনুষ্ঠানিক আৰু আইনগতভাৱে ব্যৱস্থাপনা কৰা হয়। এই ব্যৱস্থাপনাসমূহ মানি চলিবলৈ দুয়োখন দেশ বাধ্য হৈ থাকে। জলচুক্তিৰ জৰিয়তে দুখন দেশৰ মাজত এখন নদীৰ পানীৰ ন্যায্য বিতৰণ কৰাৰ লগতে জলসিঞ্চন, নৌ পৰিবহণ, জলবিদ্যুৎ উৎপাদন সম্পৰ্কেও সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। দুখন দেশৰ মাজত থকা সংঘাতৰ কিছু পৰিমাণে হ'লেও অৱসান ঘটাই আন্তৰ্জাতিক সহযোগিতাৰ বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত জলচুক্তিসমূহে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে।

ভাৰতৰ কেইখনমান উল্লেখযোগ্য জলচুক্তি—

সিন্ধু জলচুক্তি : ভাৰতবৰ্ষৰ এখন প্ৰধান জলচুক্তি হৈছে সিন্ধু জলচুক্তি (Indus Water Treaty)। ১৯৬০ চনত সিন্ধু নদীৰ পানীৰ ভাগ-বাটোৱাৰাৰ বাবে বিশ্ব বেংকৰ মধ্যস্থতাত এই চুক্তি সম্পাদন হৈছিল। ১৯৬০ চনৰ ১৯ ছেপ্টেম্বৰত পাকিস্তানৰ কৰাচীত তেতিয়াৰ ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰু আৰু পাকিস্তানৰ ৰাষ্ট্ৰপতি আয়ুব খানৰ মাজত ঐতিহাসিক সিন্ধু জলচুক্তি স্বাক্ষৰিত হৈছিল।

তিব্বত মালভূমিৰ কৈলাশ পৰ্বতৰ মানস সৰোবৰ আৰু বোখৰ টো হ্ৰদৰ হিমবাহৰ পৰা ছখন নদী বৈ আহিছে। এই নদীকেইখন হ'ল—সিন্ধু, চেনাৰ, ৰবি, ঝেলাম, ব্যাস আৰু চুটলেজ। ইয়াৰ ভিতৰত সিন্ধু নদী হ'ল ডাঙৰ। বাকী পাঁচখন নদী সৰু আৰু আটাইকেইখন সিন্ধু নদীত পৰি পাকিস্তানৰ মাজেৰে বৈ গৈছে। গতিকে

নিবন্ধ

সিন্ধু নদী পাকিস্তানৰ আয়ুস ৰেখাস্বৰূপ; কিয়নো সিন্ধু নদীৰ পানীৰ ওপৰত পাকিস্তানে কৃষি, উদ্যোগ, জলসিঞ্চন, জলবিদ্যুৎ, পানী যোগান ব্যৱস্থা আদি সকলো কামৰ বাবে নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হয়। ভাৰতে

ইচ্ছা কৰিলে নদীখনৰ গতিপথ বা ইয়াৰ পানী আবদ্ধ কৰি ৰাখিলে পাকিস্তানৰ অৱস্থা শোচনীয় হ'ব বুলি চিন্তা কৰি পাকিস্তানে এই চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰিবলৈ তৎপৰ হৈ উঠিছিল। জলচুক্তিখনৰ চৰ্ত মতে ভাৰতৰ মাজেৰে বৈ যোৱা সিন্ধু নদীৰ ৩০ শতাংশ পানী ভাৰতে সীমিত পৰিমাণৰ জলসিঞ্চনৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিব। আনহাতে বিদ্যুৎ উৎপাদন, যাতায়াত আৰু মীন পালন কাৰ্য্যত অসীমিত পৰিমাণৰ পানী ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিব। সিন্ধু নদীৰ বাকী ৭০ শতাংশ পানী ভাৰতে ব্যৱহাৰ নকৰি পাকিস্তানলৈ সম্পূৰ্ণকৈ এৰি দিব। অৱশ্যে ২০২৫ চনৰ ২২ এপ্ৰিল তাৰিখে পাকিস্তান সমৰ্থিত সন্ধাসবাদীয়ে পেহেলগামত চলোৱা বৰ্ষৰ আক্ৰমণৰ প্ৰত্যুত্তৰত ভাৰত চৰকাৰে সিন্ধু জলচুক্তি বাতিল কৰে।

গংগা জলচুক্তি : ১৯৯৬ চনত ভাৰত আৰু বাংলাদেশৰ মাজত গংগা জলচুক্তি (Ganga Water Treaty) স্বাক্ষৰিত হৈছিল। এই চুক্তিখনৰ জৰিয়তে দুয়োখন দেশৰ মাজত গংগা নদীৰ পানী ভাগ-বাটোৱাৰা কৰাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল। ভাৰতৰ তেতিয়াৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী এইচ ডি দেৱগৌড়া আৰু বাংলাদেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্বেইখ হাছিনাই ৩০ বছৰ ম্যাদৰ এই চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰিছিল। এই চুক্তিখনৰ জৰিয়তে ১৯৭২ চনৰ পাছৰে পৰা ভাৰত-বাংলাদেশৰ মাজত গংগা নদীৰ পানীক লৈ চলি অহা বিবাদৰ এক দীৰ্ঘম্যাদী সমাধান হৈছিল।

ভাৰতবৰ্ষৰ পশ্চিমবংগৰ মুৰ্ছিদাবাদ জিলাত নিৰ্মিত ফাৰাক্কা বাধক (Farakka Barrage) কেন্দ্ৰ কৰি দীৰ্ঘদিন ধৰি ভাৰত আৰু বাংলাদেশৰ মাজত বিবাদ চলি আছিল। কিয়নো ফাৰাক্কা বাধকৰ ফলত বাংলাদেশত পানীৰ প্ৰবাহ কমি গৈছিল। ভাৰতৰ বাবে কলকাতা বন্দৰ সূচল কৰি ৰাখিবলৈ আৰু হুগলি নদীৰ পানীৰ গভীৰতা বজাই ৰাখিবলৈ গংগা নদীৰ পানী অপৰিহাৰ্য্য। আনহাতে বাংলাদেশৰ উত্তৰ-পশ্চিম অঞ্চলৰ কৃষি, মীন পালন আৰু সুন্দৰবন অঞ্চলৰ লৱণাক্ততা হ্রাস কৰাৰ বাবে গংগাৰ

পানীৰ প্ৰবাহ অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়। গতিকে গংগা জলচুক্তি মতে প্ৰতি বছৰৰ ১ জানুৱাৰীৰ পৰা ৩১ মে'লৈকে (lean season, শুকান কাল) ফাৰাক্কা বাধকত জমা হোৱা পানী দুয়োখন দেশৰ মাজত

ন্যায্যভাৱে ভাগ হ'ব। ফাৰাক্কাত পানীৰ উপলব্ধতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি দুয়োখন দেশে পানী লাভ কৰিব বুলি চুক্তি কৰা হয়। ৩০ বছৰীয়া এই চুক্তিখনৰ ম্যাদ ২০২৫ চনত শেষ হৈছে। ভাৰত আৰু বাংলাদেশৰ সুসম্পৰ্কৰ বাবে এই চুক্তিৰ সফল নবীকৰণ অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়।

মহাকালী জলচুক্তি : ১৯৯৬ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহত ভাৰত আৰু নেপালৰ মাজত মহাকালী জলচুক্তি (Mahakali Water Treaty) স্বাক্ষৰিত হৈছিল। মহাকালী নদীৰ পানীৰ ন্যায্য ব্যৱহাৰ, সাৰদা নদীৰ বেৰেজ (barrage), টানকপুৰ বেৰেজ আৰু পঞ্চেশ্বৰ প্ৰকল্পৰ উন্নয়নৰ বাবে স্বাক্ষৰিত এই চুক্তিখনৰ বৈধতা ৭৫ বছৰ। এই চুক্তিৰ লক্ষ্য হ'ল আন্তঃসীমান্ত জলসম্পদৰ যৌথ ব্যৱহাৰ, জলবিদ্যুৎ উৎপাদন আৰু জলসিঞ্চনৰ বাবে দুয়োখন দেশৰ মাজত সহযোগিতা বৃদ্ধি কৰা। উল্লেখযোগ্য যে মহাকালী নদীত এটা বৃহৎ জলবিদ্যুৎ প্ৰকল্প নিৰ্মাণৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে। এই জলবিদ্যুৎ প্ৰকল্পৰ ওপৰত দুয়োখন দেশেই সমান অধিকাৰ থাকিব বুলি সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হৈছে।

তিস্তা জলচুক্তি (প্ৰস্তাৱিত) : ২০১১ চনত প্ৰস্তাৱিত তিস্তা জলচুক্তিখন (Teesta Water Treaty) পশ্চিমবংগৰ আপত্তিৰ বাবে এতিয়াও স্বাক্ষৰিত হোৱা নাই। উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ ছিকিম আৰু পশ্চিমবংগ হৈ বাংলাদেশত প্ৰবেশ কৰা তিস্তা নদীৰ পানীৰ সমবিতৰণক লৈ দীৰ্ঘদিন ধৰি বিতৰ্ক চলি আছে। বাংলাদেশে দাবী কৰিছে যে তেওঁলোকে তিস্তা নদীৰ পানীৰ ন্যায্য অংশ পোৱা নাই। তিস্তা নদী বাংলাদেশৰ উত্তৰাঞ্চলৰ কৃষিৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ বাবে বাংলাদেশে জলচুক্তিৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছিল। সেইমতে ১৯৮৩ চনত এখন অস্থায়ী চুক্তি কৰা হৈছিল। ২০১১ চনত ভাৰত আৰু বাংলাদেশৰ মাজত ১৫ বছৰীয়া এখন চুক্তিৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। কিন্তু পশ্চিমবংগ চৰকাৰে ৰাজ্যখনৰ কৃষি স্বার্থত জলচুক্তিখনৰ বিৰোধিতা কৰি আহিছে। ❖

গামোচা

গামোচা অসমীয়া লোকে ব্যৱহাৰ কৰা এবিধ বস্ত্ৰ। সাধাৰণতে গামোচা চাৰিওফালে বঙা সূতাৰে (সেউজীয়া বঙো থাকে) পাৰি দি বোৱা এখন বগা দীঘলীয়া কাপোৰ। কপাহী সূতাৰে বিশেষভাৱে গামোচা তৈয়াৰ কৰা হয় যদিও পাট আদি সূতাৰেও ইয়াক তৈয়াৰ কৰা হয়। ২০২২ চনৰ ১৩ ডিচেম্বৰত বস্ত্ৰৰ ভৌগোলিক আৰু প্ৰদৰ্শন (পঞ্জীয়ন তথা সংৰক্ষণ) অধিনিয়ম, ১৯৯৯ অনুসৰি ভাৰত চৰকাৰে অসমৰ গামোচাক ভৌগোলিক উপদৰ্শন পঞ্জীয়ন, চমুকৈ GI tag-ত অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।

অসমীয়া মানুহে গামোচাখনক সন্মান তথা সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰে। কিন্তু আন ঠাইত ইয়াক অকল নিত্য ব্যৱহাৰ্য সামগ্ৰী হিচাপেহে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। নামনি অসমত গামোচাক 'গাম্‌চা', 'মুক্‌চা' বা 'দুহেইটা' (দুই হতীয়া) আদি নামেৰে জনা যায়। অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীয়ে নিজ নিজ গামোচা ব্যৱহাৰ কৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, কছাৰী আৰু কোচসকলৰ গামোচা হালধীয়া ৰঙৰ, তিৱাসকলৰ কমলা ৰঙৰ আৰু ৰাভাসকলৰ ৰঙা ৰঙৰ। ইতিহাসবিদ ড° লীলা গগৈৰ মতে, আহোম সাম্ৰাজ্যৰ দিনতো অসমত গামোচাৰ প্ৰচলন আছিল। কিন্তু চুকাফাই অসমলৈ গামোচা লৈ অহাৰ ইতিহাস পঢ়িবলৈ পোৱা নাযায়। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ সময়তো গামোচাৰ প্ৰচলন হোৱাৰ কথা জনা যায়। আজিও নামঘৰৰ থাপনাত গামোচা ব্যৱহাৰ কৰা দেখিবলৈ পোৱা যায়। এডৱাৰ্ড গেইটৰ 'A History of Assam' গ্ৰন্থত উল্লেখ কৰা মতে ১৮ শতিকাত এখন গামোচাৰ মূল্য ৫ পইচা আছিল। ইয়াৰ দ্বাৰাই ঠাৱৰ কৰিব পৰা যায় যে অসমত অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা গামোচাৰ প্ৰচলন হৈ আহিছে।

অসমীয়া সমাজত বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত গামোচাৰ ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়। এক কথাত অসমীয়া সমাজ-সংস্কৃতি, আচাৰ-নীতি সকলো ক্ষেত্ৰতে গামোচাৰ বিশেষ অৱদান আছে। অসমীয়া সমাজত গামোচাক দৈনিক গা-ধোৱাৰ পাছত শৰীৰ মচিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। নামঘৰৰ থাপনাত কোনো শাস্ত্ৰ ঢাকি ৰাখিবৰ বাবেও ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰা হয়। নামঘৰত প্ৰাৰ্থনা কৰাৰ সময়ত গামোচাখন ডিঙিত ওলোমাই ৰখা হয়। আনহাতে কোনো সভাত বিশিষ্ট ব্যক্তিক সন্মান জনাবৰ বাবেও গামোচা ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

বিশ্ব গ্ৰন্থ দিৱস

■ অপৰ্ণা দেৱী

সমগ্ৰ বিশ্বজুৰি ২৩ এপ্ৰিল তাৰিখে বিশ্ব গ্ৰন্থ দিৱস পালন কৰা হয়। এই দিৱসৰ ধাৰণা প্ৰথমে স্পেইনত জন্ম হৈছিল। স্পেইনৰ কাতালোনিয়া অঞ্চলত বহু বছৰ ধৰি ২৩ এপ্ৰিল তাৰিখে কিতাপ আৰু গোলাপ ফুল আদান-প্ৰদান কৰাৰ এক পৰম্পৰা আছিল। মানুহে সেই দিনটোত নিজৰ প্ৰিয়জনক কিতাপ উপহাৰ দি সাহিত্যৰ প্ৰতি ভালপোৱা প্ৰকাশ কৰিছিল। পৰবৰ্তী সময়ত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ শিক্ষা, বিজ্ঞান আৰু সাংস্কৃতিক সংস্থা, ইউনেস্ক'ৱে (UNESCO) স্পেইনত উদ্ভৱ হোৱা ধাৰণাটোক বিশ্বব্যাপী ৰূপ দিবলৈ আগবাঢ়ে।

১৯৯৫ চনত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ শিক্ষা, বিজ্ঞান আৰু সাংস্কৃতিক সংস্থাৰ পেৰিছত অনুষ্ঠিত সাধাৰণ সভাত সমগ্ৰ বিশ্বতে ২৩ এপ্ৰিল তাৰিখটো 'বিশ্ব গ্ৰন্থ দিৱস' হিচাপে পালন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। সমগ্ৰ পৃথিৱীৰ মানুহৰ মাজত কিতাপৰ প্ৰতি আগ্ৰহ বৃদ্ধি কৰা, লেখকসকলৰ অৱদানক সন্মান জনোৱা, জ্ঞান সংস্কৃতিৰ বিকাশ ঘটোৱাৰ উদ্দেশ্যে বিশ্ব গ্ৰন্থ দিৱস পালন কৰা হয়।

বিশ্ব গ্ৰন্থ দিৱস হিচাপে ২৩ এপ্ৰিল তাৰিখটো নিৰ্বাৰণ কৰাৰ আঁৰত এক বিশেষ তাৎপৰ্য্য আছে। সেই দিনটোত ইংৰাজী সাহিত্যৰ বিখ্যাত নাট্যকাৰ উইলিয়াম শ্যেক্সপীয়েৰ (William Shakespeare), স্পেনিচ সাহিত্যিক মিগুৱেল ডি চাৰ্ভেণ্টিছ (Miguel de Cervantes) আৰু পেৰুৰ বিখ্যাত সাহিত্যিক ইন্কা গাৰ্চিলাছো ডি লা ভেগাই (Inca Garcilaso de la Vega) মৃত্যুবৰণ কৰিছিল। তেওঁলোকৰ সাহিত্যৰ স্মৃতি সজীৱ কৰি ৰাখিবলৈও ২৩ এপ্ৰিল তাৰিখটো নিৰ্বাচন কৰা হৈছিল।

গ্ৰন্থ বা কিতাপ মানৱ জাতিৰ বাবে এক অন্যতম আশীৰ্বাদ। গ্ৰন্থ বা কিতাপ মানুহৰ পৰম বন্ধু হিচাপে বিদ্বৎ সমাজে স্বীকাৰ কৰিবলৈ বাধ্য হৈছে। জ্ঞানৰ ভাণ্ডাৰ কিতাপে আমাক বহুতো তথ্যৰ সন্ধান দিবলৈ সক্ষম হৈছে। কিতাপেই আমাৰ কল্পনা শক্তি বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে চিন্তা শক্তিও বৃদ্ধি কৰে।

বিশ্বৰ বহু দেশত বৰ্তমান বিশ্ব গ্ৰন্থ দিৱস বিভিন্ন ধৰণে উদ্‌যাপন কৰা হয়। কিছুমান দেশত বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়ত 'কিতাপৰ দিন' হিচাপে ২৩ এপ্ৰিল তাৰিখে বিশ্বৰ বাছকবনীয়া গ্ৰন্থসমূহৰ পৰা কিছুসংখ্যক গ্ৰন্থ বাছি লৈ, সেই সম্পৰ্কে শিক্ষক আৰু শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত আলোচনা অনুষ্ঠিত কৰে। আমাৰ দেশৰ কিছুমান বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়ত শিক্ষক-শিক্ষাৰ্থীৰ মাজত গ্ৰন্থ প্ৰদৰ্শনী, গ্ৰন্থমেলা আদিৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। সেই বিশেষ দিনটোতে আকৌ কিছুমান শিক্ষানুষ্ঠানৰ পুথিভঁৰালত সমূহীয়া গ্ৰন্থ পঠনৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। শিক্ষানুষ্ঠানৰ লগতে ৰাজহুৱা পুথিভঁৰালতো বিশ্ব গ্ৰন্থ দিৱসত আজিকালি সমূহীয়া গ্ৰন্থ পঠনৰ ব্যৱস্থা কৰা দেখা যায়। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

শব্দ শিকোঁ (এদিনত এটাকৈ, এমাহৰ বাবে ৩০টা শব্দ)

অসমীয়া	ইংৰাজী	অসমীয়া	ইংৰাজী
শক্তি	energy	স্বেচ্ছামূলক	voluntary
বেহেলা	violin	স্বেচ্ছাসেৱক	volunteer
খলনায়ক	villain	ভোট, মতদান	vote
সজ গুণ	virtue	বছিদ	voucher
দৃশ্যমান	visible	অংগীকাৰ, প্ৰতিজ্ঞা	promise
ভাইৰাছ	virus	স্বৰবৰ্ণ	vowel
খাদ্যপ্ৰাণ, ভিটামিন	vitamin	সমুদ্ৰ যাত্ৰা	voyage
পাৰপত্ৰ	visa	শগুন	vulture
মৌখিক পৰীক্ষা	viva, oral	মজুৰি, হাজিৰা	wage
উজ্জ্বল	bright	গৃহযুদ্ধ	civil war
সবৰ	vocal	কঁকাল	waist
ব্যৱহাৰিক শিক্ষা	vocational education	পতিত মাটি	waste land
খালী, বিস্ত	void, empty	বতৰ	weather
উদ্বায়ী	volatile	অদ্ভুত	weird
আগ্নেয়গিৰি	volcano	কল্যাণ	welfare ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ ৰাজ্যিক জন্তুসমূহ

শৰ পহু (ইংৰাজী নাম : Sambar deer, বৈজ্ঞানিক নাম *Rusa unicolor*)

শৰ পহু হৈছে দক্ষিণ-পূব এছিয়াত বিস্তৃত হৈ থকা এবিধ পহুৰ প্ৰজাতি। পহুৰ প্ৰজাতিসমূহৰ ভিতৰত শৰ পহু অন্যতম বৃহৎ প্ৰজাতি। শৰ পহু হৈছে ওড়িশাৰ ৰাজ্যিক জন্তু। ই হ'ল চাৰভিডি (cervidae) পৰিয়ালৰ অন্তৰ্গত এবিধ স্তন্যপায়ী প্ৰাণী। শৰ পহু প্ৰধানতঃ ভাৰত, ম্যানমাৰ, থাইলেণ্ড, ইণ্ডোনেছিয়া, চীন আৰু সুমাত্ৰাত পোৱা যায়।

শৰ পহুয়ে পৰ্ণপাতী অৰণ্যৰ ডাঠ জোপোহা তথা ঘাঁহনিত থাকি ভাল পায়। শৰ পহুৰ দৈহিক গঠন ঠাইবিশেষে ভিন্ন হোৱা দেখা যায়। সাধাৰণতে শৰ পহুৰ কান্ধলৈকে উচ্চতা প্ৰায় ১০০ৰ পৰা ১৬০ ছেমি. হয়। ইয়াৰ ওজন প্ৰায় ২২৫ৰ পৰা ৩২০ কিলোগ্ৰাম পৰ্য্যন্ত হয়। শৰ পহুৰ দেহৰ বৰণ হালধীয়া-মটীয়া বা ডাঠ মটীয়া। শৰ পহুৰ সৰু আৰু ঘন কেশৰো থাকে। তুলনামূলকভাৱে দীঘল, ক'লা নেজ এডাল থাকে। মতা শৰ পহুৰ মূৰত শিং থাকে। এই প্ৰাণীবিধে ঘাঁহ, পাত, ফল-মূল আদি খাদ্য হিচাপে গ্ৰহণ কৰে।

শৰ পহু সাধাৰণতে নিশাচৰ। মতা প্ৰাণীবোৰে জীৱনৰ সৰহভাগ সময় অকলশৰেই কটায়। মাইকী শৰ পহুৱে সৰু সৰু দলত বাস কৰে। ই পানীৰ উৎসৰ কাষত থাকে। শৰ পহু সাঁতোৰাত পাকৈত বুলি জনা যায়। আনবোৰ পহুৰ দৰেই শৰ পহু স্বভাৱত শান্ত প্ৰাণী। সাধাৰণতে শৰ পহুৰ আয়ুস প্ৰায় ১২ বছৰমান হয়। শৰ পহু বাঘৰ এবিধ প্ৰিয় চিকাৰ বুলি জনা যায়। চোৰাং চিকাৰ, জলবায়ু পৰিবৰ্তন, বনাঞ্চল ধ্বংস ইত্যাদি কাৰণত ইয়াৰ সংখ্যা হ্রাস পাবলৈ লৈছে। ইতিমধ্যে শৰ পহুৰ অৱস্থিতি থকা প্ৰায়বোৰ অঞ্চলতে ইয়াৰ সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা হাতত লোৱা হৈছে। ❖

শুৱলা ভাষা

শিক্ষাৰ্থীসকল, চন্দ্ৰবিন্দুৰ ব্যৱহাৰে অৰ্থৰ পাৰ্থক্য ঘটোৱা দুটা শব্দ হ'ল গঁড় আৰু গড়। এই শব্দ দুটাৰ অৰ্থ হ'ল—

গঁড় : এবিধ জন্তু।

প্ৰায়োগিক বাক্য : কাজিৰঙাৰ গঁড়ে অসমৰ গৌৰৱ বঢ়াইছে।

গড় : মাটিৰ ওখ ঢাপ।

প্ৰায়োগিক বাক্য : আহোমৰ দিনত গড় বান্ধি ৰাজ্য সুৰক্ষিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। ❖

চতুৰ্থৰ পৰা ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে বিশেষ পৃষ্ঠা

আন সকলো শ্ৰেণীৰ বাবেও প্ৰযোজ্য

অসমীয়া ফকৰা-যোজনা, প্ৰবাদ-প্ৰবচন ইত্যাদি

পেহীয়ে, মাহীয়ে ভৰি আছে গাঁও, আই নাইকিয়া লঘোনে যাওঁ

সন্তানৰ প্ৰতি মাকৰ মৰমৰ তুলনা নাই। সন্তানৰ সুখ-দুখ, সুবিধা-অসুবিধাৰ প্ৰতি মাক যিমান তৎপৰ হৈ থাকে, আন কোনো সিমান তৎপৰ নহয়। মাকৰ পৰা দূৰৈত থাকিলেও সন্তানৰ প্ৰতি মাকৰ আন্তৰিকতা, যত্নৰ অলপো হীন-ডেটি নঘটে। কিন্তু মাক নোহোৱা হোৱাৰ পাছত নিজৰ গাঁওখনলৈ উভতি আহিলে মাকৰ দৰে আদৰ-যত্ন আন কোনোবাই ল'ব বুলি আশা কৰিব নোৱাৰি। বহুদিনৰ পাছত মাক নোহোৱা গাঁৱৰ ঘৰখনলৈ আহি লঘোনে-ভোকে উভতি যাবলগীয়া ঘটনাও ঘটিব পাৰে। পেহী-মাহী বা আন আপোন মানুহেৰে গাঁও ভৰি থাকিলেও মাকৰ চেনেহ-আদৰৰ অভাৱ সদায়ে অনুভৱ হয়। যোজনাফাৰ্কাৰ তাৎপৰ্য্য এয়াই।

প্ৰায়োগিক বাক্য : আজিকালি গাঁৱৰ ঘৰখনলৈ যাবলৈ অলপো ইচ্ছা নাযায়, আগৰ সমান আদৰ পাম বুলি আশা কৰাই মিছা, কথাতে কয় নহয়—পেহীয়ে, মাহীয়ে ভৰি আছে গাঁও, আই নাইকিয়া লঘোনে যাওঁ। ❖

অধিক মাছত বগলী কণা

মাছ বগলীৰ প্ৰিয় খাদ্য। মাছ দেখিলেই বগলী আনন্দত আত্মহাৰা হয়। কিন্তু পানীত যেতিয়া মাছ বেছি থাকে তেতিয়া বগলীয়ে কোনটো এৰিম কোনটো ধৰিম সিদ্ধান্ত ল'ব নোৱাৰা হয়। সেই সুযোগতে মাছে পলাই পত্ৰং দিয়ে। ফলত বগলীৰ মাছ খোৱাৰ

হেঁপাহ পূৰণ নহয়। অৰ্থাৎ ভোগৰ উভৈনদী বস্তু পায়ো ভোগ কৰিব নোৱাৰাৰ বেদনাত ভুগিব লগা হয়। একেদৰে মানুহেও আশাত বন্দী হৈ থাকোঁতে যেতিয়া আশা পূৰণৰ উভৈনদী সুযোগ পায় তেতিয়া কি কৰিব, কি নকৰিব খিৰাং কৰিব নোৱাৰা হয়। ফলত আশা অপূৰণ হৈ ৰয়। সেয়েহে মানুহে অধিক পোৱাৰ আনন্দত কৰ্তব্য পাহৰি যোৱা অনুচিত।

প্ৰায়োগিক বাক্য : বজাৰলৈ গ'লোঁ যদিও একো কিনা নহ'ল বুজিছ—চাই-চিতি থাকোঁতেই সময় গ'ল, অধিক মাছত বগলী কণা বুলি মানুহে এনেই নকয় দেই। ❖

ৰাতি হ'লে বেলিটো ক'লে যায় ?

■ অভিজিত চক্ৰৱৰ্তী

ৰাতি হ'লে বেলিটো ক'লে যায়? এই প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ আমি সকলোৱে কম-বেছি পৰিমাণে নিশ্চয় জানো। যাৰ পোহৰ খিৰিকীৰে সোমাই চকুত পৰিলেই আমি এটা নতুন দিন উপহাৰ হিচাপে পাওঁ সেই বেলিটো আমাৰ সকলোৰে প্ৰিয়। কিন্তু বেলিটোৰ বিষয়ে আমি যেতিয়া সবিশেষ জনা নাছিলোঁ, তেতিয়া নিশ্চয় বেলিটোৰ বিষয়ে জনাৰ ইচ্ছা জাগিছিল। মুনিয়াৰো ঠিক তেনে ইচ্ছাই হৈছিল।

মুনিয়া এটা সৰু চৰাই। আমাৰ সকলোৰে দৰে তাইৰো পুৱাৰ উদিত বেলিটো বৰ প্ৰিয়। কিন্তু বেলিটোৰ অস্বাভাৱিক আচৰণবোৰহে তাইৰ বাবে এক নুবুজা সাঁথৰ। সদায় এটা প্ৰশ্নই তাইক হতবাক কৰি তোলে। “বেলিটো পূবফালে উদয় হৈ পশ্চিমফালে ডুব যায়। আকৌ পাছদিনা পূবফালেদি ওলাই আহে কেনেকৈ?” তাইৰ এই কথাটো জানিবলৈ বৰকৈ হেঁপাহ জাগে। গৰমৰ দিনত তাপ সহিব নোৱাৰা বেলিটোৰ তাপ শীতৰ দিনত কেনেকৈ সহিব পৰা হয়? এই প্ৰশ্নবোৰে কণমানি মুনিয়াক বেলিটোৰ প্ৰতি বেছিকৈ আগ্ৰহী কৰি তোলে। লগৰবিলাকৰ পৰা এই বিষয়ে জানিব বিচাৰিলেও সিহঁতে তাইৰ কথাত বিশেষ গুৰুত্ব নিদিয়ে। কেৱল মাত্ৰ ডালে-পাতে টি-টিয়াই উৰিহে ফুৰে। সিহঁতৰ এই কথাবোৰ জানিবলৈ অলপো মন নাযায় নেকি বুলি মুনিয়াই খং প্ৰকাশ কৰে।

নিজৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ বিচাৰি মুনিয়া এদিন ওলাই গ'ল। ওলাই গৈ ৰাজহংস মোমায়োকৰ পৰা বেলিৰ বিষয়ে এটা নতুন কথা শিকিলে। কথাটো শিকি মুনিয়া আচৰিত হয়। ঠিক তেনেদৰে গুটুক নামৰ পাৰ চৰাইটোৰ মুখেৰে বেলিটোৰ বিষয়ে যি কথা শুনিলে তাইৰ চকু খৰ হৈ ৰ'ল। গৈ গৈ তাই লগ পাইছিল কাজৰি নামৰ গাইজনীক। এই গাইজনীয়ে বেলিটোৰ বিষয়ে বহুতো নজনা কথা তাইক কৈছিল। কাজৰিয়ে কোৱা কথাবোৰ তোমালোকে যদি নিজ কাণে শুনিবলৈ পালাহেঁতেন বৰ আমোদ পালাহেঁতেন। অৱশ্যে শুনিবলৈ নাপালেও পঢ়িব পাৰিবা জগদীশ যোশীয়ে ৰচনা কৰা আৰু সুৰেশ শইকীয়াই অনুবাদ কৰা ‘এটা সাঁথৰ’ নামৰ গ্ৰন্থখনত।

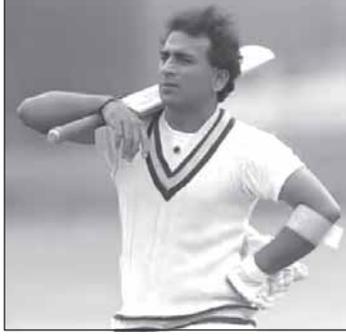
‘এটা সাঁথৰ’ নামৰ গ্ৰন্থখনত প্ৰকৃতিৰ বৰ্ণনাও বৰ আমোদজনক। বিশেষকৈ বেলিৰ পোহৰ পৰিলে পদুম ফুলে, আদিৰ দৰে কথাবোৰে গ্ৰন্থখন মনোগ্ৰাহী কৰি তুলিছে। কল্পবিজ্ঞানৰ কিছু কথা, সৌৰজগতৰ কথা, ঋতুৰ কথা, নিশাচৰ প্ৰাণীবোৰৰ কথা সাধু হিচাপে পঢ়াৰ উপযোগী কৰি দিয়াৰ বাবে লেখকো ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। ❖

সুনীল গাভাস্কাৰ—ভাৰতীয় ক্ৰিকেটৰ মহাতাৰকা

■ ভাস্কৰজ্যোতি হালৈ

ভাৰতীয় ক্ৰিকেট ইতিহাসত সুনীল মনোহৰ গাভাস্কাৰ এটা সোণালী নাম। তেওঁক ভাৰতীয় ক্ৰিকেটৰ 'লিটল মাস্টাৰ' বুলি জনা যায়। বিংশ শতিকাৰ সত্তৰ আৰু আশীৰ দশকত তেওঁ ভাৰতীয় ক্ৰিকেট দলৰ এগৰাকী নিৰ্ভৰযোগ্য বেটছমেন আৰু অধিনায়ক আছিল। তেওঁ আছিল ভাৰতীয় ক্ৰিকেটৰ এগৰাকী অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ অপেনিং বেটছমেন। তেওঁৰ খেলৰ শৈলী আৰু কৌশলে ভাৰতীয় ক্ৰিকেটক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছিল।

গাভাস্কাৰৰ জন্ম হৈছিল ১৯৪৯ চনৰ ১০ জুলাইত বোম্বেত (এতিয়াৰ মুম্বাই)। তেওঁৰ পিতৃ মনোহৰ গাভাস্কাৰ আৰু মাতৃ মনোৰমা গাভাস্কাৰ। গাভাস্কাৰ সৰুকালৰ পৰাই ক্ৰিকেটৰ প্ৰতি আকৃষ্ট আছিল। ছেণ্ট জেভিয়াৰ্ছ কলেজত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি থাকোঁতে তাতাই গাভাস্কাৰে ক্ৰিকেট খেলিবলৈ আৰম্ভ কৰে। খেলৰ প্ৰতি থকা তেওঁৰ নিষ্ঠা আৰু একাগ্ৰতাৰ বাবে ক্ৰিকেট জগতত তেওঁ এক সুকীয়া স্থান দখল কৰিছিল।

১৯৭১ চনত বেণ্ট ইণ্ডিজৰ বিপক্ষে গাভাস্কাৰে টেষ্ট অভিষেক ঘটায়। জীৱনৰ প্ৰথমখন আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰিকেট শৃংখলাৰ চাৰিখন খেলত তেওঁ সংগ্ৰহ কৰা ৭৭৪ ৰানৰ ৰেকৰ্ডটো যোৱা ৫০ বছৰে কোনো ভাৰতীয় ক্ৰিকেটাৰে ভংগ কৰিব নোৱাৰাত তেওঁৰ নামতেই লিপিবদ্ধ হৈ আছে। বেণ্ট ইণ্ডিজৰ বিপক্ষে ২৭খন টেষ্টত ১৩টা শতক অৰ্জন কৰি এখন দেশৰ বিপক্ষে সৰ্বাধিক শতক অৰ্জন কৰা বেটছমেনৰ তালিকাত তেওঁ ডন ব্ৰেডমেনৰ পাছতেই দ্বিতীয় স্থানত আছে। ১২৫খন টেষ্ট মেচৰ ২১৪টা ইনিংছত ১০,১২২ ৰান আৰু ১০৮খন এদিনীয়া খেলৰ ১০২টা ইনিংছত গাভাস্কাৰে ৩০৯২ ৰান সংগ্ৰহ কৰিছিল। টেষ্ট মেচত তেওঁ চাৰিটা দিশতক সহ ৩৪টা শতক আৰু ৪৫টা অৰ্ধশতকো অৰ্জন কৰিছিল। এদিনীয়া ক্ৰিকেটত

নিউজিলেণ্ডৰ বিপক্ষে সংগ্ৰহ কৰা ১০৩ ৰানেই গাভাস্কাৰৰ এদিনীয়া ক্ৰিকেটৰ সৰ্বোচ্চ ৰান তথা একমাত্ৰ শতকীয় ইনিংছ। ১৯৭৫ চনৰ পৰা ১৯৮৭ চনলৈ ভাৰতীয় ক্ৰিকেট দলৰ অবিচ্ছেদ্য খেলুৱৈ হিচাপে একেৰাহে ১০৬খন টেষ্ট খেলত অংশ লৈও তেওঁ ৰেকৰ্ড এটা গঢ়ি থৈছে।

গাভাস্কাৰে ১৯৭৬ চনত ভাৰতীয় ক্ৰিকেটৰ টেষ্ট দলৰ অধিনায়ক হিচাপে দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে আৰু ১৯৮৫ চনলৈকে এই পদত অধিষ্ঠিত হৈ থাকে। তেওঁৰ অধিনায়কত্বত ভাৰতীয় দলে ৪৭খন টেষ্ট খেলত অংশ লৈছিল আৰু ৫২.৯৪ শতাংশ খেলত জয়লাভ কৰিছিল। ১৯৮৩ চনৰ এদিনীয়া বিশ্বকাপ বিজয়ী দলৰো গাভাস্কাৰ এগৰাকী অন্যতম সদস্য আছিল।

গাভাস্কাৰে ক্ৰিকেট কেৰিয়াৰত অসংখ্য বাঁটা আৰু সন্মান লাভ কৰিছিল। ক্ৰিকেটৰ ক্ষেত্ৰত আগবঢ়োৱা অনবদ্য অৱদানৰ বাবে তেওঁক পদ্মশ্ৰী আৰু পদ্মভূষণ সন্মানো প্ৰদান কৰা হৈছে। ২০০৯ চনত তেওঁক 'আইচিচি হল অব ফেইম'ত (ICC Hall of Fame) অন্তৰ্ভুক্ত কৰি সন্মানিত কৰাৰ লগতে ২০১২ চনত ভাৰতীয় ক্ৰিকেট ব'ৰ্ডে তেওঁক চি কে নাইডু জীৱনজোৰা সাধনা বাঁটা প্ৰদান কৰিছিল।

১৯৮৭ চনত ক্ৰিকেটৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত গাভাস্কাৰে ধাৰাভাষ্যকাৰ হিচাপে কাম কৰিও যথেষ্ট জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছে।

সুনীল গাভাস্কাৰ ভাৰতীয় ক্ৰিকেটৰ এজন কিংবদন্তি খেলুৱৈ আৰু এজন মহান অধিনায়ক। তেওঁৰ ক্ৰিকেট কেৰিয়াৰ আৰু অধিনায়কত্বই ভাৰতীয় ক্ৰিকেটক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছিল। সুনীল গাভাস্কাৰৰ কৃতিত্ব ভাৰতীয় ক্ৰিকেট খেলুৱৈসকলৰ বাবে সদায় এক অনুপ্ৰেৰণা হৈ ৰ'ব। ❖

নিৰ্দেশনা : ‘?’ চিনৰ ঠাইত বহিবলগীয়া শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।

1. CDF, DEG, FEG, ?
a) FHG b) EFI c) FGH d) FGI
2. ZA, VC, RE, NG, ? , FK
a) OH b) KI c) IJ d) JI
3. 4, 16, 36, ?, 100
a) 56 b) 64 c) 48 d) 52
4. 2, 3, 10, 15, 26, ?
a) 30 b) 52 c) 35 d) 24
5. 12, 23, 34, 45, ?, 67, 78, 89
a) 76 b) 69 c) 56 d) 54
6. EAB, GCF, MIJ, ?
a) ROP b) QOP c) OKL d) FOP
7. ACE, BDF, GIK, ?
a) JHM, b) HJI c) HJL d) MJH
8. WBP, SGM, OLJ, ?
a) NPH b) KQG c) LPG d) MQG
9. DEF, HIJ, MNQ, ?
a) RTV b) SRQ c) RST d) STU
10. 68, 81, 96, ?, 132
a) 105 b) 110 c) 113 d) 130

উত্তৰ :

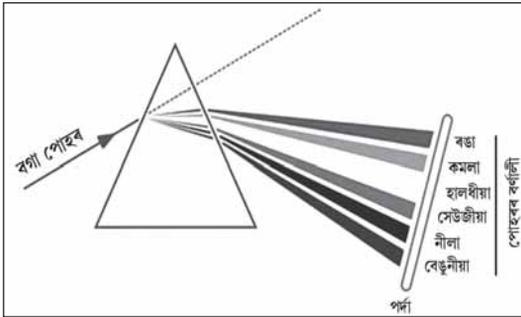
1. d 2. d 3. b 4. c 5. c 6. c 7. c 8. b 9. d 10. c

ৰামধেনু : বাৰিষাৰ আকাশৰ মোহন গৌৰৱ

■ নৱজ্যোতি তালুকদাৰ

২১ ছেপ্টেম্বৰ ২০২৫ তাৰিখে গুৱাহাটীৰ সৰুসজাই ষ্টেডিয়ামত আমাৰ প্ৰাণৰ শিল্পী, আমাৰ মন-প্ৰাণ গানেৰে ৰঙিয়াল কৰি ৰখা, হিয়াৰ আপোন জুবিন গাৰ্গৰ নশ্বৰদেহ শ্ৰদ্ধাঞ্জলিৰ বাবে ৰখাৰ সময়ত গুৱাহাটীৰ লখৰাৰ উপকণ্ঠ অঞ্চলত আবেলি প্ৰায় ৩:৩০ বজাত প্ৰথৰ ৰ'দৰ মাজতে অহা এজাক প্ৰচণ্ড বৰষুণৰ পাছত প্ৰকৃতিয়ে সাতৰঙী ফুলৰ এডাল বিশাল মনোমোহা ৰামধেনুৰ মালাৰে আকাশখন উজলাই তুলিছিল। প্ৰকৃতিয়েও যেন তেওঁক নিজৰ মাজত সাবটি ধৰিছিল। আমি সৰুৰে পৰা দেখি অহা ৰামধেনু যে ইমান ধুনীয়া; প্ৰশান্তি আৰু আবেগেৰে মন পুলকিত কৰিব পৰা সিদিনাহে উপলব্ধি হৈছিল।

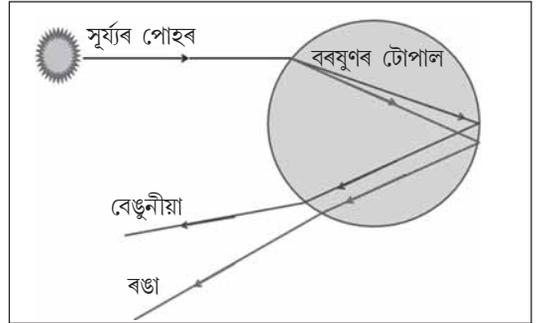
পোহৰৰ বৰ্ণালী (spectrum) : বগা পোহৰ কাচৰ প্ৰিজম, গ্ৰেটিং (grating), বৰষুণৰ টোপাল আদিৰ মাজেৰে পাৰ হৈ গ'লে পোহৰৰ সাতটা ৰং বিভিন্ন তৰংগ দৈৰ্ঘ্য (wave length) অনুসৰি বিভিন্ন কোণত বিচ্যুত হৈ ক্ৰমে বেঙুনীয়া (violet), ঘননীলা (indigo), নীলা (blue), সেউজীয়া (green), হালধীয়া (yellow), কমলা (orange) আৰু ৰঙালৈ (red) পৃথক হৈ পৰাটোৱেই হ'ল পোহৰৰ বিচ্ছুৰণ (dispersion)। বিচ্ছুৰণৰ বাবে সৃষ্টি হোৱা পোহৰৰ সাতৰঙী পটীয়েই

হ'ল বৰ্ণালী। সূৰ্য্যৰ পোহৰৰ বৰ্ণালী পাবলৈ প্ৰিজম ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰথম ব্যক্তিজন আছিল ছাৰ আইজাক নিউটন।

ৰামধেনু কি আৰু কেনেকৈ সৃষ্টি হয় :

ৰামধেনু হৈছে ৰ'দ দি থকা দিনত হঠাৎ অহা এজাক বৰষুণৰ পাছত আকৌ ৰ'দ ওলালে আকাশত সৃষ্টি হোৱা এবিধ ধনু আকৃতিৰ প্ৰাকৃতিক বৰ্ণালী। বৰষুণৰ পাছত বায়ুমণ্ডলত থকা পানীৰ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ টোপালবোৰত সূৰ্য্যৰ পোহৰৰ বিচ্ছুৰণ ঘটে। বায়ুমণ্ডলত থকা অসংখ্য পানীৰ টোপালবোৰে প্ৰাকৃতিকভাৱে প্ৰিজম গঠন কৰে। এই প্ৰাকৃতিক প্ৰিজমে আপতিত সূৰ্য্যৰ পোহৰ প্ৰতিসৰিত (refraction) আৰু বিচ্ছুৰিত কৰে। তাৰ পাছত প্ৰায় 80° ৰ পৰা 82° কোণত আভ্যন্তৰীণ পূৰ্ণ প্ৰতিফলন (total internal reflection) ঘটায় আৰু অৱশেষত বৰষুণৰ টোপালৰ পৰা সেই পোহৰ বাহিৰলৈ পুনৰ প্ৰতিসৰিত হয়। ইয়াৰ ফলত আকাশত এটা সম্পূৰ্ণ বৃত্তাকাৰ বৰ্ণালীৰ সৃষ্টি হয়, কিন্তু পৃথিৱীৰ মাটিয়ে সম্পূৰ্ণ বৃত্তাকাৰ বৰ্ণালীৰ আধা অংশক বাধা দি কেৱল ধনুৰ দৰে বৰ্ণালীহে আমাৰ বাবে দৃশ্যমান কৰে। ইয়ে হ'ল ৰামধেনু। ৰামধেনু সদায় সূৰ্য্যৰ বিপৰীত দিশত সৃষ্টি হয়। ফৰকাল দিন এটাত সূৰ্য্যটো পাছলৈ ৰাখি জলপ্ৰপাত এটাৰ মাজেৰে বা পানীৰ

ফোঁৱাৰা এটাৰ মাজেৰে আকাশলৈ চালেও ৰামধেনু দেখা পোৱা যায়।

কেতিয়াবা দুখন ৰামধেনু একেলগে দেখা যায়। এখন ওপৰত, এখন তলত। তলৰখনক প্ৰধান ৰামধেনু আৰু ওপৰৰখনক গৌণ ৰামধেনু বোলা হয়।

প্ৰধান ৰামধেনু (primary rainbow): পানীৰ

নিবন্ধ

টোপালবোৰৰ মাজত পোহৰৰ এবাৰ আভ্যন্তৰীণ প্ৰতিফলনৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা ৰামধেনুৱে হ'ল প্ৰধান ৰামধেনু। এই ৰামধেনুত ওপৰৰ পৰা তললৈ ৰংবোৰ হ'ল ক্ৰমে — ৰঙা, কমলা, হালধীয়া, সেউজীয়া, নীলা, ঘননীলা আৰু বেঙুনীয়া।

গৌণ ৰামধেনু (secondary rainbow): পানীৰ টোপালবোৰৰ মাজত পোহৰৰ দুবাৰ আভ্যন্তৰীণ প্ৰতিফলনৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা ৰামধেনুয়েই হ'ল দ্বিতীয় ৰামধেনু। ই প্ৰধান ৰামধেনুৰ ওপৰত সৃষ্টি হয় আৰু তলৰ পৰা ওপৰলৈ ৰংবোৰ ক্ৰমে ৰঙা, কমলা, হালধীয়া, সেউজীয়া, নীলা, ঘননীলা আৰু বেঙুনীয়া।

হাৱাইক ৰামধেনুৰ ৰাজধানী বোলা হয়। হাৱাইৰ ভৌগোলিক অৱস্থান, বৰষুণৰ পৰিমাণ (বছৰি গড়ে ৩০০ দিন বৰষুণ), পাহাৰীয়া ভূমি আৰু সাগৰীয় বতাহ, বৰষুণ আৰু পোহৰৰ সংমিশ্ৰণে পৃথিৱীৰ ভিতৰত আটাইতকৈ বেছি ৰামধেনুৰ সৃষ্টি কৰে। ইয়াত মাজে-সময়ে একে সময়তে সাতখনকৈ ৰামধেনু দেখা পোৱা যায়।

ৰামধেনুৰ নান্দনিক আৰু সাহিত্যিক পৰিভাষা :

ৰামধেনু আকাশত দেখা পালে মানুহৰ মনত নান্দনিক সৌন্দৰ্য্যৰ অনুভৱ জাগে। ই আকাশত প্ৰকৃতিয়ে অঁকা ৰঙৰ মেলা যেন লাগে আৰু মানুহৰ অন্তৰলৈ এক

প্ৰশান্তি আৰু আনন্দৰ জোৰাৰ আনে। ৰামধেনুৰ ৰংবোৰে এক সুশৃংখল ক্ৰমত আকাশ শুৱাই মানুহক পুলকিত কৰে।

ৰামধেনুৱে সাহিত্যত আশা আৰু সম্ভাৱনা অৰ্থাৎ দুখ, বেদনা বা সংকটৰ পাছত সুখৰ আগমনৰ সংকেত বহন কৰে। নৱজাগৰণ অৰ্থাৎ নতুন জীৱন, নতুন পথ, নতুন আৰম্ভণি তথা সৌন্দৰ্য্য আৰু স্বপ্ন অৰ্থাৎ বাস্তৱৰ কঠিনতাৰ মাজতো কল্পনাৰ কোমল জগতক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

ৰামধেনু যিহেতু বৰষুণ আৰু ৰ'দৰ সমাহাৰৰ ফল, সেই বাবে সাহিত্যত ইয়াক মানৱ জীৱনৰ দুখ আৰু সুখৰ সহাৱস্থানৰ প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহাৰ হয়। কবিতাত প্ৰেমৰ বেদনা আৰু আনন্দৰ অস্তিত্ব একেলগে বুজাবলৈ ৰামধেনু ব্যৱহাৰ হয়।

ৰামধেনুৰ বিভিন্ন ৰঙে সাহিত্যত বিভিন্ন অনুভৱ প্ৰকাশ কৰে, যেনে—

ৰঙা ৰং—প্ৰেম, শক্তি, ত্যাগ; হালধীয়া ৰং— আশা, আলোক, জ্ঞান; সেউজীয়া ৰং—জীৱন, প্ৰকৃতি, শান্তি; নীলা ৰং—গভীৰতা, বিষাদ, স্বপ্ন; বেঙুনীয়া ৰং— বহস্য, আধ্যাত্মিকতা। এই ৰংসমূহে মিলি মানৱ মনৰ অনুভৱৰ পূৰ্ণ বৰ্ণালী প্ৰকাশ কৰে।

কবিতাত ৰামধেনু প্ৰায়েই শিশুসুলভ আনন্দৰ চিহ্ন, হৃদয়ৰ কোমল আশা আৰু প্ৰকৃতিৰ সৈতে মানুহৰ অনুভৱৰ ৰূপক হিচাপে ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়।

গল্প বা উপন্যাসত ৰামধেনু কোনো সংকটৰ অন্তত সকাহৰ মুহূৰ্ত, চৰিত্ৰৰ মানসিক পৰিবৰ্তন বা আশাৰ ৰেঙনি বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

গতিকে ৰামধেনু হৈছে দুখৰ আকাশত আশাৰ এটা ৰঙীন সপোন; যিয়ে আমাৰ জীৱনৰ দুখৰ মাজতেই সুখৰ ৰং লুকাই থকা বুজায়। ❖

কুইজৰ উত্তৰসমূহ

- ১। তত্ত্ববোধিনী পত্ৰিকা ২। মেডাম ভিকাজী কামা ৩। ছাৰ আলেকজেণ্ডাৰ কানিংহাম ৪। ভাগৱত গীতা ৫। ভাৰতৰ প্ৰতিৰক্ষা মন্ত্ৰী ৬। এয়াৰ ইণ্ডিয়াৰ মেছকট 'মহাৰজা' ৭। লেপকাৰ্ট ৮। ছাৰ অ'ছ্বৰ্ন স্মিথ ৯। হিন্দুস্তান এৰোনোটিকছ লিমিটেড ১০। হোমী জাহাংগীৰ ভাৰা ১১। স্মাইলিং বুদ্ধ ১২। মেঘনাদ সাহা ১৩। জগদীশ চন্দ্ৰ বসু ১৪। বিজয় অমৃতৰাজ ১৫। ওনাম ১৬। জ্ঞানপীঠ বঁটা। ভৈৰামুথু ৰামস্বামী। ❖

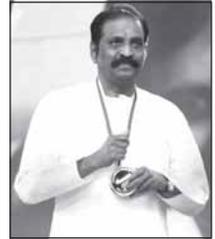
■ দীপাংকৰ কৌশিক

এই মাহৰ কুইজ শিতানটি সজোৱা হৈছে আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন তথ্যৰে—

- ১। ১৯৫০ চনৰ ২৪ জানুৱাৰীত 'জন গণ মন'ক ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰীয় সংগীতৰূপে স্বীকৃতি দিয়া হৈছিল। 'ভাৰত ভাগ্য বিধাতা' নামেৰে গীতটো ক'ত প্ৰথমবাৰ প্ৰকাশ পাইছিল?
- ২। ১৯৪৭ চনৰ ২২ জুলাইত বৰ্তমানৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পতাকাখন সংবিধান সভাই গ্ৰহণ কৰিছিল। 'বন্দে মাতৰম' লিখা থকা এখন পতাকা এগৰাকী ভাৰতীয় মহিলাই বিদেশৰ মাটিত প্ৰথম উৰুৱাইছিল ১৯০৭ চনৰ ২২ আগষ্টত, জাৰ্মানীৰ ষ্টুটগাৰ্টত। কোন বাৰু সেই মহিলাগৰাকী?
- ৩। আৰ্কিঅ'লজিকেল ছাৰ্ভে অৱ ইণ্ডিয়া (Archaeological Survey of India) ১৮৬১ চনত প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল। ইয়াৰ প্ৰথমজন সঞ্চালক প্ৰধান কোন আছিল?
- ৪। দি এছিয়াটিক ছ'চাইটিৰ প্ৰতিষ্ঠাতা ছাৰ চাৰ্লছ উইলকিনছে (Sir Charles Wilkins) কোনখন বিখ্যাত গ্ৰন্থ প্ৰথমবাৰ ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰিছিল?
- ৫। এন গোপালাস্বামী আয়েংগাৰ আছিল দ্বিতীয়জন। তৃতীয়জন আছিল পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰু। প্ৰথমজন আছিল বলদেৱ সিং। এই অনুক্ৰম কি ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য?
- ৬। ববী কুকা আৰু উমেশ ৰাও নামৰ শিল্পী দুজনে মিলি ১৯৪৬ চনত কোনটো বাণিজ্যিক শুভংকৰ (mascot) সৃষ্টি কৰিছিল?
- ৭। পীযুষ বানছাল, অমিত চৌধাৰী আৰু সুমিত কাপাহীয়ে মিলি ২০০৮ চনৰ ১৯ মে'ত ভেলয়ু টেকন'লজিছ প্ৰাইভেট লিমিটেড (Valyoo Technologies Private Ltd.) প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। বৰ্তমান ইয়াৰ নামটো কি বাৰু?
- ৮। সঞ্জয় মালহোত্ৰা হৈছে ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ড বেংকৰ বৰ্তমানৰ ২৬ সংখ্যক গৱৰ্ণৰ। আৰ বি আইৰ প্ৰথমজন গৱৰ্ণৰ আছিল এজন অষ্ট্ৰেলিয়াৰ বেংকাৰ। কোন বাৰু তেওঁ?
- ৯। ১৯৪০ চনৰ ২৩ ডিচেম্বৰত ৰালচান্দ হীৰাচান্দ দোশীয়ে প্ৰতিষ্ঠা কৰা বিখ্যাত কোম্পানীটোৰ মুখ্য কাৰ্যালয় বেংগালুৰুত অৱস্থিত। কোম্পানীটোৰ নাম কি?
- ১০। ১৯৪২ চনত আডামছ পুৰস্কাৰ, ১৯৫৪ চনত পদ্মভূষণ সন্মান লাভ কৰা এইগৰাকী বিজ্ঞানী আছিল ভাৰতৰ আণৱিক শক্তি আয়োগৰ প্ৰথমজন অধ্যক্ষ। কোন বাৰু তেওঁ?
- ১১। ১৯৭৪ চনৰ ১৮ মে'ত ভাৰতে পোখৰানত কৰা পাৰমাণৱিক অস্ত্ৰৰ পৰীক্ষাক কোনটো বিশেষ কোড নামেৰে জনা যায়?
- ১২। ১৯৩০ চনত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান অকাডেমিৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতিগৰাকী আছিল এগৰাকী প্ৰসিদ্ধ বিজ্ঞানী। তেওঁৰ নাম কি?
- ১৩। ক্ৰেস্কোগ্ৰাফ (crescograph)—গছৰ বৃদ্ধিমাপক যন্ত্ৰ। কোনজন বিখ্যাত ভাৰতীয় বিজ্ঞানীয়ে এই যন্ত্ৰটো সাজি উলিয়াইছিল?
- ১৪। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় টেনিছ হল অৱ ফেমত স্থান পোৱা কোনজন ভাৰতীয়ই ১৯৮১ চনত উইম্বলডনৰ পুৰুষৰ ছিংগলছৰ কোৱাৰ্টাৰ ফাইনেলত উপনীত হৈছিল?
- ১৫। ভল্লম কালি হ'ল কেৰলমত অনুষ্ঠিত পৰম্পৰাগত নাও খেল প্ৰতিযোগিতা। কোনটো উৎসৱৰ সৈতে এই খেলবিধ জড়িত?

চিত্ৰ সংকেত

- ১৬। ব্যক্তিগৰাকীয়ে কোনটো বঁটা লাভ কৰি শেহতীয়াভাৱে চৰ্চালৈ আহিছে? ❖

ডিজিটেল যুগত অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰাসংগিকতা আৰু আমাৰ দায়িত্ব

■ বক্তিম তহবিলদাৰ

নৰম শ্ৰেণী

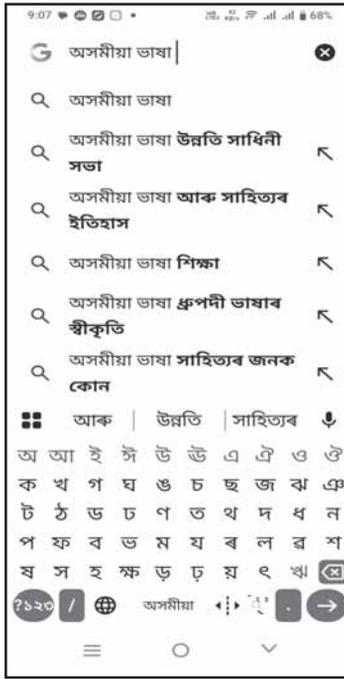
*“If you talk to a man in a language he understands, that goes to his head.
If you talk to him in his own language, that goes to his heart.”*

–Nelson Mandela

বিশ্বৰ অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ মানৱাধিকাৰ কৰ্মী আৰু দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ প্ৰাক্তন ৰাষ্ট্ৰপতি নেলছন মেণ্ডেলাই কোৱা এই কথাষাৰৰ মাজতে লুকাই আছে এটা ভাষাৰ আচল শক্তি আৰু মহত্ব। তেওঁ তেওঁৰ এই সোঁৱৰাই দিয়ে যে ভাষা কেৱল ইজনে সিজনৰ লগত মত বিনিময় কৰা বা কথা পতাৰ এটা মাধ্যমেই নহয়; ভাষা হ’ল আমাৰ আবেগ, আমাৰ আত্মপৰিচয় আৰু আমাৰ হৃদয়ৰ স্পন্দন। ভাষা অবিহনে মানৱ সভ্যতাৰ কোনো অস্তিত্ব নাই।

মাতৃভাষা হৈছে এটি শিশুৱে জন্মৰ পাছত নিজৰ মাতৃ আৰু পৰিয়ালৰ পৰা স্বাভাৱিকভাৱে শিকা প্ৰথমটো ভাষা। যেতিয়া আমি নিজৰ মাতৃভাষাৰ বিষয়ে চিন্তা কৰোঁ, তেতিয়া আমাৰ মনলৈ আহে অসমীয়া সাহিত্যৰ বৰেণ্য সাহিত্যিক মিত্ৰদেৱ মহন্তদেৱে ৰচনা কৰা সেই কালজয়ী গীতটিৰ শাৰীকেইটা :

“চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী।
আই ধন্য-গুণ্যে হত-পাৱনী।।
প্ৰকৃতি পৰশ-ৰসে অমল কমল
চঞ্চল হৃদি জ্বলে ঢালে পৰিমল...”
এই গীতটি শুনিলে বা গালে মনত এক অনামী

শিহৰণ জাগি উঠে। এই গীতে আমাক কয় যে আমাৰ মাতৃভাষা আমাৰ জন্মদাত্ৰী মাতৃৰ দৰেই মৰমিয়াল আৰু পবিত্ৰ। যদি আমি নিজৰ মাতৃভাষাটোক পাহৰি যাওঁ, তেন্তে আমি নিজৰ জাতিৰ শিপাডালকেই কাটি পেলোৱাৰ দৰে হ’ব।

অসমীয়া ভাষাক জীয়াই ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত ‘অসম সাহিত্য সভা’ৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য্য। ১৯১৭ চনত পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাদেৱৰ সভাপতিত্বত শিৱসাগৰত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা সাহিত্য সভাই যোৱা এটা শতিকাতকৈও অধিক কাল ধৰি অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ অভিভাৱক হিচাপে কাম কৰি আছে। অসমীয়া ভাষাক চৰকাৰী

ভাষা হিচাপে স্বীকৃতি দিয়াৰ পৰা আৰম্ভ কৰি গাঁৱে-ভূঞে অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰসাৰ আৰু প্ৰচাৰলৈকে অসম সাহিত্য সভাৰ ভূমিকা চিৰযুগমীয়া হৈ ৰ’ব।

সময় সলনি হৈছে। আমি এতিয়া একবিংশ শতিকাৰ ডিজিটেল যুগত ভৰি দিছোঁ। আমাৰ হাতত এতিয়া স্মাৰ্টফোন, লেপটপ আৰু দ্ৰুতবেগী ইণ্টাৰনেট আছে। কিন্তু বিশ্বায়নৰ এই ধামধুমীয়াত আমাৰ ভাষাই কিছুমান নতুন আৰু ভয়াবহ সমস্যাৰ সন্মুখীন হৈছে। ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ ইউনেস্ক’ৰ (UNESCO) মতে সমগ্ৰ বিশ্বত

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

বৰ্তমান প্ৰায় ৭,০০০ ভাষা আছে। কিন্তু আটাইতকৈ ভয়ংকৰ তথ্যটো হ'ল বিশ্বত প্ৰতি দুসপ্তাহত এটাকৈ ভাষা চিৰদিনৰ বাবে পৃথিৱীৰ পৰা হেৰাই গৈছে অৰ্থাৎ মৃত্যুমুখত পৰিছে। ডিজিটেল (digital) মাধ্যমত ব্যৱহাৰ নোহোৱাৰ বাবেই বহুতো স্থানীয় ভাষা আজি বিলুপ্তিৰ পথত। আন এক তথ্য অনুসৰি (WZTechৰ মতে) বৰ্তমান ইণ্টাৰনেটৰ জগতখনৰ প্ৰায় ৬০ শতাংশতকৈও অধিক সমল কেৱল ইংৰাজী ভাষাত আছে। তাৰ তুলনাত ইণ্টাৰনেটত অসমীয়া ভাষাৰ সমল ০.১ শতাংশতকৈও কম। অৰ্থাৎ, বিশ্বৰ বিশাল ডিজিটেল ভঁৰালটোত আমাৰ মাতৃভাষাৰ উপস্থিতি তেনেই নগণ্য।

এই তথ্যবোৰ পৰ্য্যবেক্ষণ কাৰৰ পাছত এটা ভয়ংকৰ প্ৰশ্নই অসমীয়া জাতিক আমনি কৰিবলৈ ধৰিছে—ডিজিটেল যুগত অসমীয়া ভাষাৰ বিলুপ্তি ঘটিব পাৰে নেকি? এই শংকাৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল—নৱপ্ৰজন্মৰ মাজত এই ভাষাৰ প্ৰচাৰৰ অভাৱ। নৱপ্ৰজন্মই নিজৰ মাতৃভাষাত ফেচবুক, হোৱাটছএপ আদিত মেছেজ লিখোঁতে অসমীয়া লিপিৰ সলনি ইংৰাজী লিপি ব্যৱহাৰ কৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, “তুমি কি কৰি আছা” বুলি লিখাৰ সলনি “Tumi ki kori asa” বুলি লিখে। এই সৰু যেন লগা অভ্যাসটোৱে অসমীয়া ভাষাৰ বিস্তৰ ক্ষতি কৰিছে। নৱপ্ৰজন্মই ইয়াৰ ফলত অসমীয়া লিপিৰ ব্যৱহাৰ পাহৰি যাবলৈ ধৰিছে। নৱপ্ৰজন্মই অসমীয়া আখৰবোৰৰ সঠিক ব্যৱহাৰ, যুক্তাক্ষৰ আৰু বানানবোৰ পাহৰি গৈছে। যিটো ভাষাত ‘শ’, ‘ষ’ আৰু ‘স’ৰ ব্যৱহাৰৰ ভিন্নতাই এটা শব্দৰ অৰ্থ সম্পূৰ্ণৰূপে সলনি কৰি দিব পাৰে, সেই সুন্দৰ ভাষাটোক ইংৰাজী ‘S’ আখৰটোৱে বান্ধি ৰাখিবলৈ গ'লে ভাষাৰ মূল সৌন্দৰ্য্য আৰু আত্মাটোৱেই ম্লান পৰি যায়।

এই ডিজিটেল যুগত ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাৰ আধিপত্য ইমানেই বেছি যে আমি আমাৰ অসমীয়া ভাষাৰ অলংকাৰস্বৰূপ আপুৰুগীয়া শব্দবোৰ পাহৰি গৈছোঁ। নৱপ্ৰজন্মই আধুনিক হোৱাৰ উদ্দেশ্যেৰে ইংৰাজী ভাষাক আঁকোৱালি লৈছে আৰু অসমীয়া ভাষাৰ ব্যৱহাৰ কমাইছে। নৱপ্ৰজন্মই ‘কিন্তু’ৰ সলনি ‘but’ ব্যৱহাৰ কৰি ভাষাটোৰ বিস্তৰ ক্ষতি কৰিছে। দৈনন্দিন বাৰ্তালাপত

সকলোৱে অসমীয়া ভাষা ভুলকৈ ব্যৱহাৰ কৰি আছে। আজিকালি ইংৰাজী ভুলকৈ ক'লে হাঁহিয়াতৰ পাত্ৰ হ'বলগীয়া হয়। কিন্তু অসমীয়া ভাষাক ভুলকৈ ব্যৱহাৰ কৰিলেও কোনেও শুধৰাই নিদিয়ে।

শেহতীয়াকৈ অসমীয়া ভাষাই ‘ধ্ৰুপদী ভাষা’ৰ স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। কিন্তু এই স্বীকৃতিয়ে এই ভাষাটোক বিলুপ্ত হোৱাৰ পৰা বচাব নোৱাৰে। আমাৰ ভাষাটো ধ্ৰুপদী হ'ল সঁচা, কিন্তু আমাৰ স্মাৰ্টফোনৰ পৰ্দাত আমাৰ ভাষাটো সঁচাকৈ জীয়াই আছেনে? যদি আমি ইণ্টাৰনেটত অসমীয়া লিপি ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লাজ পাবোঁ, তেন্তে এই স্বীকৃতি মূল্যহীন। এখন চৰকাৰে এটা ভাষাক স্বীকৃতি দিব পাৰে, কিন্তু প্ৰকৃত অৰ্থত জীয়াই ৰাখিব পাৰে সেই ভাষাটোৰ ব্যৱহাৰকাৰীসকলেহে।

প্ৰযুক্তিবিদ্যা কেতিয়াও আমাৰ শত্ৰু হ'ব নোৱাৰে। নৱপ্ৰজন্মই বিলুপ্তিৰ পথত থকা অসমীয়া ভাষাটোক জীয়াই তুলিবলৈ কিছুমান পদক্ষেপ লোৱা উচিত। প্ৰথমটো পদক্ষেপ হ'ল অসমীয়া লিপিৰ বাধ্যতামূলক ব্যৱহাৰ। দ্বিতীয়টো পদক্ষেপ হ'ল ডিজিটেল সমল বৃদ্ধি কৰা। আমি ৱিকিপিডিয়াত (Wikipedia) অসমীয়া ভাষাত প্ৰবন্ধ লিখিব পাৰোঁ। সাহিত্য ৰচনাৰ প্ৰতি আগ্ৰহী লোকে অসমীয়াত ই-আলোচনী আৰম্ভ কৰিব পাৰে।

প্ৰকৃততে ইংৰাজী বা হিন্দী ভাষা শিকোঁতে প্ৰয়োজনীয়, কিন্তু অন্য ভাষাক আঁকোৱালি ল'বলৈ গৈ আমি নিজৰ মাতৃভাষাটোক অৱহেলা কৰিব নোৱাৰোঁ। ককা-আইতাৰ মুখত শুনা সাধুবোৰ, বিহুগীতবোৰ, বৰগীতবোৰ আমাৰ ভাষাৰ একোটা অমূল্য বাখৰ। এইবোৰক ডিজিটেল পৃথিৱীত সংৰক্ষণ কৰাৰ দায়িত্ব আমাৰ। সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাদেৱে জাতি আৰু ভাষাক জগাই তুলিবলৈ এক গভীৰ আবেগেৰে লিখি থৈ গৈছিল—

“বাজক ডবা, বাজক শঙ্খ, বাজক মৃদং খোল,
অসম আকৌ উন্নতি পথত জয় আই অসম বোল।”
বেজবৰুৱাদেৱৰ এই অমৰ বাণী সাৰোগত কৰি
আমি সকলোৱে প্ৰতিজ্ঞা কৰা উচিত যে প্ৰযুক্তিৰ এই
নৱজাগৰণৰ সময়ত আমি আমাৰ মাতৃভাষাক কেতিয়াও
হেৰাই যাবলৈ নিদিওঁ। ❖

তোমালোকৰ ভাল হওক

■ মৈত্ৰেয় আহোম

অষ্টম শ্ৰেণী

“লিখাতকৈ পঢ়া অতি প্ৰয়োজনীয়। নিজৰ লিখা কৌশল বৃদ্ধিৰ বাবে নিজা চিন্তাৰে লিখা অৰ্থাৎ কোনো উৎসৰ সহায় নোলোৱাকৈ লিখা উচিত। যিমান পাৰি সিমান নিজৰ চিন্তাৰে যিকোনো লেখা লিখিব লাগে। লাগিলে লেখাটোৰ কোনো অৰ্থ নাথাকক বা কোনো বস নাথাকক।”

কথাখিনি ‘তোমালোকৰ ভাল হওক’ গ্ৰন্থখনৰ এটি অধ্যায়ত সন্নিবিষ্ট সাৰাংশ। কথাখিনি সঁচাই বৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ। গ্ৰন্থখনৰ লেখক ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়া।

গ্ৰন্থখন ৭৫টা সৰু সৰু অধ্যায়ত বিভক্ত। প্ৰতিটো অধ্যায়তে লেখকে শিশুসকলৰ বাবে উপদেশপূৰ্ণ কিছু সাৰগৰ্ভ আৰু উপযোগী বতৰা সন্নিবিষ্ট কৰিছে। প্ৰতিটো অধ্যায়ৰ শিৰোনামতেই প্ৰকাশিত হৈছে অধ্যায়টোৰ ভিতৰচ’ৰাত লেখকে ক’ব বিচৰা কথাখিনিৰ সাৰমৰ্ম।

ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ দ্বাৰা ৰচিত ‘তোমালোকৰ ভাল হওক’ গ্ৰন্থখনত কিছুমান বিশেষ অধ্যায় আছে। এই অধ্যায়সমূহৰ বক্তব্য শিশু-কিশোৰৰ বাবে অত্যন্ত উপযোগী তথা গুৰুত্বপূৰ্ণ। এনে বিশেষ অধ্যায়সমূহে প্ৰতিজন শিশুক গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰি তোলাৰ লগতে ধৈৰ্য্যৰে আৰু সাহসেৰে জীৱনত মোকাবিলা কৰিবলৈ প্ৰেৰণা যোগায়। গ্ৰন্থখনত সন্নিবিষ্ট অধ্যায়সমূহত উল্লেখ আছে যে—কেৱল লিখিব জানিলেই নহ’ব, মনপুতি খৰচি মাৰি পঢ়িব লাগিব। পঢ়া কথাবোৰ ভালকৈ বুজি ল’ব লাগিব আৰু দৰকাৰী কথাবোৰ মনত ৰাখিব পৰা গুণ থাকিব লাগিব। ভাল লেখা এটা লিখিবলৈ হ’লে বেছিকৈ কিতাপ-পত্ৰ অধ্যয়ন কৰিব লাগিব। তেতিয়াহে

লেখা এটা অৰ্থপূৰ্ণ শব্দ, বাক্যৰে সজাই তুলিব পৰা যাব। তদুপৰি ভাল কাম কৰিলে ভাল ফল লাভ কৰিব পাৰি। আনে ভাল বুলি কওক বা আনৰ তাগিদাত জোৰকৈ লেখক, কবি হ’বলৈ যোৱাটো উচিত নহয়। এনে তাগিদাৰ বাবেই আনে লিখা গল্প, কবিতা বা লেখা নিজৰ নামত প্ৰকাশ কৰাটো এক অপৰাধ। কাৰণ সকলো মানুহ কবি বা সাহিত্যিক হ’ব নোৱাৰে। এই গুণ সকলোৰে নাথাকে, যদি এই গুণ আয়ত্ত কৰিব বিচাৰে তেনেহ’লে কিতাপ পঢ়াৰ

গুণ প্ৰথমে আয়ত্ত কৰিব লাগিব।

“যি কণী চুৰ কৰিব পাৰে, তেওঁ হাতীও চুৰ কৰিবলৈ সমৰ্থ”—জৰ্জ হাৰ্বাৰ্টৰ এই কথাৰ প্ৰতিফলন এই গ্ৰন্থখনৰ ‘নিজে নিলিখা গল্প’ আৰু ‘নিজৰ নামত লোকে লিখা কথা’ শীৰ্ষক অধ্যায় দুটিত দেখিবলৈ পোৱা গৈছে। কেতিয়াও অন্য লোকে কষ্ট কৰি লিখা কথা এটা নিজৰ বুলি ক’ব বা লিখিব নালাগে। অৰ্থাৎ সদায় নিজে নিজৰ চিন্তাৰে যিকোনো কথা লিখিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত। চুৰ কৰা কাৰ্য্যৰ পৰা ভাল ফল বিচৰা লোকৰ কেতিয়াও উন্নতি নহয়।

গ্ৰন্থখনত লেখকে শিশুসকলক এনে কিছু দিশৰ বিষয়ে অৱগত কৰিবলৈ বিচাৰিছে, যিবোলাক অতিকৈ প্ৰয়োজনীয়। গ্ৰন্থখনত লেখকে আমি নিজে কৰা কামটো আটাইতকৈ ভাল হোৱা বুলি ভাবিবলৈ মানা কৰিছে। নিজৰ কামক নিজে প্ৰশংসা কৰিব নালাগে। কোনো কামক আনে প্ৰশংসা কৰিলেহে সেয়া ভাল কাম বুলি বিবেচিত হয়। লেখকে আকৌ কৈছে যে আজিৰ প্ৰতিযোগিতামূলক যুগত জয়-পৰাজয় থাকিবই। আমি কেতিয়াবা

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

পৰাজয়বৰণ কৰিবলগীয়া হ'লেও জয়ী হোৱাজনক শত্ৰু বুলি ভাবিব নালাগে। বৰং তেওঁক বন্ধু জ্ঞান কৰি তেওঁৰ পৰা শিকিবহে লাগে। এনে কৰিলেহে ভৱিষ্যতে সফল হ'ব পৰা যায়। তদুপৰি আমি সফল হ'বলৈ কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিব লাগিব। পৰিশ্ৰম অবিহনে সফল হ'ব নোৱাৰিব।

‘সৰুকালৰ অভিজ্ঞতা’ শীৰ্ষক অধ্যায়টিত লেখকে পৰোক্ষভাৱে ক'ব বিচৰা কথাটো হ'ল মানুহৰ জীৱনটো সুখ আৰু দুখৰ এটি বাট। এনে বাটত বহু ঘাত-প্ৰতিঘাত থাকে। এনে ঘাত-প্ৰতিঘাতে আমাক বহু কথা শিকায়। এনে ঘাত-প্ৰতিঘাতৰ লগত যুঁজি জীৱন বাটত আগবাঢ়ি যোৱা ব্যক্তিজনই হৈছে এজন সফল আৰু সুখী ব্যক্তি। সুখ পইচা দি किनि आनिब नोराबि। केरल घात-पतिघात मानेई दुख नहय। एने घात-पतिघातब माजते सुख विचाबिब पाबि।

‘কৰ্মৰ বাহিৰে সফলতাৰ কোনো পথ নাই’ জিন বনৰ এই বাণীৰ পূৰ্ণ প্ৰতিফলন ঘটিছে গ্ৰন্থখনৰ কেইটিমান অধ্যায়ত। আমি নিজকে কৰ্মৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰি তুলিব লাগে। এটি অধ্যায়ত লেখকে ক'ব বিচাৰিছে যে সকলো মানুহে সমানে সুযোগ-সুবিধা নাপায়। এনে মানুহক কেতিয়াও অসন্মান কৰিব নালাগে। কিয়নো ধনী বা দুখীয়া সকলোৱে সংবিধানৰ মতে সমান মৰ্য্যাদা পোৱা উচিত।

গতিকে এনে সুযোগ-সুবিধা নোপোৱা মানুহক পাৰিলে আমি সহায়-সহযোগ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত।

লেখকে গ্ৰন্থখনত ‘অৰ্থৰ কথা নভবাকৈ ব্যৱহাৰ কৰা শব্দ’ আৰু ‘মাৰা-দেউতাৰাৰ ভাষা বৰ মৰমৰ ভাষা’ শীৰ্ষক বৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অধ্যায় এটা গ্ৰন্থখনত সন্নিবিষ্ট কৰিছে। লেখকে ক'বলৈ বিচাৰিছে যে, যিকোনো কথা অৰ্থহীনভাৱে কোৱা অনুচিত অৰ্থাৎ সঠিক সময়ত সঠিক শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। লেখকে এটা উদাহৰণ দি কৈছে, “মোৰ অসম্ভৱ ভোক লাগিছে।” অসম্ভৱ মানে হৈছে যিটো সম্ভৱ নহয়। গতিকে অসম্ভৱ ভোক কেতিয়াও লাগিব নোৱাৰে। ইয়াৰ জৰিয়তে লেখকে ক'বলৈ বিচাৰিছে যে অৰ্থৰ কথা নভবাকৈ শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে। এনে অৰ্থহীন শব্দই আমাৰ মাতৃভাষাৰ গৌৰৱ স্তান কৰে।

গ্ৰন্থখনত আৰম্ভণিৰে পৰা শেষলৈকে সন্নিবিষ্ট হোৱা অধ্যায়সমূহত লেখকে শিশু-কিশোৰ মনোজগতত প্ৰভাৱিত হোৱা নানা কথা প্ৰকাশ কৰিছে। প্ৰতিটো অধ্যায়ৰ পৰা শিশুসকলে বাস্তৱ জীৱনৰ নানা জ্ঞান আহৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব। তদুপৰি কেনেকৈ এটি শিশুৱে সৰুৰে পৰা নিজক গঢ়ি তুলি ভৱিষ্যতে এগৰাকী সৎ মানুহ হ'ব পাৰে তাৰ ইংগিত লেখকে গ্ৰন্থখনত দিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। ❖

বোধোদয়

■ অহিৰণ অন্তৰীপ হালৈ

নৱম শ্ৰেণী

(১)

“তাক মাৰ, মাৰ তাক ! সৌ গছডালৰ পিছফালে সি লুকাই আছে ! মাৰ মাৰ !”

শান্ত পৃথিৱীখনৰ মলয়া বতাহজাক, কাষতে থকা নদীখনৰ সোঁত, কুলি চৰাইৰ বিননি আদিৰ মাজতে গছ এজোপাৰ গুৰিত বহি মানসে নিজৰ ‘ভাৰ্চুৱেল ফ্ৰেণ্ডছ’ৰ লগত আপোন-পাহৰা হৈ মোবাইলত গেম খেলি আছে। তথাপি তাৰ মন-মগজু অশান্ত; কিয়নো দুদিন পাছৰ পৰা

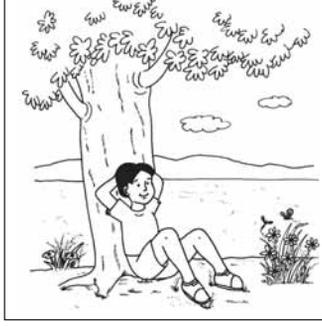
তাৰ ছয়মাহিলি পৰীক্ষা। পৰীক্ষা বুলি তাৰ একো মন-কাণেই নাই। ৰাতিপুৱাৰ ভাতসাঁজ খায়েই হাতত মোবাইলটো লৈ ঘৰৰ পৰা পাঁচমিনিট দূৰেৰে নদীখনৰ পাৰৰ গছজোপাৰ কাষতে বহি দিনৰ দিনটো গেম খেলি থাকে। মাকেও তাক কৈ কৈ শুনাব পৰা নাই।

(২)

“কি হ'ল মানস, লিখা আকৌ। বাহিৰৰ ফালে কিয় চাই আছে?”

শিক্ষার্থীৰ আখৰা-তলী

আজিৰ পৰা মানসৰ ছয়মাহিহি পৰীক্ষা। পৰীক্ষা হ'লত বহি প্ৰশ্নকাকতখন আগত লৈ কলমডাল কামুৰি কামুৰি মানস বঙা-চিঙা পৰি গৈছে। নাই, একো লিখিব পৰা নাই। দুটামান প্ৰশ্নৰ উত্তৰ বাদ দি চমু প্ৰশ্নৰ উত্তৰ এটাও পৰা নাই। কিহে পাইছিল তাক ইমানকৈ মোবাইল চাই থাকিবলৈ! মাকক ফাকি দি পঢ়াৰ সময়তো গেম খেলি আৰু বীল চাই থকাৰ ফল সি আজি হাতে হাতে পাইছে।

কেতিয়া ঘৰ পাৰ হৈ নদীৰ পাৰ পালেহি গমকে নাপালে।

(৪)

মানসৰ ছয়মাহিহি পৰীক্ষা শেষ হ'ল। তাৰ এতিয়া চিন্তা বিজাল্টলৈ। এই ভয়তে সি শান্তিত মোবাইল চাব পৰা নাই।

বিজাল্টৰ দিন আহিল। মানসে যি ভাবি ভয় খাই আছিল, সেয়াই হ'ল।

মানসৰ পৰীক্ষা ভাল নহ'ল। সি যেনে-তেনেহে পাছ কৰিলে। দেউতাকে নানা গালি-শপনি পাৰি নিজৰ ক্ষোভ প্ৰকাশ কৰিলে। সিও বহুত কান্দিলে। কিন্তু কান্দিলে কোনো হ'ব? যি হ'বলগীয়া আছিল, সেয়াই হ'ল।

(৫)

(বিজাল্ট দিয়াৰ দুদিন পাছত)

আজি মানসে নদীৰ পাৰতে বহি আকাশখনলৈ একেথৰে চাই আছে। চাৰিওদিশৰ পৰিবেশ উপভোগ কৰিছে। নদীৰ কলকলনি, চৰাইৰ মধুৰ সংগীত ইত্যাদি ইত্যাদি। কিয়নো তাৰ হাতত আজি মোবাইলটো নাই। জানি-বুজিয়ে অনা নাই।

এঘণ্টামান নদীৰ পাৰত কটাই তাৰ আমনি লাগিল। পৰীক্ষাৰ কথাই তাক আমনি কৰিছে। তাৰ তীব্ৰ অনুশোচনা হ'ল। এসময়ত সি ঘৰ অভিমুখে দৌৰি যোৱাদি গ'ল। নিজ গৃহত উপস্থিত হৈ সি মাকক সাবটি ধৰি বহুপৰ কান্দিলে। মানসে প্ৰতিজ্ঞা কৰিলে আৰু মাকক কথা দিলে যে সি আগন্তুক বছৰেকীয়া পৰীক্ষা ভাল কৰিব আৰু বিদ্যালয়ৰ ভিতৰতে প্ৰথম স্থান লাভ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন, এপ্ৰিল, ২০২৬

- ১। অসমৰ এটা ভাষাত সাঁথৰক কোৱা হয় কাংগাটাই। ফকৰা-যোজনাৰ কোৱা হয় গ্ৰাউথাফাৰী। ভাষাটো কোনটো জনগোষ্ঠীৰ?
- ২। ১৯ বছৰ অনূৰ্ধ্ব বিশ্বকাপ ক্ৰিকেটত বিজয়ী হোৱা শেহতীয়া ভাৰতীয় অধিনায়কজন হৈছে আয়ুষ মাহাট্ৰে। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰথমজন ভাৰতীয় কোন আছিল?
- ৩। কোনখন মহাদেশৰ নামটো এগৰাকী মহিলাৰ নামৰ পৰা ৰখা হৈছে?
- ৪। ডাবলডে' (Doubleday) প্ৰকাশন গোষ্ঠীয়ে ১৯৮৮ চনত প্ৰকাশ কৰা 'মুনৱাক' (Moonwalk) আত্মজীৱনীখন কোনজন শিল্পীৰ?
- ৫। 'ককাদেউতাৰ হাড়' উপন্যাসখনৰ বাবে কোনে সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰিছিল? ❖

আকাশ

■ বৰষা শৰ্মা

ষষ্ঠ শ্ৰেণী

খিৰিকীৰ কাষত,
সেই কোমল বতাহজাকৰ
কাষত বহি
সেই স্নিগ্ধ পোহৰৰ
দুপৰ ৰাতি
আকাশৰ মাজত,
যেন জোনবাইক
লগত লৈ,
তৰাৰে বৈছে
বোৱঁতী নৈ।
সৌন্দৰ্য্য, বিশালতা আদিবোৰক লৈ
যেন বহিছে এখন বিশাল স্কুল,
য'ত শিকোৱা হয়—
জীৱনৰ উন্নতি জখলাত
ধৈৰ্য্য আৰু কষ্টই মূল। ❖

শৈশৱ

■ প্ৰিয়াঞ্চী শৰ্মা

সপ্তম শ্ৰেণী

নকৰোঁ,
তোক ক্ষমা নকৰোঁ মই !
সময়ৰ লগ লাগি
তই গুচি গ'লি দূৰ-দূৰণিলৈ,
পাহাৰ-পৰ্বত নেওচিও
বিচাৰি নাপাবলৈ।
যাওঁতে মাত এষাৰ
লগাবলৈও তোৰ আহৰি নাইনে?
আকৌ ঘূৰি আহিবিনে তই?
অকণিহঁতক এৰি নাযাবি !
সিহঁতক তেনেকৈয়ে থাকিবলৈ দে !
কিন্তু, আমি বুজোঁ,
এবাৰ হেৰুওৱাৰ পাছত
'শৈশৱ' কেতিয়াও উভতি নাহে। ❖

এজাক বৰষুণৰ স'তে আলাপ

■ সাগৰিকা কলিতা

অষ্টম শ্ৰেণী

পৰেনে মনত?
সৌ সিদিনা যে তুমি আহিছিলি,
কোনেও অহা-যোৱা নকৰা
সেই নৈপৰীয়া বাটটোৰে।
তোমাৰ আগমনত জীপাল হৈ উঠিছিল,
মৰহিবলৈ ধৰা এই সেউজীয়া ধৰণী।
ৰ'বাচোন, তোমাক ক'বলৈ পাহৰিছিলোঁৱেই
কেইবাদিনৰে পৰা মেলোঁ-নেমেলোঁকৈ থকা
সেই গোলাপৰ কলিটিয়েও
তুমি অহা বাবেই মিচিকিয়াই হাঁহিছিল
হয়তো, তুমি এনেদৰে হঠাতে অহা বাবে
শালিকা চৰাইৰ জাকেও ডেউকা কোবাই কোবাই
কোনোমতে গছৰ ডালত জিৰাইছিল
তুমি অহা বাবেই নেকি
বেলিজনীয়েও লাজৰ ওৰণি টানি
ডাৱৰৰ মাজত লুকাই পৰিছিল। ❖

চুড়কু

তলৰ আকৃতি এটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তম্ভৰ লগতে প্ৰতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰ পৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকৈহে বহিব।

চুড়কু ২২৯ (সমাধান)

2	7	1	3	5	4	6	9	8
8	9	5	1	7	6	3	2	4
4	3	6	2	8	9	7	5	1
6	2	7	5	4	3	1	8	9
5	4	3	9	1	8	2	6	7
9	1	8	6	2	7	4	3	5
3	8	4	7	9	2	5	1	6
1	6	9	4	3	5	8	7	2
7	5	2	8	6	1	9	4	3

চুড়কু ২৩০

		1	9					
	3					8		7
		2		8	7			
		6					9	
					3			
	7							
1			4				6	
					5		1	

তোমালোকে জানানে?

দা লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ

দা লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ (The Library of Congress) হ'ল পৃথিৱীৰ ভিতৰত এক অন্যতম বৃহৎ পুথিভঁৰাল। ই আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাজধানী ৱাছিংটন ডিচিৰ (Washington DC) কেপিটল হিলত (Capitol Hill) অৱস্থিত। এই পুথিভঁৰালৰ মজিয়াৰ কালি প্ৰায় ২৮ লাখ ১৩ হাজাৰ বৰ্গফুট।

আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতি থমাছ জেফাৰছনে পাঁচ হাজাৰ ডলাৰ ব্যয় কৰি কেপিটেল প্ৰাসাদৰ (আমেৰিকাৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ প্ৰধান কৰ্মক্ষেত্ৰ) এটা অংশত ১৮০০ চনৰ ২৪ এপ্ৰিলত এটা সৰু পুথিভঁৰাল আৰম্ভ কৰে। কেৱল কংগ্ৰেছৰ লোকেহে ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিছিল বাবে তাক 'লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ' নামেৰে জনা গৈছিল। ১৮১৪ চনত ইংৰাজ সৈন্যই কেপিটেল প্ৰাসাদ অধিকাৰ কৰে আৰু এই পুথিভঁৰালটো পুৰি নিশ্চিহ্ন কৰি দিয়ে। ১৮৯৭ চনত কংগ্ৰেছৰ সহযোগিতাত এই পুথিভঁৰালটো পুনৰ নিৰ্মাণ কৰা হয়।

'লাইব্ৰেৰী অৱ কংগ্ৰেছ'ত পৃথিৱীৰ ৪৭০টা ভাষাৰ ২ কোটি ৯০ লাখৰো অধিক কিতাপ আছে। এই পুথিভঁৰালত চাৰে তিনি কোটি পাণ্ডুলিপি আৰু লিখিত দলিল সংৰক্ষণ কৰা হৈছে। তদুপৰি আছে ৪০ লাখ মেপ, ৬০ লাখ গানৰ স্বৰলিপি, চিঠি-পত্ৰ, বাদ্য-যন্ত্ৰ, ৰেকৰ্ড, টেপ, কেছেট আদি। দৈনিক বাৰশখন বিভিন্ন ভাষাৰ বাতৰিকাকত এই পুথিভঁৰালত ৰখা হয়। এক কোটি ঐতিহাসিক ফটো আৰু ছবিয়েও ইয়াত স্থান পাইছে। পুথিভঁৰালটোৰ অমূল্য সংগ্ৰহৰ ভিতৰত আছে গুটেনবাৰ্গে ছপা কৰা প্ৰথমখন বাইবেল। ইয়াত সৰ্বমুঠ ২৩টা অধ্যয়ন কোঠা (reading room) আছে আৰু ৫,০০০ গৰাকী কৰ্মচাৰী আছে। ❖ (উৎস : শান্তনু কৌশিক বৰুৱাৰ 'জ্ঞানাজ্ঞান')

Did You Know

The longest drought on the Earth

■ Jyotirekha Kalita

Drought is a continuous period of dry weather, in which there is a little or no rain at all. It creates a water shortage that may cause damage to the crops, livestock and the environment. Due to drought, people in many countries lose their lives since lack of water leads to lack of food. Such countries can hardly recover to a normal state. Climate change, deforestation and global warming are some of the reasons for such situation. The Atacama desert is the driest place on the Earth. It is situated in Northern Chile between the Andes and the

Pacific Ocean. It receives less than 1 mm of rainfall per year. Some parts of the desert have no recorded rainfall at all. The longest drought is recorded in Calama region of the Atacama Desert. There had been no rain for four centuries (1571-1971). Due to the high altitude and extreme dry weather, it is difficult for any animals to survive in the Atacama desert. However some species like red scorpions, grey foxes, desert wasps and butterflies are found in the desert. ❖

The Sailing Stones

■ Pallavi Dutta

The movement of stones of Death Valley's Racetrack Playa is a fascinating phenomenon. It is located in California, USA. Here, some rocks weighing up to 300 kg, mysteriously move across the dry lake bed, leaving trails behind. Scientists have finally solved the mystery. They have arrived at the conclusion that it is a perfect combination of storm of ice, water and wind.

Here's how it works: when winter rains fill the playa with a thin layer of water, it makes the surface slick. At night, when the temperature drops, thin sheets of ice are formed that float on the water. Thereafter

strong winds, sometimes gusting over 80 km/h, push the stones. Such gales break the ice and propel them forward. As the ice melts, the stones leave behind trails, some stretching up to 1,600 feet.

Researchers have tracked these stones using GPS and time-lapse cameras. It reveals the speed of such movements up to 5 feet per second (1.5 m/s). The largest stone tracked weighed 318 kg and moved about 224 feet (68 meters) in just a few seconds. This phenomenon occurs only a few times a decade, when conditions are just right. The Racetrack Playa's unique geology and climate are responsible for this spectacle. ❖

A Journey to the Center of the Earth

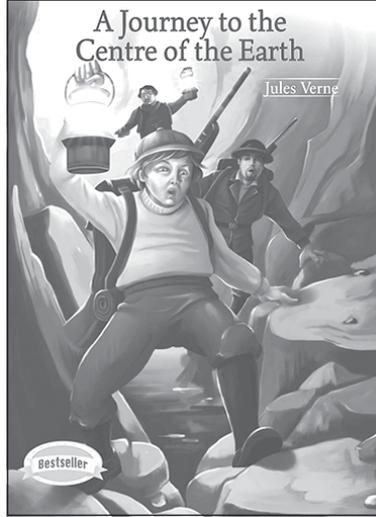
■ Papari Kalita

(Contd. from March issue)

Axel reveals to Lidenbrock that the letters he dictated can be read backwards as a message in Latin. The letter instructs the reader to follow Saknussem's path through "the crater of the Jokul of Snäfell," where "the shadow of Scartaris softly touches before the Kalends of July." This path will lead the traveler to the center of the earth. Lidenbrock jumps for joy, then calms and tells Axel to join him for dinner. After dinner, he says, Axel should pack luggage for both of them

Axel is horrified, but he tries to maintain his composure. He knows that Lidenbrock will only listen to "scientific arguments." Lidenbrock allows Martha to go to market, and after the men eat the meal she prepares, they return to the study. Lidenbrock thanks Axel for helping him with the cipher and promises to include him in the forthcoming glory. Lidenbrock entreats his nephew to keep their findings a secret. Axel points out that Saknussem offers no proof to his claims. Lidenbrock allows Axel to voice the rest of his objections, and the younger man adds that they don't know what the terms in Saknussem's note mean. Lidenbrock counters this, using an atlas to prove that a "Jokul" is an Icelandic volcano, and Snäfell is a specific dormant volcano.

Axel accepts Lidenbrock's points, but he challenges him to make sense of the message's references to "Scartaris" and June. Lidenbrock

reasons that as the "Kalends," or end, of June approaches, the Scartaris peak of Snäfell casts a shadow over the crater that leads to the center of the earth. Axel tries to argue that science disproves the notion that Saknussem could have successfully travelled to the center of the earth, but Lidenbrock dismisses the "tiresome theories" of science and presents him with

calculations that disprove the prevailing theories of the planet's composition. He argues that the earth's core does not exist, and that they should follow Saknussem's path to test this hypothesis. Axel is overwhelmed by his uncle's enthusiasm and agrees to join him.

Axel takes a walk through Hamburg to consider the journey before him. He wonders if Lidenbrock's arguments are "the mad speculations of a fool," or the "scientific deductions of a great genius." Axel's excitement fades and he once again believes Lidenbrock's proposal to be absurd. On his walk, he encounters Gräuben, who instantly detects that something is wrong. He explains the situation, and she encourages him to go, saying that the journey is an opportunity for Axel to distinguish himself. He marvels at how "female hearts" seem to make decisions based on something unrelated to reason. ❖

Contd.

নোৱাৰোঁ

■ মহম্মদ চোলেইমান খাঁ

‘নোৱাৰোঁ’ কথাটি হেৰা বেয়া কথা বৰ
কদাপি নহয় সিটো কথা মানুহৰ।
এলেছৰা যিটো হয়
নোৱাৰোঁ সিটোৱে কয়,
তেনেহ’লে তুমি কিয় নোৱাৰোঁ বুলিবা
এলেছৰা হৈ কিয় জীৱন ধৰিবা?
ভাল নাম পাৰ্বলে যদি কৰা মন,
তেনেহ’লে নুবুলিবা নোৱাৰোঁ বচন।
দহজনে পাৰে যিটো
তুমিও পাৰিবা সিটো,
হেন জানি সাহ কৰি প্ৰাণটাকি কৰা,
একেবাৰে নোৱাৰিলে এশবাৰে কৰা। ❖

(১৮৭০ চনত ডিব্ৰুগড়ত জন্মগ্ৰহণ কৰা মহম্মদ
চোলেইমান খাঁ ৰোমাণ্টিক যুগৰ এগৰাকী বিশিষ্ট কবি।
‘কবিতাপুথি’ নামৰ কবিতা সংকলনৰ স্ৰষ্টা চোলেইমান
খাঁৰ কবিতা আছিল মূলতঃ নীতি উপদেশমূলক।)

আমাৰ দেশ

■ গণেশ গগৈ

কোলাতেই পালোঁ যাৰ জনম এদিন
ডাঙৰ-দীঘল হ’লোঁ বোকোচাত যাৰ,
যি দেশৰ জলবায়ু, শস্য, ফল-মূল
ওপজাৰে পৰা হ’ল আমাৰ আহাৰ।
সি দেশ সদায় মোৰ, সদায় আমাৰ
নিজা বুলি ভাবিবৰ আছে অধিকাৰ।
যি দেশৰ গছ-লতা, পৰ্বত-পাহাৰ
নিজৰা আদিয়ে নিতে মন আমোলায়,
যি দেশৰ জোন-বেলি-তৰাৰ পোহৰে
আমাৰ চকুত নিতে চমক লগায়।
সি দেশ সদায় মোৰ, সদায় আমাৰ
নিজা বুলি ভাবিবৰ আছে অধিকাৰ।
যি দেশৰ পিতা-মাতা, বন্ধু-বান্ধৱৰ
সদায় চেনেহ পাওঁ, পাওঁ মিঠা মাত,
যি দেশত ভোক গুচে দুসাঁজি খালেই
লাহি, শালি চাউলৰ তেলেতীয়া ভাত,
সি দেশ সদায় মোৰ, সদায় আমাৰ
নিজা বুলি ভাবিবৰ আছে অধিকাৰ। ❖

(১৯০৭ চনত যোৰহাটত জন্মগ্ৰহণ কৰা
গণেশ গগৈ অসমীয়া বমন্যাসিক
কবিসকলৰ ভিতৰত এগৰাকী উল্লেখযোগ্য
কবি। তেওঁৰ প্ৰকাশিত কবিতাপুথিসমূহ
হ’ল—পাপৰি, স্বপ্নভংগ আৰু ৰূপজ্যোতি।
তেওঁৰ প্ৰথম কবিতাপুথি পাপৰিৰ
জনপ্ৰিয়তাৰ বাবে তেওঁক পাপৰিৰ কবি
হিচাপে অভিহিত কৰা হয়।)

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ উত্তৰ, মাৰ্চ, ২০২৬

১। শ্বাহিদ আফ্ৰিদী।

২। বমেন বৰুৱা।

৩। গাইড।

৪। প্ৰথম অক্ষৰ লাভ কৰা শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা আৰু শ্ৰেষ্ঠ অভিনেত্ৰী।

৫। বাটা। থমাছ বাটা। ❖

বৰাইল পাহাৰ

■ সোণালী গঁট

অসম এখন পাহাৰ-পৰ্বত, নদ-নদীৰে ভৰা ৰাজ্য। ইয়াৰ ভৌগোলিক অৱস্থিতিয়ে ইয়াৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য বৰ্ধনত যথেষ্ট বৰঙণি আগবঢ়াইছে। অসমৰ পাহাৰবোৰৰ ভিতৰত বৰাইল পাহাৰৰ ভৌগোলিক অৱস্থিতি আৰু প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য অন্যতম। বৰাইল পাহাৰ, জয়ন্তীয়া পাহাৰৰ (মেঘালয় ৰাজ্য) পৰা আৰম্ভ হৈ পূবলৈ ডিমা হাছাও জিলাৰ মাজেৰে নাগালেণ্ড আৰু মণিপুৰলৈকে বিস্তৃত। বিশ্ব পৰ্বতে যেনেকৈ ভাৰতক আৰ্য্যৱৰ্ত (উত্তৰ অংশ) আৰু দক্ষিণাত্য (দক্ষিণ অংশ) নামেৰে দুটা ভাগত ভাগ কৰিছে, ঠিক তেনেকৈ বৰাইল পাহাৰেও ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক উপত্যকাক প্ৰাকৃতিকভাৱে পৃথক কৰিছে।

বৰাইল পাহাৰত কেইবাটাও শৃংগ আছে। তাৰ ভিতৰত আটাইতকৈ ওখ শৃংগ মাউণ্ট জাপফু (Mount Japfu, ৩০৪৮ মিটাৰ) নাগালেণ্ডত অৱস্থিত। অসমৰ ভিতৰত পৰা অংশটোত থকা আটাইতকৈ ওখ শৃংগটো হৈছে লাইকে (Laik peak, ১৯৫৯ মিটাৰ)। বৰাইল পাহাৰৰ মুঠ মাটিকালি প্ৰায় ৮০০ বৰ্গ কিমি।

বৰাইল পাহাৰ অঞ্চলটো বালিশিলৰ (sand stone) বাবে বিখ্যাত। এই পাহাৰৰ এক বৃহৎ অংশ বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ বাবে 'বৰাইল অভয়াৰণ্য' নামেৰে সংৰক্ষিত কৰা হৈছে। বৰাইল অভয়াৰণ্য (Barail Wildlife Sanctuary) অসমৰ কাছাৰ জিলাত অৱস্থিত। ই মূলতঃ উত্তৰ কাছাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আৰু বৰাইল সংৰক্ষিত বনাঞ্চল লগ হৈ গঠিত হৈছে।

বৰাইল পাহাৰ জৈৱবৈচিত্ৰ্যৰে (biodiversity) ভৰপূৰ। এই অঞ্চল ক্ৰান্তীয় সেমেকা চিৰসেউজীয়া অৰণ্য

আৰু উপক্ৰান্তীয় বহল পাতৰ অৰণ্য হোৱাৰ বাবে ইয়াত বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ প্ৰাণী, উদ্ভিদ আদি পোৱা যায়। তাৰ ভিতৰত হলৌ বান্দৰ (hoolock gibbon), গোখাফুটুকী বাঘ (clouded leopard), ভালুক (bear), চেৰাউ (serow), ৰজাফেঁটা সাপ (king cobra), গ্ৰীণ পিট ভাইপাৰ (green pit viper), ধনেশ চৰাই (hornbill), ঈগল (eagle) আদি দুস্থাপ্য প্ৰাণীও পোৱা যায়। অভয়াৰণ্যখনত দুস্থাপ্য এছিয়ান লিফ টাৰটল (asian leaf turtle) আৰু ব্ৰাউন হিল টৰটইজ (brown hill tortoise) প্ৰজাতিৰ কাছও কেতিয়াবা দেখা যায়।

উদ্ভিদৰ ভিতৰত শাল, চেগুন, গমাৰি, তিতাচঁপা, বনচোম, নাহৰ, আঁহত, বট তথা বৃক্ষজাতীয় গছত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ অৰ্কিড, ঔষধি গছ আদি পোৱা যায়।

পাহাৰৰ সমষ্টি যদিও ইয়াৰ মাজে মাজে বৈ যোৱা নদী আৰু জান-জুৰিয়ে সৃষ্টি কৰা সমতল ভূমিও ইয়াত দেখা যায়। এনে অঞ্চলত বিভিন্ন জনজাতীয় লোকে বাস কৰে। তাৰ ভিতৰত ডিমাচা, জেমি নগা, মাৰ, কুকি, খাচি, কাৰ্বি আদি উল্লেখযোগ্য। এই পাহাৰৰ মাছৰত অসমৰ ভিতৰত দীৰ্ঘতম ৰেলৰ সুৰংগ আছে। এই পাহাৰতে অৱস্থিত জাতিংগা নামৰ ঠাইখন পক্ষী নিৰীক্ষণৰ বাবে বিখ্যাত। প্ৰতি বছৰে এই ঠাইলৈ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা বহুতো পৰিভ্ৰমী চৰাই আহে। কথিত আছে যে এই ঠাইলৈ অহা চৰাইবোৰে জুইত আত্মজাহ দি মৃত্যুক সাবটি লয়। পৰ্যটকৰ বাবে ই এখন সুন্দৰ আৰু আকৰ্ষণীয় ঠাই।

পৰিবেশগত দিশৰ পৰাও বৰাইল পাহাৰ দক্ষিণ অসমৰ জলবায়ু নিয়ন্ত্ৰণ, পানীৰ উৎস, জৈৱ সন্তুলন আৰু জৈৱবৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণৰ বাবে এক অভেদ্য প্ৰাকৃতিক দুৰ্গ। কিন্তু এই অভেদ্য দুৰ্গলৈও বৰ্তমান মানুহৰ কাৰ্যকলাপে বিপদ মাতি আনিছে। বুম খেতি কৰাৰ বাবে গছ-বন কাটি বননি ধ্বংস কৰা হৈছে। উদ্যোগৰ কেঁচামালৰ উৎস হিচাপে ইয়াৰ হাবিত পোৱা খনিজ সম্পদ, বনজ সম্পদৰ অত্যধিক ব্যৱহাৰে বৰাইল পাহাৰৰ জৈৱবৈচিত্ৰ্যৰ প্ৰতি ভাবুকিৰ সৃষ্টি কৰিছে। ❖

ভাৰতৰ দৰিদ্ৰতামুক্ত ৰাজ্য কেৰলম

■ জিতেন গোস্বামী

ভাৰতৰ দক্ষিণ-পশ্চিম মালাবাব উপকূলত অৱস্থিত ৰাজ্য কেৰলম (Keralam) দক্ষিণ ভাৰতৰ এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ ৰাজ্য (পূৰ্বৰ কেৰালা)। ২০২৬ চনৰ ২৪ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ এক অধিসূচনাৰ যোগেদি কেৰালাৰ নতুন নাম কেৰলম কৰা হয়। পূৰ্বৰ কোচিন ৰাজ্য আৰু মাদ্ৰাজ ৰাজ্যৰ মালায়ালমভাষী অঞ্চলসমূহক একত্ৰিত কৰি ৰাজ্য পুনৰ্গঠন আইন অনুসৰি ১৯৫৬ চনৰ ১ নৱেম্বৰত কেৰালা ৰাজ্য গঠন হয়। পূৰ্বৰে পৰা দেশৰ ভিতৰতে সাম্ৰত্যাৰ হাৰ অধিক বুলি স্বীকৃত ৰাজ্যখনেই শেহতীয়াকৈ ২০২৫ চনত দৰিদ্ৰতামুক্ত ৰাজ্য হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰিছে।

২০২১ চনৰ মে' মাহত পিনাৰাই বিজয়নৰ নেতৃত্বত বাঁও গণতান্ত্ৰিক মৰ্চাই (LDF) চৰকাৰৰ প্ৰথমখন কেবিনেট বৈঠকত দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূলৰ কাৰ্য্যসূচী হাতত লৈছিল। ২০২৩ চনৰ নিৰ্দিষ্ট আয়োগৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বহুমাত্ৰিক দৰিদ্ৰতাৰ নিৰিখমতে কেৰলম হৈছে আটাইতকৈ কম দৰিদ্ৰ ৰাষ্ট্ৰ। য'ত সৰ্বমুঠ জনসংখ্যাৰ মাত্ৰ ০.৫৫ শতাংশহে দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ লোক। বহু বছৰ ধৰি মানৱ উন্নয়নক কেন্দ্ৰ কৰি লোৱা নীতি, স্থানীয় শাসন ব্যৱস্থাৰ সক্ৰিয় ভূমিকা আৰু সমাজভিত্তিক উদ্যোগৰ ফলত কেৰলমে এই সাফল্য অৰ্জন কৰিছে।

২০২১ চনত কেৰলম চৰকাৰে Extreme Poverty Eradication Programme (EPEP) শীৰ্ষক প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে ৰাজ্যজুৰি সমীক্ষা চলাই হাজাৰ হাজাৰ অতি দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ বাবে সুকীয়া সুকীয়া আঁচনি হাতত লৈছিল। এই আঁচনি অনুসৰি উচ্চ সাম্ৰতা আৰু শিক্ষাৰ বিস্তাৰ, জনস্বাস্থ্য ব্যৱস্থাৰ উন্নীতকৰণ, ক্ষমতা বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ জৰিয়তে পঞ্চায়ত আৰু স্থানীয় স্বশাসিত সংস্থাসমূহক অধিক ক্ষমতা প্ৰদান, বাসস্থান আৰু সামাজিক সুৰক্ষা আঁচনি প্ৰস্তুত, কুদুস্বস্ত্ৰী মিছনৰ জৰিয়তে মহিলা গোটক ঋণ প্ৰদান কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। তদুপৰি উদ্যোগ তথা আয়ৰ ক্ষেত্ৰত সহযোগ কৰা,

ব্যক্তিগত নথি-পত্ৰ, যেনে—বেছন কাৰ্ড, বেংক একাউণ্টৰ যোগেদি যাতে চৰকাৰী সুবিধা লাভ কৰা আদি ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছিল।

এই অভিযানৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশটো হ'ল পৰিয়ালকেন্দ্ৰিক পৰিকল্পনা। কাৰোবাৰ বাবে ঘৰ, কাৰোবাৰ বাবে শিক্ষা, কাৰোবাৰ বাবে চিকিৎসা—যাৰ যি প্ৰয়োজন সেই অনুসৰি সহায় প্ৰদানত গুৰুত্ব দিয়া হয় আৰু সেইমতে কাৰ্য্যকৰীও কৰা হয়। এই অভিযানৰ প্ৰথম পৰ্য্যায়ত ২১,২৬৩ সংখ্যক লোকক আধাৰ কাৰ্ড, বেছন কাৰ্ড আদি প্ৰয়োজনীয় নথি-পত্ৰ প্ৰদান কৰা হয়। সেইদৰে ৪,৬৭৭ পৰিয়ালক ঘৰ, ২,৭১৩ লোকক গৃহ আৰু ভূমি, ৫,৫৮৩ শিশুক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছিল। এই গোটেই পৰিকল্পনাটোত প্ৰয়োজন হৈছিল প্ৰায় ১ হাজাৰ কোটি টকা।

'দ্য হিন্দু' বাতৰি-কাকতত প্ৰকাশ পোৱা তথ্য অনুসৰি ৬৪,০০৬টা পৰিয়ালক অত্যন্ত দৰিদ্ৰ বুলি চিনাক্ত কৰা হৈছিল আৰু সেইসমূহ পৰিয়ালৰ বাবে খাদ্য, স্বাস্থ্য, বাসস্থান, আয়ৰ লগতে বিত্তীয় আঁচনি প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল।

কেৰলমৰ এই সফলতাৰ মূলতে কেৰল চৰকাৰী নীতিয়েই নহয়, সমান্তৰালভাৱে জনসাধাৰণৰ সামাজিক অংশগ্ৰহণৰ ভূমিকাতো অনস্বীকাৰ্য্য। স্থানীয় স্বেচ্ছাসেৱক মহিলা গোট, স্বাস্থ্যকৰ্মী, সমাজকৰ্মী, জনপ্ৰতিনিধি সকলোৰে অংশগ্ৰহণে দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূল অভিযানক সাফল্যমণ্ডিত কৰাত বিশেষ অৰিহণা যোগাইছে। অৱশ্যে কৰ্ম সংস্থাপন সৃষ্টি, উৎপাদন খণ্ডৰ বিকাশ, পিছপৰা জনগোষ্ঠীৰ উন্নয়নৰ দিশত এতিয়াও প্ৰত্যাহ্বান নোহোৱা হোৱা নাই। যি কি নহওক, কেৰলমে প্ৰমাণ কৰি দেখুৱাইছে যে মানৱ উন্নয়নক কেন্দ্ৰ কৰি লোৱা নীতি, স্থানীয় শাসকৰ সক্ৰিয়তা আৰু সামাজিক দায়বদ্ধতাৰে দেশৰ দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূল কৰিব পাৰি। কেৰলমৰ এই পদক্ষেপ দেশৰ আন ৰাজ্যসমূহৰ বাবেও অনুকৰণীয় হোৱা উচিত। ❖

দৌৰবিদসকলে ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত দৌৰে কিয় ?

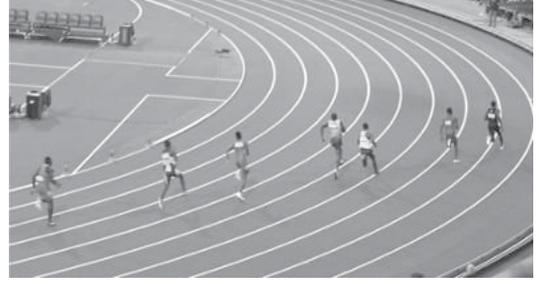
■ দিগন্ত তালুকদাৰ

দৌৰবিদসকলে কিছুমান বিশেষ কৌশল অৱলম্বন কৰি নিৰ্ধাৰিত কিছু নীতি-নিয়মৰ মাজেৰে দৌৰ প্ৰতিযোগিতাত অৱতীৰ্ণ হয়।

এই দৌৰ প্ৰতিযোগিতাৰ বিশেষ আকৰ্ষণীয় এটা কথা হ'ল—দৌৰবিদসকলে সদায় ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত দৌৰে। কিন্তু এই নিয়মটো এক পুৰণি পৰম্পৰাই নহয়, বৰঞ্চ ইয়াৰ আঁৰত আছে ইতিহাস, শাৰীৰিক গঠন আৰু বৈজ্ঞানিক ভিত্তিৰ এক অপূৰ্ব সমন্বয়।

ঐতিহাসিক প্ৰেক্ষাপটলৈ চালে দেখা যায় যে প্ৰাচীন গ্ৰীচত অনুষ্ঠিত হোৱা অলিম্পিকত দৌৰ প্ৰতিযোগিতাত কোনো নিৰ্দিষ্ট দিশ নাছিল। কিন্তু ১৮৯৬ চনত আধুনিক অলিম্পিক গেমছ আৰম্ভ হোৱাৰ সময়ত খেলুৱৈসকলে ঘড়ীৰ কাঁটাৰ দিশত (clockwise) দৌৰিছিল। ১৯০৬ চনৰ এথেন্স অলিম্পিক আৰু ১৯০৮ চনৰ লণ্ডন অলিম্পিকত বহুতো খেলুৱৈয়ে অভিযোগ কৰিছিল যে সোঁফালে ঘূৰি দৌৰাটো তেওঁলোকৰ বাবে অত্যন্ত কষ্টকৰ আৰু অস্বাভাৱিক। বহু গৱেষণা আৰু খেলুৱৈৰ সুবিধাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অৱশেষত ১৯১৩ চনত ৱৰ্ল্ড এথলেটিকছে (World Athletics) আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰে যে সকলো দৌৰ প্ৰতিযোগিতা ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত (anticlockwise) দিশতহে অনুষ্ঠিত হ'ব।

ইয়াৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰণ হৈছে মানৱ শৰীৰৰ গঠন। পৃথিৱীৰ অধিকাংশ মানুহৰ সোঁ ভৰিখন বাঁও ভৰিখনতকৈ অধিক শক্তিশালী। দৌৰ প্ৰতিযোগিতাৰ ট্ৰেকৰ ভাঁজটো (curve) অতিক্ৰম কৰোঁতে সোঁ ভৰিখন বাহিৰৰ ফালে থাকে, যিয়ে খেলুৱৈজনক অধিক গতিবেগেৰে আগুৱাই নিয়াত সহায় কৰে আৰু বাঁও ভৰিখনতকৈ বেছি দীঘল খোজ (stride) ল'ব পাৰে। আকৌ আমাৰ হৃদযন্ত্ৰটো শৰীৰৰ বাঁওফালে থাকে। যেতিয়া এজন দৌৰবিদে ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত দৌৰে, তেতিয়া তেওঁৰ শৰীৰটো বাঁওফালে সামান্য হেলনীয়া হৈ পৰে। এই অৱস্থানে শৰীৰত অভিকেন্দ্ৰিক (centripetal) বলৰ (কেন্দ্ৰৰ ভিতৰফালে টানি থকা বল)

সৃষ্টি কৰে। হৃদযন্ত্ৰ বাঁওফালে থকাৰ বাবে এই অৱস্থাত ৰক্ত সঞ্চালন প্ৰক্ৰিয়া সহজ হয় আৰু হৃদযন্ত্ৰৰ ওপৰত অতিৰিক্ত চাপ নপৰাৰ ফলত দৌৰবিদজনে কম ভাগৰুৱা অনুভৱ কৰে। এই দিশত দৌৰিলে দৌৰবিদসকলৰ বাঁওহাতখন ভিতৰৰ দিশত থাকে, যিয়ে ভাৰসাম্য ৰক্ষাত সহায় কৰে।

যদি মহাজাগতিক দৃষ্টিভংগীৰেও চোৱা যায় প্ৰকৃতিৰ বহু ঘটনা ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত ঘটি আছে। আমাৰ পৃথিৱী আৰু আন গ্ৰহবোৰো সূৰ্য্যৰ চাৰিওফালে এই দিশতেই ঘূৰে। গতিকে দৌৰবিদসকলে ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত দৌৰাটো হৈছে প্ৰকৃতিৰ নিয়মৰ সৈতে মিল থকা এক গতি।

আন এক গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰণ হ'ল মানুহৰ চকু আৰু মস্তিষ্কৰ সমন্বয়। বেছিভাগ মানুহে বাঁওফালৰ পৰা সোঁফাললৈ পঢ়িবলৈ বা চাবলৈ ভাল পায়। যেতিয়া দৌৰবিদসকলে ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত দৌৰে, দৰ্শকৰ বাবে এই দিশত দৌৰি অহাটো চাবলৈ অধিক সহজ হয় আৰু চকুৰ বাবে আৰামদায়ক হয়।

বৰ্তমান বিশ্বজুৰি সকলো দৌৰ প্ৰতিযোগিতাত ঘড়ীৰ কাঁটাৰ বিপৰীত দিশত দৌৰাটো এটি অপৰিহাৰ্য্য নিয়ম হিচাপে গণ্য কৰা হৈছে। যিটো এক সময়ত স্বাভাৱিক অভ্যাস আছিল, সেয়া আজিৰ আধুনিক ক্ৰীড়াত এক নিয়ম হৈ পৰিছে। ইয়াৰ ফলতেই দৌৰবিদসকলে নিজৰ শৰীৰৰ সম্পূৰ্ণ শক্তি প্ৰয়োগ কৰি নতুন নতুন অভিলেখ গঢ়িবলৈ সক্ষম হৈছে। ❖

ঐতিহাসিক ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ দুশ বছৰ

■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

এই বৰ্ষৰ (২০২৬ চন) দুশ বছৰৰ আগতে বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী আৰু বাৰ্মা (Burma) বা ব্ৰহ্মদেশৰ বজাৰ মাজত স্বাক্ষৰিত হৈছিল প্ৰখ্যাত ইয়াণ্ডাবু সন্ধি। এই সন্ধি অসমৰ বাবে এই কাৰণেই অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল যে এই চুক্তিৰ জৰিয়তে ব্ৰহ্মদেশৰ বজাই অসমৰ (মণিপুৰ আৰু ত্ৰিপুৰাকে ধৰি) সম্পূৰ্ণ প্ৰশাসনিক কৰ্তৃত্ব বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ হাতত গতাই দিছিল। অথচ এই চুক্তিত অসমৰ কোনো প্ৰতিনিধিয়ে স্বাক্ষৰ কৰা নাছিল আৰু অসমৰ ৰাজন্যবৰ্গ বা জনসাধাৰণৰ কোনো মত নোলোৱাকৈ এই চুক্তি কৰা হৈছিল।

প্ৰকৃততে ইয়াণ্ডাবু সন্ধি আছিল ইংৰাজ আৰু ব্ৰহ্মদেশৰ মাজৰ (এংলো-বাৰ্মিজ) প্ৰথমখন যুদ্ধৰ ওৰ পেলাবলৈ দুয়ো পক্ষৰ মাজত স্বাক্ষৰিত এখন শান্তি চুক্তি। এই যুদ্ধখন আৰম্ভ হৈছিল ১৮২৪ চনৰ ৫ মাৰ্চত আৰু তাৰ প্ৰায় দুবছৰৰ পাছত ১৮২৬ চনৰ ২৪ ফেব্ৰুৱাৰীত এই চুক্তিৰ জৰিয়তে যুদ্ধৰ সমাপ্তি ঘটে। ইয়াণ্ডাবু চুক্তিত বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ হৈ জেনেৰেল ছাৰ আৰ্কিবাণ্ড কেম্পবেলে স্বাক্ষৰ কৰিছিল আৰু ব্ৰহ্মদেশৰ হৈ স্বাক্ষৰ কৰিছিল লেগিঙৰ শাসক মাহা মিন লা কিয়াও টিনে (Maha Min Hla Kyaw Htin)।

প্ৰথম এংলো-বাৰ্মিজ যুদ্ধৰ শেষৰফালে ইংৰাজ পক্ষ ক্ৰমাগতভাৱে বিজয়ী হৈছিল আৰু মান (ব্ৰহ্মদেশীয়) সেনাক পৰাস্ত কৰি ব্ৰহ্মদেশৰ তেতিয়াৰ ৰাজধানী আভাৰ পৰা মাত্ৰ ৮০ কিলোমিটাৰ দূৰৰ ইয়াণ্ডাবু গাঁৱত অৱস্থান গ্ৰহণ কৰিছিল। তেতিয়া ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাই বাধ্য হৈ

ইয়াণ্ডাবুতে এখন চুক্তি কৰিবলৈ সন্মত হয়। এইখনেই হ'লে ইয়াণ্ডাবু চুক্তি। এই চুক্তিখন বিজয়ী ইংৰাজসকল সন্তুষ্ট হোৱাকৈ প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল আৰু ইংৰাজী আৰু বাৰ্মিজ—এই দুয়ো ভাষাতে এইখন লিখা হৈছিল। যদিও এই চুক্তিখনৰ যোগেদি ব্ৰহ্মদেশে অসমৰ আহোম ৰাজ্য, কছাৰী ৰাজ্য আদিৰ কৰ্তৃত্ব ইংৰাজৰ হাতত অপৰ্ণ কৰিছিল, কিন্তু আহোম, কছাৰী আদিৰ প্ৰতিনিধিত্ব অবিহনেই এই হস্তান্তৰ কৰা হৈছিল। এই সন্ধিখনৰ চৰ্তাৱলী প্ৰকৃতপক্ষে বৃটিছসকলেই লিখি উলিয়াইছিল আৰু ব্ৰহ্মদেশে তাত সন্মতি দি চহী কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী আৰু ব্ৰহ্মদেশৰ বজাৰ মাজত এই চুক্তি হৈছিল।

ইয়াণ্ডাবু সন্ধি অনুসৰি ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাই নিম্নোক্ত কথাবোৰত সন্মতি দিছিল :

- অসম, মণিপুৰ, ত্ৰিপুৰা, ৰাখিন (আৰাকান) আৰু ছালউইন নদীৰ দক্ষিণ পাৰৰ তানিনথ্যায়ি (তেনাছেৰিম) উপকূল অঞ্চলৰ অধিকাৰ বৃটিছক প্ৰদান কৰা।
- অসমৰ কাছাৰ অঞ্চল আৰু জয়ন্তীয়া পাহাৰ জিলাত ব্ৰহ্মদেশৰ সকলো হস্তক্ষেপ বন্ধ কৰা।
- ব্ৰহ্মদেশে বৃটিছক চাৰিটা কিস্তিত ১০ লাখ পাউণ্ড ষ্টাৰ্লিং ক্ষতিপূৰণ দিয়া।
- আভা আৰু কলিকতাৰ (এতিয়াৰ কলকাতা) মাজত কূটনৈতিক প্ৰতিনিধিৰ আদান-প্ৰদানৰ অনুমতি দিয়া।
- উপযুক্ত সময়ত বাণিজ্যিক চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰা

এই সন্ধিৰ জৰিয়তে বৃটিছ ভাৰতৰ ইতিহাসৰ আটাইতকৈ দীঘলীয়া আৰু ব্যয়বহুল যুদ্ধখনৰ অন্ত পৰিল। এই যুদ্ধত বৃটিছৰ পক্ষৰ চল্লিছ হাজাৰ ইউৰোপীয় আৰু ভাৰতীয় সেনাৰ ভিতৰত পোন্ধৰ হাজাৰ সৈনিক মৃত্যু মুখত পৰিছিল আৰু ব্ৰহ্মদেশৰ তাতোকৈ বহু বেছি সেনা আৰু আন লোকৰ মৃত্যু হৈছিল। এই যুদ্ধত বৃটিছসকলৰ তেতিয়াৰ দিনতে প্ৰায় ১০ নিযুত পাউণ্ড ষ্টাৰ্লিং খৰচ

নিবন্ধ

হৈছিল আৰু ইয়াৰ ফলত বৃটিছ ভাৰতত পাছত (প্ৰায় ১৮৩৩ চনত) ভয়াবহ অৰ্থনৈতিক সংকটৰ সৃষ্টি হৈছিল।

প্ৰথম বৃটিছ-ব্ৰহ্মদেশৰ যুদ্ধ আৰম্ভ হোৱাৰ ১৪ মাহৰ পাছত ১৮২৫ চনৰ এপ্ৰিল মাহত ব্ৰহ্মদেশৰ ডানুবু নামৰ ঠাইত দুয়ো পক্ষৰ মাজত এক ভয়ানক যুদ্ধ সংঘটিত হয়। এই যুদ্ধত বাৰ্মিজ সেনাৰ প্ৰধান সেনাধ্যক্ষ জেনেৰেল বাণ্ডুলাৰ মৃত্যু হয় আৰু বৃটিছে বিজয় সাব্যস্ত কৰে। বৃটিছৰ অৱস্থিতি ক্ৰমে শক্তিশালী হৈ উঠাৰ পাছত ১৮২৫ চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহত প্যাৰৰ পৰা প্ৰায় ২০ মাইল উত্তৰত অৱস্থিত গাগিয়াউংবিনজেইকত (Ngagyaungbinzeik) প্ৰাৰম্ভিক শান্তি আলোচনা আৰম্ভ হ'ল। ইতিমধ্যে বৃটিছসকলে ব্ৰহ্মদেশৰ নিম্নাংশ, ৰাখিন আৰু তানিনথ্যায়ি উপকূলৰ লগতে অসম আৰু মণিপুৰতো নিজৰ আধিপত্য সুদৃঢ় কৰি তুলিছিল। বৃটিছে দাবী কৰিছিল যে ব্ৰহ্মদেশে অসম, মণিপুৰ, আৰু কাছাৰৰ ওপৰত নিজৰ অধিকাৰ ত্যাগ কৰিব লাগে, ৰাখিন আৰু ইয়াৰ অধীনত থকা ভূখণ্ডসমূহ বৃটিছৰ হাতত অৰ্পণ কৰিব লাগে, ব্ৰহ্মদেশৰ ৰাজদৰবাৰত এজন বৃটিছ প্ৰতিনিধিক ৰাখিবলৈ মান্তি হ'ব লাগে আৰু যুদ্ধৰ ক্ষতিপূৰণ হিচাপে বৃটিছক ২০ লাখ পাউণ্ড ষ্টাৰ্লিং প্ৰদান কৰিব লাগে।

ব্ৰহ্মদেশৰ ৰাজসভাই তেওঁলোকৰ সাম্ৰাজ্যৰ পশ্চিম অংশ এনেদৰে এৰি দিবলৈ মান্তি নহ'ল আৰু ক্ষতিপূৰণৰ ধনো অতি বেছি বুলি গণ্য কৰিলে। গতিকে তেওঁলোকে বৃটিছৰ দাবী মানি ল'বলৈ অস্বীকাৰ কৰিলে। কিন্তু বাৰ্মিজ সেনাবাহিনী বহু পৰিমাণে দুৰ্বল হৈ পৰাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত বৃটিছসকলক একেবাৰে অসম্ভৱ কৰিব নুখুজিলে। সেইবাবে ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাৰ দূত হিচাপে কাউলিনৰ শাসকে বৃটিছক মূল তিনিটা কথা ক'লে—

- ব্ৰহ্মদেশে অসম আৰু মণিপুৰৰ ভূখণ্ডৰ ওপৰৰ দাবী ত্যাগ কৰিব।
- কিন্তু মণিপুৰৰ ভৱিষ্যৎ ৰজা বৃটিছে বাছনি কৰা মতে হ'ব—এই কথা মানি নল'ব।
- তেওঁলোকে তানিনথ্যায়ি উপকূল অঞ্চলৰ অধিকাৰ এৰি দিব, কিন্তু ৰাখিন নিজৰ লগত ৰাখিব।

বৃটিছসকলে এই প্ৰস্তাৱক হাস্যস্পদ বুলিহে গণ্য কৰিলে। কাৰণ যিবোৰ অঞ্চলৰ অধিকাৰ ব্ৰহ্মদেশে ইংৰাজসকলক দিম বুলি কৈছিল, সেই আটাইবোৰতো

বৃটিছৰ দখলত আছিলেই, তাৰ উপৰি ব্ৰহ্মদেশৰ আন কিছু অঞ্চলো বৃটিছৰ দখলত আছিল। গতিকে ব্ৰহ্মদেশে কোন কোন অঞ্চলৰ অধিকাৰ বৃটিছক দিব তাকে লৈ প্ৰশ্ন উঠা নাছিল, মূল কথা আছিল বৃটিছে কিমান অংশ ব্ৰহ্মদেশক ঘূৰাই দিব।

বৃটিছসকলে ব্ৰহ্মদেশৰ চৰ্তবোৰ মানি নল'লে। ফলত আলোচনা বিফল হ'ল আৰু যুদ্ধ আকৌ আৰম্ভ হ'ল। ১৮২৫ চনৰ নৱেম্বৰত এইবাৰ মাহা নে ম্যোৰ অধীনৰ বাৰ্মিজ বাহিনীয়ে প্যায়ক পুনৰ দখল কৰিবলৈ সাহসী আক্ৰমণ চলায়। কিন্তু ডিচেম্বৰৰ আৰম্ভণিতে বৃটিছৰ উচ্চমানৰ শক্তিয়ে এই শেষ বাৰ্মিজ প্ৰচেষ্টাক প্ৰতিহত কৰিলে।

১৮২৬ চনৰ আৰম্ভণিতে বৃটিছসকলে ব্ৰহ্মদেশৰ ৰাজধানী আভা অভিমুখে আগবাঢ়ি গ'ল। ৮ ফেব্ৰুৱাৰীত তেওঁলোকে ব্ৰহ্মদেশৰ পাগান নামৰ প্ৰাচীন নগৰীখন দখল কৰিলে। তাৰ পাছত অধিক আগবাঢ়ি তেওঁলোকে ইয়াণ্ডাবু গাঁওখন দখল কৰিলে। তাৰ পৰা আভাৰ দূৰত্ব আছিল খোজ কাঢ়ি মাত্ৰ চাৰি দিনৰ বাট।

ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজা বাগ্যিডেউৰ ওচৰত তেতিয়া আৰু বিকল্প নাছিল। তেওঁ বৃটিছ বাহিনীৰ কমাণ্ডাৰ জেনেৰেল ছাৰ আৰ্কিবাৰ্ড কেম্পবেলৰ ওচৰলৈ এটা আলোচনাকাৰী দল পঠিয়ালে। দলটোত আছিল এজন আমেৰিকান, এজন ইংৰাজ আৰু দুজন বাৰ্মিজ মন্ত্ৰী। তেওঁলোকে পাছে বৃটিছৰ সকলো দাবী মানি লোৱাৰ বাহিৰে আন কথা উত্থাপন কৰিব পৰা অৱস্থাত নাছিল। গতিকে ব্ৰহ্মদেশৰ প্ৰতিনিধিসকলে বৃটিছৰ সিদ্ধান্তসমূহ গ্ৰহণ কৰিবলগীয়া হ'ল।

ইয়াণ্ডাবু সন্ধি অনুসৰি ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাই নিম্নোক্ত কথাবোৰত সন্মতি দিছিল :

দফা ১—শান্তি-শৃংখলা বজাই ৰাখিবলৈ বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী আৰু ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজা এক বুজা-পৰালৈ আহিব।

দফা ২—ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাই আগতে আৰোপ কৰা সকলোবোৰ কৰ, ৰাজকীয় ঘোষণা আদি উঠাই ল'ব।

দফা ৩—দুয়ো দেশৰ মাজত স্থায়ী শান্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ স্থায়ী সীমাৰেখা নিৰ্ধাৰণ কৰা হ'ব আৰু আৰাকান পৰ্বতমালাকে দুই দেশৰ সীমা হিচাপে চিহ্নিত কৰা হ'ব।

নিবন্ধ

দফা ৪—ব্রহ্মদেশৰ বজাই ছেলারিন নদীক সীমা হিচাপে ধৰি য়েহ, টাভয়, মেৰগুই আৰু চেনাচেৰিম প্ৰদেশ আৰু সেইবোৰৰ অধীনৰ সকলো এলেকাৰ অধিকাৰ বৃটিছ চৰকাৰক এৰি দিব। সীমা লৈ কোনো দ্বন্দ্বৰ সৃষ্টি হ'লে তৃতীয় দফাৰ শেষ অংশ মতে নিষ্পত্তি কৰা হ'ব।

দফা ৫—দুয়োপক্ষৰ মাজত শান্তি আৰু বন্ধুত্ব বজাই ৰখাত ব্ৰহ্মদেশৰ বজাৰ আগ্ৰহৰ চিনস্বৰূপে আৰু যুদ্ধত হোৱা খৰচৰ ক্ষতিপূৰণ হিচাপে ব্ৰহ্মদেশৰ বজাই দহ লাখ পাউণ্ড পৰিশোধ কৰিব।

দফা ৬—যুদ্ধত অংশ লোৱাৰ বাবে দেশী বা বিদেশী কোনো লোককে কোনো পক্ষই নিৰ্যাতন নকৰিব।

দফা ৭—দুয়োখন দেশৰ মাজত স্থাপন হোৱা বন্ধুত্ব আৰু শান্তিৰ পৰিবেশ অধিক উন্নত কৰিবলৈ দুয়ো পক্ষৰ দ্বাৰা অনুমোদিত মন্ত্ৰী বা বিষয়াই পঞ্চাছজনীয়া দেহৰক্ষীৰ দল এটা লৈ বিপক্ষৰ দৰবাৰত উপস্থিত থাকিব। তেওঁলোকে পাৰস্পৰিক বিনিময় প্ৰথাৰ যোগেদি স্থায়ী সামগ্ৰীৰ বাসস্থান কিনিব পাৰিব বা সাজিব পাৰিব। পাৰস্পৰিক লাভালাভলৈ চাই দুই পক্ষই এখন ব্যৱসায়িক চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰিব।

দফা ৮—দুয়োখন দেশে যুদ্ধৰ আগৰ কালছোৱাত চুক্তিবদ্ধ হোৱা ৰাজহুৱা বা ব্যক্তিগত ঋণক স্বীকৃতি দিব। ব্ৰহ্মদেশৰ বজাৰ অধীনৰ কোনো ঠাইত থকা কোনো বৃটিছ নাগৰিকৰ মৃত্যু হ'লে আৰু তেওঁৰ কোনো উত্তৰাধিকাৰী নাথাকিলে তেওঁৰ সকলো সম্পত্তি ব্ৰহ্মদেশৰ বজাই বৃটিছ প্ৰতিনিধিৰ হাতত গতাই দিব। একেদৰে বৃটিছশাসিত অঞ্চলত থকা কোনো ব্ৰহ্মদেশীয় নাগৰিকৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁৰ সম্পত্তি ব্ৰহ্মদেশৰ বজাৰ প্ৰতিনিধিৰ হাতত গতাই দিয়া হ'ব।

দফা ৯—বৃটিছৰ নাও বা জাহাজে ব্ৰহ্মদেশৰ বন্দৰত দিবলগীয়া কৰ ব্ৰহ্মদেশৰ বজাই উঠাই ল'ব আৰু তেনেদৰে ব্ৰহ্মদেশৰ জাহাজ বা নাৱেও বৃটিছ বন্দৰত কোনো কৰ দিব নালাগিব। ইউৰোপীয় বা বৃটিছ ভাৰতৰ প্ৰজাৰ জাহাজ বা নাৱৰ বয়-বস্তু ব্ৰহ্মদেশৰ বন্দৰত নমাব পাৰিব।

দফা ১০—যুদ্ধত বৃটিছক সহযোগ কৰা শ্যাম দেশৰ ৰজা আৰু প্ৰজাসকলকো এই চুক্তিৰ আওতাৰ সামৰি লোৱা হ'ব।

দফা ১১—এই চুক্তি কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ বাবে ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাই দেশী, আমেৰিকান বা ইউৰোপীয় সকলো বন্দীকে বৃটিছ আয়ুক্তৰ হাতত গতাই দিব। বৃটিছ আয়ুক্তয়ো ব্ৰহ্মদেশৰ বন্দীসকলক বংগৰ পৰা ঘূৰাই আনি ব্ৰহ্মদেশৰ প্ৰতিনিধিৰ হাতত গতাই দিব। চাৰিমাহৰ ভিতৰত এয়া কাৰ্য্যকৰী কৰা হ'ব।

ক্ষতিপূৰণৰ প্ৰথম কিস্তিটো লগে লগে দিয়াৰ কথা আছিল। সেইমতে ব্ৰহ্মদেশে সোণ আৰু ৰূপৰ জৰিয়তে ২,৫০,০০ পাউণ্ড ষ্টাৰ্লিং পৰিশোধ কৰিলে আৰু বৃটিছ যুদ্ধবন্দীসকলক মুকলি কৰি দিলে। বাকীবোৰ কিস্তিৰ ধন নোপোৱালৈকে বৃটিছসকল ব্ৰহ্মদেশ এৰি যোৱা নাছিল।

ব্ৰহ্মদেশৰ সৈতে হোৱা যুদ্ধত বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰো যথেষ্ট অৰ্থনৈতিক ক্ষতি হৈছিল। কলিকতাৰ পৰা ইমান দূৰত, তদুপৰি ইমান দীঘলীয়া এখন যুদ্ধত যথেষ্ট ধন-সম্পদ আদিৰ খৰচ হৈছিল। বিশেষকৈ বাণিজ্যিক ক্ষেত্ৰত এই যুদ্ধই বাধাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। সেই হিচাপত ব্ৰহ্মদেশৰ পৰা দাবী কৰা ক্ষতিপূৰণৰ ধনবাশি যুক্তিসন্মতই আছিল। ব্ৰহ্মদেশৰ বাবে এই চুক্তি অসন্মানজনকতো আছিলেই, লগতে তেওঁলোক সাংঘাতিক অৰ্থনৈতিক সংকটৰ সন্মুখীন হৈছিল। ক্ষতিপূৰণৰ ধনবাশি পৰিশোধ কৰোঁতে তেওঁলোকৰ অৱস্থা কাহিল হৈ পৰিছিল। তেওঁলোকৰ সামৰিক শক্তি তচনচ হৈছিল আৰু সম্পূৰ্ণ এটা প্ৰজন্ম ধ্বংস হৈ গৈছিল। এনে পৰিস্থিতিত তেওঁলোকৰ ৭৫ বছৰীয়া সামৰিক প্ৰাধান্য শেষ হৈ গ'ল আৰু পাছত তেওঁলোকে কোনো দিনাই আগৰ দৰে শক্তিশালী ৰূপত থিয় দিব নোৱাৰিলে। ইয়াৰ পাছত বৃটিছসকলে ১৮৫২ আৰু ১৮৮৫ চনৰ দুখন যুদ্ধত ব্ৰহ্মদেশৰ সেনাক পৰাভূত কৰিছিল আৰু ১৮৮৫ চনত সম্পূৰ্ণ ব্ৰহ্মদেশক নিজৰ দখললৈ আনিছিল। ❖

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ দিওঁতা, মাৰ্চ, ২০২৬

অংশুমান কুমাৰ (অষ্টম ঘ) ❖

অনুেষণ, ১ এপ্ৰিল ২০২৬ / পৃষ্ঠা ৪০

শিক্ষার্থীয়ে অঁকা ছবি

প্রতিশ্মান ডেকা, অষ্টম ঘ

বাস্তব দাস, নবম ক

উজ্জীবন তালুকদার, অষ্টম ঘ

কৃষ্টি দাস, পঞ্চম খ

ধীমান দাস, নবম ক

মনময়বী মেধি, ষষ্ঠ ঘ

নির্ভিন্মা কাকতি, পঞ্চম খ

ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ ৰাজ্যিক চৰাই

মণিপুৰ: হিউমৰ ফেজেণ্ট (Hume's pheasant)

ওড়িশা: নীলকণ্ঠ (Indian roller)

আন্দামান আৰু নিকোবাব দ্বীপপুঞ্জ: কাঠ কপৌ (Wood pigeon)

লাক্ষাদ্বীপ: ব্ৰাউন নোডী (Brown noddy)

পুড়ুচেৰী: কুলি (Asian koel)